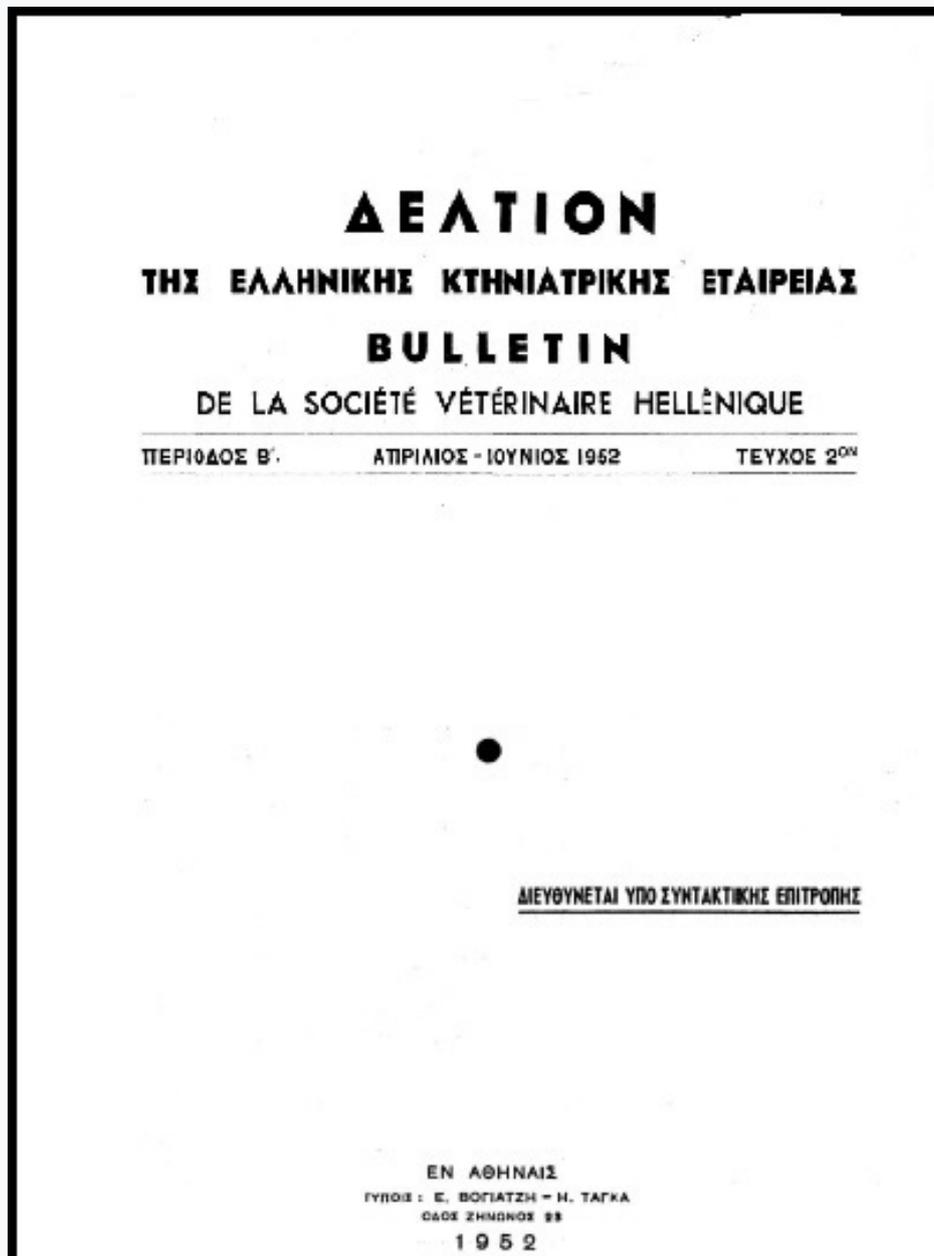

Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society

Vol 3, No 2 (1952)

ΔΕΛΤΙΟΝ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

BULLETIN

DE LA SOCIÉTÉ VÉTÉRINAIRE HELLÉNIQUE

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 1952

ΤΕΥΧΟΣ 2^{ΟΝ}

Η ΛΙΣΤΕΡΙΑΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΑΤΟΥ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ (*)

Υπό

Θ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ και Κ. ΤΑΡΛΑΤΖΗ

Κτηνιατρικὸν Μικροβιολογικὸν Ἰνστιτούτον Ὑπουργείου Γεωργίας

ΟΡΙΣΜΟΣ

Ἡ Λιστερίασις εἶναι νόσος λοιμώδης, σποραδική, κοινὴ εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ τὰ ζῶα, προκαλοῦσα ἔντονον μονοκυττάρωσιν ἢ ἐγκεφαλομυελίτιδα, ὀφειλομένη εἰς εἰδικὸν μικροοργανισμόν, τὴν Λιστερίαν τὴν Μονοκυτταρογόνον.

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ

Ὁ μικροοργανισμὸς ἀπεμονώθη διὰ πρώτην φορὰν τὸ ἔτος 1911 ἐν Σουηδίᾳ ὑπὸ τοῦ Hulphers ἐκ νεκρωτικῶν ἐστιῶν ἥπατος κονίκλου θανόντος ἐξ ἀγνώστου νόσου. Ἡ μελέτη ὅμως τοῦ μικροοργανισμοῦ καὶ τῶν παθολογικῶν ἀλλοιώσεων αὐτοῦ προκαλεῖ ἤρχισε μετὰ μίαν ἰδεΐαν, ἥτοι τὸ 1926 ὁπότε τρεῖς Βρεττανοὶ ἐρευνῆται οἱ Murray Webb καὶ Swann (1) περιέγραψαν ὑπὸ τὸ ὄνομα *Bacterium Monocytogenes* τὸ παθογόνον αἴτιον μιᾶς γενικῆς λοιμώξεως κονίκλων καὶ ἰνδοχοίρων χαρακτηριζομένης ὑπὸ ἐντόνου μονοκυτταρώσεως. Ἐν ἔτος ἀργότερον ὁ Pirje (2) εἰς Γιολχάνεσμπουργκ τῆς Νοτίου Ἀφρικῆς ἀπεμόνωσε ἐξ ἀλλοιώσεων θανατηφόρου νόσου παρατηρουμένης ἐπὶ τῶν *Gerbilles* (τρωκτικῶν ἄτινα ὁμοιάζουσι μὲ ἐπίμυον) μικροοργανισμόν εἰς ὃν ἔδωσε τὸ ὄνομα *Listerella Hepatolytica*. Ἐπειδὴ τὰ εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ Νότιον Ἀφρικὴν ἀπομονωθέντα στελέχη τοῦ μικροβίου εὐρέθησαν ὅμοια ὁ Pirje ἐφαρμόζων τὸν νόμον τῆς προτε-

(*) Ἀνεκρινώθη εἰς τὸ Α' Κτηνιατρικὸν Συνέδριον. Ἀθῆναι Ἰανουάριος 1951.

ραιότητος, ἀντεκατέστησε τὸ εἰδικὸν ὄνομα Hepatolytica διὰ τοῦ Monocytogenes. Ἄλλὰ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ γένους μετετρέπη ὑπὸ τοῦ ἰδίου συγγραφέως εἰς Listeria διότι τὸ ὄνομα Listerella εἶχε χρησιμοποιηθεῖ διὰ νὰ χαρακτηρίσῃ γένη φυτῶν.

Οὕτω σήμερον ὁ μικροοργανισμὸς ὀνομάζεται Listeria Monocytogenes καὶ ἡ ὀνομασία αὕτη ἔχει υἱοθετηθῆ ἀπὸ τοὺς περισσοτέρους συγγραφεῖς. Εἰς τὴν τελευταίαν ἔκδοσιν τοῦ κλασσικοῦ συγγράμματος τοῦ Bergey (*) ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ὀνομασίαν περιγράφεται τὸ μικρόβιον.

Μετὰ τὴν ἐπὶ τῶν τροκτικῶν διαπίστωσιν τῆς νόσου αὕτη ἀνευρέθη ὑπὸ εὐαρίθμων ἐρευνητῶν εἰς τὸν ἀνθρώπου καὶ εἰς τὰ ζῶα.

1) Εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ὁ Burn (1934 - 35 - 36) εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς ἀπεμόνωσε τὴν Listeria ἐκ τεσσάρων θανατηφόρων περιπτώσεων ἐπὶ παιδίων. Ὁ Schultz καὶ οἱ συνεργάται του, ἐπίσης εἰς Ἠνωμένας Πολιτείας, ἀποδεικνύουν ὅτι ἡ Listeria εἶναι τὸ παθογόνον αἷτιον μιᾶς μηνιγογεγκεφαλίτιδος τῶν ἐνηλίκων. Ἀνὰ τὸν κόσμον ἔχουσι περιγραφεῖ 22 περιπτώσεις Λιστεριάσεως τοῦ ἀνθρώπου μὲ ποσοστὸν θνητότητος 70 %.

2) Εἰς τὰ ζῶα. Ἡ νόσος περιεγράφη ἐπὶ βοοειδῶν, προβάτου, αἰγός, χοίρου, ἵππου καὶ πτηνῶν.

Ἐπὶ προβάτου διεπιστώθη διὰ πρώτην φοράν ὑπὸ τοῦ Gill (*) τὸ ἔτος 1931 ἐν Ν. Ζηλανδία ὀνομάσθη δὲ ὑπ' αὐτοῦ Circling Disease. Τὸ 1933 διεπιστώθη ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἐν Αὐστραλία. Τὸ 1932 ὁ Doyle περιέγραψε τὴν νόσον εἰς τὰς Ἠνωμ. Πολιτείας καὶ κατόπιν διάφοροι ἐρευνηταὶ ἐσημείωσαν ταύτην εἰς ἕξ νέας Πολιτείας τῆς Χώρας ταύτης. Τὸ 1939 ὑπὸ τοῦ Seastone καὶ τὸ 1945 ὑπὸ τοῦ Kaplan (**) ἀναφέρονται εἰς τὴν αὐτὴν χώραν περιπτώσεις αἰγός.

Εἰς τὴν Εὐρώπην ἡ νόσος δὲν εἶχε περιγραφεῖ μέχρι τοῦ ἔτους 1939, ὁπότε ὁ Paterson εἰς τὴν Μεγ. Βρετανίαν ἀπεμόνωσε τὴν Λιστέριαν ἐξ ἐμβρύων προβάτων κατὰ τὴν διάρκειαν ἀποβολῶν. Ἡ Λιστεριάσις ὡς γενικὴ νόσος ἀνευρέθη ὑπὸ τοῦ Pallaske (**) τὸ ἔτος 1940 ἐν Γερμανία. Τὸ 1942 περιγράφεται ἐν Σουηδία (Jepsen) (†) καὶ Νορβηγία (Grini) (**) καὶ τὸ 1943 ἐν Γαλλία ὑπὸ τῶν Belin Lagriffoul (°).

Παρ' ἡμῖν ἡ νόσος διεπιστώθη καὶ ἐμελετήθη διὰ πρώτην φοράν κατὰ Νοέμβριον 1945 εἰς τὸ ποίμνιον τῆς Ἀνωτ. Γεωπ. Σχολῆς Ἀθηνῶν. (*)

(*) Τοὺς Καθηγητὰς τῆς Ἀνωτάτης Γεωπονικῆς Σχολῆς κ.κ. Χ. Πασίοκαν, καὶ Ι. Δημακόπουλον οἵτινες παρεχώρησαν ἡμῖν τὸ παθολογικὸν ὑλικὸν τὸ χρησιμοποιηθὲν εἰς τὴν μελέτην ταύτην ὡς καὶ πᾶσαν ἄλλην πολὺτιμον πληροφορίαν, εἰδὼν μόνως εὐχαριστοῦμεν.

ΒΑΚΤΗΡΙΟΛΟΓΙΑ

Ἡ Λιστερία ἢ μονοκυτταρογόνος ὑπάγεται εἰς τὸ γένος *Listeria* ὅπερ ὁμοῦ μετὰ τοῦ γένους Ἑρυσπελόθριξ καὶ Κορυνοβακτήριον σχηματίζει τὴν οἰκογένειαν τῶν Κορυνοβακτηριοειδῶν. Τὸ γένος Λιστερία ὀνομάσθη οὕτω πρὸς τιμὴν τοῦ Λόρδου Λίστερ Βρεττανοῦ χειρουργοῦ καὶ μικροβιολόγου.

Μορφολογία. Μικρὸν βακτηρίδιον ἔχον μέγεθος $0,4 - 0,5 \times 0,2 - 2$ μ. μετ^ο ἔστρογγυλωμένων ἄκρων εὐθύ ἢ ἐλαφρῶς κεκαμμένον· πολλάκις παρουσιάζει κατὰ τὸν ἕνα πόλον κορυνοειδῆ διόγκωσιν ἣτις δίδει εἰς αὐτὸ μορφήν διφθεροειδῆ.

Κινητὸν ὁσάκις καλλιεργεῖται εἰς τὴν θερμοκρασίαν τοῦ Ἐργαστηρίου καὶ ἐλαφρῶς κινητὸν ἢ ἀκίνητον ὅταν ἡ καλλιέργεια γίνεται εἰς τὸν κλίβανον. Ἡ διαφορὰ αὕτη τῆς κινητικότητος ὀφείλεται κατὰ τὸν Paterson εἰς τὸ ὅτι εἰς τὰς συνήθεις θερμοκρασίας τοῦ Ἐργαστηρίου τὸ βακτηρίδιον εἶναι περίτριχον μὲ τέσσαρας μακρὰς βλεφαρίδας, ἐνῶ εἰς τὴν θερμοκρασίαν τῶν 37°C παρουσιάζει μίαν μόνον (Griffin καὶ Robbins 1944) ἢ οὐδεμίαν. Εἰς νεαρὰ καλλιεργήματα ἐκ ζωμοῦ ἢ κινητικότης εἶναι περισσότερον ἐμφανῆς, ἐὰν δὲ ἐξετάσωμεν τὸ βακτηρίδιον εἰς ἀπηωρημένην σταγόνα παρατηροῦμεν ὅτι παρουσιάζει μίαν ἰδιότυπον κίνησιν μετακινούμενον δι' ἀνατροπῆς (Tumbling τῶν Ἀγγλοσαξόνων). Συναντᾶται ὡς μεμονωμένον — εἰς σχῆμα V — εἰς μικρὰς ἀλύσεις 3-8 ἀτόμων, κατὰ παράλληλα ζεύγη, ἢ ἐν εἴδει πασσάλων φράκτου (En Palissade)· ἐνίοτε παρατηροῦνται καὶ κοκκώδεις μορφαί. Χρῶννται θετικῶς κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ Gram, εἰς τὰ παλαιὰ ὅμως καλλιεργήματα χάνει τὴν ιδιότητα αὐτήν. Εἶναι ἀσπορογόνον καὶ δὲν φέρει ἔλκτρον.

Καλλιεργητικοὶ χαρακτήρες. Τὸ μικρόβιον εἶναι ἀερόβιον προαιρετικόν, ἀναπτυσσόμενον εἰς θερμοκρασίας ἀπὸ $20^{\circ}\text{C} - 40^{\circ}\text{C}$ ἢ δὲ ἀρίστη αὐτοῦ θερμοκρασία εἶναι ἡ τῶν 37°C . Ἀναπτύσσεται καλύτερον εἰς ὑποστρώματα ἔχοντα PH ἀπὸ 7,0-7,2.

Εἰς τὰ συνήθη θρεπτικὰ ὑποστρώματα τοῦ Ἐργαστηρίου, ὡς ὁ ἀπλοῦς ζωμὸς καὶ τὸ κεκλιμένον ἄγαρ, ἢ ἀνάπτυξις εἶναι πενιχρὰ διὰ τῆς προσθήκης ὅμως ὀρροῦ ἢ δεξτρόζης ἢ βλάστησις τοῦ μικροοργανισμοῦ καθίσταται πλουσιωτέρα. Εἰς τὸν ἀπλοῦν ζωμὸν παρᾶγει ἐν ἐλαφρὸν κυματοειδῆς νεφέλωμα μὲ λεπτὸν ὑμένιον εἰς τὴν ἐπιφάνειαν καὶ κροκιδῶδες ἴζημα εἰς τὸν πυθμένα. Εἰς τὸ κεκλιμένον ἄγαρ παράγονται ἀποικίαι μικραί, στρογγύλαι, διαφανεῖς, κατ' ἀρχὰς μὲν ἐν εἴδει σταγόνων δρύσου, εἶτα δὲ γαλακτώδεις. Ἐκ τῶν ὑγρῶν θρεπτικῶν ὑποστρωμάτων ἐκεῖνο ὅπερ εὔρομεν ὡς καταλληλότερον διὰ τὰς πρωτοκαλλιέργειας τοῦ μικροβίου εἶναι τὸ ἀποτελούμενον ἀπὸ ἴσα μέρη ζωμοῦ Martin καὶ ἡπατος βοός· εἰς τὸ ὑπόστρωμα τοῦτο τὸ μικρόβιον ἀναπτυσσόμενον προκαλεῖ ἔντονον ὁμοίομορφον θόλωμα, μετὰ δὲ

48ωρον καλλιέργειαν σχηματίζεται λευκὸν ἴζημα εἰς τὸν πυθμένα τοῦ σωλήνος.

Ἐπὶ αἱματούχου ἄγαρ. Τὸ μικρόβιον ἀναπτύσσεται δαψιλῶς ὑπὸ μορφὴν μικρῶν διαφανῶν κατ' ἀρχὰς καὶ κατόπιν λευκωπῶν ἀποικιῶν αἵτινες περιβάλλονται ὑπὸ στενῆς ζώνης αἰμολύσεως· τὸ θρεπτικὸν τοῦτο ὑπόστρωμα εἶναι τὸ καταλληλότερον διὰ τὴν ἀπομόνωσιν τοῦ μικροβίου.

Ἐπὶ ἡμιστεροῦ ἄγαρ μετὰ δεξτρόζης (0,25 ἄγαρ, 8 % πηκτὴ καὶ 1 % δεξτρόζη) ἀναπτύσσεται ἐντὸς 24 ὥρῶν κατὰ μῆκος τῆς νύξεως, μὲ ἀνωμάλους θολεράς ἢ κοκκιώδεις προεκβολὰς ἐντὸς τοῦ ὑποστρώματος.

Ἐπὶ ἡλιοτροπιούχου γάλακτος. Ἀναπτύσσεται καὶ προκαλεῖ ἐντὸς 24 ὥρῶν ἀσθενῆ ὄξινον ἀντίδρασιν ἄνευ πήξεως, μὲ ἀποχρωματισμὸν τοῦ ὑποστρώματος πλὴν μικρᾶς ζώνης εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ἧτις παραμένει ἀμετάβλητος· ἐντὸς 3 - 4 ἡμερῶν ἡ ζώνη αὕτη ἐπεκτείνεται καὶ τὸ ὑπόστρωμα ἐπανερχεται εἰς τὸν ἰώδη χρωματισμὸν ὃν εἶχεν ἀρχικῶς.

Βλαστάνει ἐπὶ τοῦ πεπτονούχου ὕδατος ἄνευ παραγωγῆς ἰνδόλης. Δὲν ρευστοποιεῖ τὴν πηκτὴν. Δὲν παράγει ἐξωτοξίνην.

Βιοχημικαὶ ιδιότητες. Ἡ ἐπὶ τῶν διαφόρων σακχάρων δρᾶσις τῆς Λιστερίας σπουδασθεῖσα ὑπὸ διαφόρων ἐρευνητῶν ἔδωσε διάφορα ἀποτελέσματα καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς μέσον ταυτοποιήσεως τοῦ γένους ἢ ταξινομήσεως τῶν διαφόρων στελεχῶν.

Ὅλοι οἱ συγγραφεῖς συμφωνοῦν ἐπὶ τῆς δράσεως τοῦ μικροβίου εἰς τὰ κάτωθι μόνον σάκχαρα :

Προκαλεῖ ζύμωσιν τῆς γλυκόζης, ραμνόζης καὶ σαλικίνης μετὰ παραγωγῆς ὀξέος ἄνευ ἀερίου. Δὲν ἔχει οὐδεμίαν ἐπίδρασιν ἐπὶ ἀραβινόζης, μαυτόλης, δουλσίτου, ἰνουλίνης καὶ ἰνοσιτόλης.

Ἀνθεκτικότητα. Ἡ Λιστερία φονεύεται εὐκόλως ἀπὸ τὰ συνήθη ἀντισηπτικὰ ὡς καὶ ἀπὸ τὴν ἐπίδρασιν θερμοκρασίας 58 - 59° C ἐπὶ 10'. Εἰς τὰ θρεπτικὰ ὑποστρώματα ἡ ἀνθεκτικότης εἶναι πολὺ μεγάλη. Οὕτω διατηροῦμεν τὰ στελέχη δι' ἐμφυτεύσεων ἀπὸ ζωμοῦ εἰς ζωμὸν ἀνὰ 2 - 3 μῆνας. Τὰ ἡμέτερα στελέχη διετηρήθησαν εἰς τὸ ψυγεῖον ἐντὸς κλεισμένων φουσίγγων ἐπὶ 3 ἔτη. Ἐγκέφαλοι ζῶων θανόντων ἐκ Λιστερίσεως διατηροῦνται λοιμογόνοι ἐπὶ 25 μῆνας ἐντὸς γυυκερίνης 50 % καὶ εἰς θερμοκρασίαν 5 - 6° C (Olafson) (10).

ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

1) Εἰς τὸν ἀνθρώπον. Ἡ κλινικὴ εἰκὼν τῆς νόσου εἰς τὸν ἀνθρώπον ποικίλλει ἀναλόγως τῆς ἡλικίας· εἰς τὰ παιδία καὶ μάλιστα τὰ διανύοντα τὴν βρεφικὴν ἡλικίαν δὲν παρατηροῦνται χαρακτηριστικὰ συμ-

πτώματα διευκολύνοντα τὴν διάγνωσιν· ἀνορεξία, διάρροια, κλονικαὶ συσπάσεις, ταχύπνοια, ὀδηγοῦσι εἰς ταχὺν θάνατον ἐπερχόμενον εἰς διάστημα 5 - 6 ἡμερῶν. Ἡ μηνιγγοεγκεφαλομυελίτις εἶναι εὖρημα νεκροψίας.

Εἰς παιδία μεγαλυτέρας ἡλικίας καὶ δὴ εἰς τοὺς ἐνήλικας τὰ νοσηρὰ φαινόμενα σύγκεινται ἐκ βαθμιαίας ἢ αἰφνιδίας εἰσβολῆς, συνοδευομένης ὑπὸ ὑψηλοῦ πυρετοῦ, κεφαλαλγίας, ἐμέτου, ὀπισθοτόνου μεθ' εὐαισθησίας τῆς χώρας τοῦ ἀνχένος· ὁμοίως σημειοῦνται στραβισμός, διπλωπία, βλεφαροπτώσεις, μυϊκαὶ συσπάσεις καὶ ληθαργικὴ κατάστασις ἣτις ὀδηγεῖ εἰς τὸν θάνατον ἐντὸς μιᾶς ἐβδομάδος. Ἡ ἀνάρρωσις εἶναι πάντοτε βραδεῖα, ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ τὴν πάροδον τῶν δξέων φαινομένων καὶ ἐνῶ ἡ κατάστασις τοῦ ἀσθενοῦς ἀρχεται αἰσθητῶς βελτιουμένη παραμένουν εἰσέτι ἀπώλεια ἢ ἐλάττωσις τῆς μνήμης, δυσχέρεια εἰς τὸν συντονισμόν τῶν κινήσεων τῶν ἄκρων, ψυχικὴ ἀστάθεια, δυσχέρεια εἰς τὸν λόγον καὶ τὴν διατροφήν. Ταῦτα μαρτυροῦντα τὴν βραδεῖαν ἀποκατάστασιν τῆς λειτουργίας τῶν νευρικῶν κέντρων ἐξηγοῦνται ἀπὸ τὸ γεγονός, ὅτι ἐπὶ τετράμηνον ἡ Λιστερία ἀνευρίσκεται εἰς τὸ ἐγκεφαλονωτιαῖον ὑγρὸν.

2) Εἰς τὰ ζῶα. Ἡ νόσος παρουσιάζεται ὑπὸ διάφορον συμπτωματολογίαν εἰς τὰ διάφορα εἶδη ζῶων.

α) **Εἰς τὰ τρωκτικά.**— Παρατηρεῖται ταχεῖα ἀπίσχνασις, σπασμοί, καὶ θάνατος ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν.

β) **Εἰς τὰ πτηνά.**— Καμμία χαρακτηριστικὴ συμπτωματολογία. Αἱ ὄρνιθες θνήσκουν ἀποτόμως ἐνῶ τὰ ὄρνιθια νοσοῦν ἐπ' ὀλίγας ἡμέρας καὶ θνήσκουν μὲ ἔντονον ἀπίσχνασιν.

γ) **Εἰς τὰ μηρυκαστικά.**— Ἡ νόσος ἐκδηλοῦται μὲ ἐγκεφαλικά συμπτώματα ἅτινα χαρακτηρίζουσι τὴν συνήθη αὐτῆς μορφήν. Κατὰ τοὺς συγγραφεῖς οἵτινες ἐμελέτησαν τὴν νόσον εἰς τὸ πρόβατον ἀναφέρεται ὡς σταθερὸν σύμπτωμα ἡ κυκλικὴ κίνησις τοῦ πάσχοντος ζῶου εἴτε πρὸς τ' ἀριστερὰ εἴτε πρὸς τὰ δεξιὰ. Ἐκ τοῦ συμπτώματος τούτου ὁ Gill περιέγραψε τὴν νόσον ὡς «κυκλικὴ νόσος ἢ Circling Disease». Ἐνίοτε πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τῶν ἐγκεφαλικῶν συμπτωμάτων σημειοῦνται ἀνορεξία, ὑπερθερμία, ρινίτις καὶ κερατοεπιπεφυκίτις. Ἡ ἀπόληξις τῆς νόσου εἶναι ὁ θάνατος τοῦ ζῶου ἐντὸς 3 - 7 ἡμερῶν, ἐν τούτοις ὅμως ἐσημειώθησαν σπάνια περιπτώσεις ἀτελοῦς ἰάσεως. Ὑπεροξεία μορφή τῆς νόσου δύναται ὅλως ἐξαιρετικῶς νὰ παρατηρηθῇ τὸ ζῶον θνήσκει ἐντὸς 24 - 36 ὥρων ἐξ ὀξείας ἐξιδρωματικῆς μηνιγγίτιδος ἣτις δύναται νὰ συγκριθῇ μὲ ἐκείνην ἢ ὅποια προκαλεῖται διὰ τοῦ ἐνδοεγκεφαλικοῦ ἐνοφθαλμισμού.

Ἡ νόσος ἐμελετήθη ὑφ' ἡμῶν εἰς τὸ ποίμνιον τοῦ Κτηνοτροφείου τῆς Ἀνωτάτης Γεωπονικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν κατὰ τὰ ἔτη 1946 - 47, ἐνθα ἐνεφανίσθη ὑπὸ μορφήν διάφορον τῆς ὑπὸ τῶν ξένων συγγραφέων περιγραφόμενης. Τὸ κύριον καὶ σταθερὸν σύμπτωμα τὸ ὅποιον χαρακτηρίζει τὴν νό-

σον εἰς τὰς ἡμετέρας περιπτώσεις εἶναι τὰ μηνιγγιτικὰ φαινόμενα ἅτινα συνίστανται εἰς κρίσεις ἐντόνους νευρικῆς ὑπερδιεγέρσεως, ἐπαναλαμβανομένας κατὰ διάφορα χρονικὰ διαστήματα ἀναλόγως τῆς μορφῆς τῆς νόσου.

Ἡ εἰσβολὴ εἶναι αἰφνιδιαία : Εἴτε εἰς τὸ προβατοστάσιον εἴτε εἰς τὴν βοσκήν τὸ ζῶον καταλαμβάνεται ὑπὸ ἐντόνου ἀνησυχίας, σταματᾷ ἀποτόμως, κινεῖται πρὸς τὰ ὀπίσω ὡς νὰ ἐφοβεῖτο τι, μετατοπίζεται δυσκόλως, παρουσιάζει κινητικὴν ἀταξίαν, παραπαίει καὶ πίπτει ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ὡς μίᾳ ἄκαμπτος μάζα, εἰς θέσιν πλαγίας κατακλίσεως. Παρουσιάζει μυϊκοὺς τρόμους εἰς τὸν τράχηλον, γενικευμένους σπασμούς ἢ γενικὴν δυσκαμψίαν ἣτις εἶναι περισσότερο ἐκδηλὸς εἰς τὰ ἄκρα, ἅτινα ἐκτελοῦν συνεχῶς κινήσεις καλπασμοῦ. Τρίζει τοὺς ὀδόντας, μασσᾷ ἐν κενῷ, παρουσιάζει ἀφροὺς εἰς τὸ στόμα καὶ βελάζει συνεχῶς. Οἱ ὀφθαλοὶ προεξέχουν τῶν κογχῶν, ἡ ὄρασις εἶναι ἠλαττωμένη, παρατηρεῖται μῦσις, συχνάκις δὲ ἐπιπεφυκίτις καὶ νυσταγμός. Τὰ ἀντανεκλαστικὰ εἶναι ἐπηυξημένα, οἱ δὲ θόρυβοι καὶ ὁ ἔντονος φωτισμὸς καθιστῶσι τὴν διέγερσιν ἐντονωτέραν.

Ἡ φάσις αὕτη τῆς ὑπερδιεγέρσεως διαρκεῖ περὶ τὴν ἡμίσειαν ὥραν,

Εἰκ. 1. Ἄμνός 135. Γενικὴ πάρεσις μετ' ἀρχομένην παράλυσιν τῶν ὀπισθίων ἄκρων.

ἀκολουθεῖται δὲ ὑπὸ καταπτώσεως, καθ' ἣν διαπιστοῦνται αἱ εἰς τὸ νευρικὸν σύστημα ἐντοπίσεις. Ἄλλοτε μὲν τὸ ζῶον ἀδυνατεῖ νὰ ἐγερθῇ διότι παρουσιάζει παραπληγίαν, ἣτις εἶναι σπαστική, μετ' αὔξησιν τοῦ μυϊκοῦ τόνου κατ' ἀρχάς, καταλήγουσα μετὰ ταῦτα εἰς χαλαρὰν παράλυσιν, ἄλλοτε δὲ

ἐγείρεται, δεικνύει ὅμως γενικὴν πάρεσιν τῶν ἄκρων ἢ τῶν ὀπισθίων ἢ ἐνὸς μόνου ἄκρου ἢ ἐνὸς πλαγίου ἢ διαγωνίου διπόδου (εἰκ. 1). Αἱ παρέσεις αὗται κατὰ τὰς ἐπομένους κρίσεις ὑπερδιεγέρσεως ἐξελλίσσονται εἰς παραλύσεις αἰτινες συνοδεύονται ὑπὸ ἀπωλείας τῶν ἀντανάκλαστικῶν καὶ ἀκρατείας οὖρων καὶ κοπράνων.

Εἰς περιπτώσεις τινὰς τὸ ζῶον ἐγειρόμενον παρουσιάζει δυσκολίαν κατὰ τὴν βάδισιν, ἣτις ὅμως παρέρχεται ταχέως καὶ οὐδὲν δεικνύει ὅτι τοῦτο ὑπέστη τὴν ἀνωτέρω περιγραφεῖσαν κρίσιν. Εἰς ἐτέρας περιπτώσεις μετὰ τὴν λήξιν τῆς πρώτης κρίσεως ὑπερδιεγέρσεως παρουσιάσθη τύφλωσις εἰς ἀμφοτέρους τοὺς ὀφθαλοὺς ἀνευ ἐτέρας ἐντοπίσεως. Ὅλα τὰ ζῶα μετὰ τὴν λήξιν τῆς κρίσεως ὑπερδιεγέρσεως ἐπανευρίσκουσι τὴν ὄρεξιν των καὶ διατηροῦσι ταύτην μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν θὰ σημειωθῇ ἡ ἐπομένη κρίσις.

Ἀναλόγως τῆς ἐντάσεως τῆς νόσου καὶ τοῦ χρονικοῦ διαστήματος καθ' ὃ ἐπέρχεται ὁ θάνατος τοῦ ζώου, διακρίνομεν **δύο κλινικὰς μορφὰς** ταύτης.

1) **Τὴν ὀξεϊαν ἢ σηψαιμικὴν μορφήν**, καθ' ἣν αἱ κρίσεις διαδέχονται ἀλλήλας εἰς μικρὰ χρονικὰ διαστήματα καὶ ὁ θάνατος ἐπέρχεται ἐντὸς

Εἰκ. 2. Ἄμνος 32]A53. Ἐντονος ἀμνοτροφία.

Ὁ ἄμνος στηρίζεται ἐπὶ τοῦ κνήποδος λόγφ τελείας ἀτροφίας τῶν ἐκτεινόντων μυῶν τοῦ ἀριστεροῦ προσθίου ἄκρου.

12-48 ὥρων. Ἡ μορφή αὕτη παρατηρήθη εἰς τὰ ἐνήλικα πρόβατα, διεπιστώθη ὅμως καὶ εἰς ἄμνους.

2) **Τὴν χρονίαν ἢ μυελικὴν μορφὴν**, ἣτις χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὴν ἐπανάληψιν τῶν κρίσεων κατ' ἀραιὰ χρονικὰ διαστήματα, ἀπὸ τὴν ἔντονον καχεξίαν καὶ τὴν ἀτροφίαν τῶν μυῶν τῶν ἄκρων ἅτινα παρουσιάζουν παρῆσεις ἢ παραλύσεις. Ἡ ἀτροφία εἶναι πλέον ἐκδηλος εἰς τοὺς ἐκτείνοντας μῦς (εἰκ. 2).

Εἰς τὴν μορφὴν ταύτην ἦτις εἶναι ἡ συνήθης εἰς τοὺς ἀμνοὺς, οἱ θάνατοι σημειοῦνται μετὰ τὴν πρώτην κρίσιν εἰς χρονικὸν διάστημα ἐξιχνυόμενον ἀπὸ 12-135 ἡμερῶν. Παρατηρήσαμεν ὅτι ὄσον ταχύτερον αἱ κρίσεις διαδέχονται ἀλλήλας τόσον ἡ θανατηφόρος ἀπόληξις ἐπιταχύνεται. Εἰς τὸ ποίμνιον εἰς ὃ ἐνεφανίσθη ἡ νόσος ἐπὶ 123 ἐνηλίκων προβάτων ἐνόσησαν 35 καὶ ἐπὶ 203 ἀμνῶν 139 προσεβλήθησαν. Ἐκ τούτων τὴν ὀξείαν μορφὴν παρουσίασαν 26 ἐνήλικα πρόβατα καὶ 15 ἀμνοί, ἔθανον δὲ ἅπαντα ἐντὸς τοῦ ὁρίου τῶν 48 ὡρῶν. Ἡ χρονία μορφή παρατηρήθη εἰς 124 ἀμνοὺς καὶ 9 ἐνήλικα πρόβατα. Ἐκ τούτων ἔθανον 39 ἀμνοί, οἱ δὲ λοιποί, ὡς καὶ τὰ ἐνήλικα πρόβατα, διετέθησαν εἰς τὴν κατανάλωσιν διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἔφερον ὑπολείμματα τῆς νόσου, ἀφ' ἑτέρου δὲ συνεχῶς παρουσιάζον ἀπώλειαν βάρους, παρὰ τὴν εἰς αὐτὰ χορηγουμένην ἐπαρκῆ τροφήν, ἣν καὶ κατηνάλισκον.

ΑΝΑΤΟΜΟΠΑΘΟΓΙΚΑΙ ΑΛΛΟΙΩΣΕΙΣ

1) Εἰς τὸν ἄνθρωπον. Αἱ περισσότεραι σταθεραὶ ἀνατομοπαθολογικαὶ ἀλλοιώσεις συνίστανται εἰς πυώδη λεπτομηνιγγίτιδα, εἰς πυώδη μέσην ὠτίτιδα, ἐστίας νεκρωτικὰς ἐπὶ τοῦ ἥπατος, ἐξοίδησιν καὶ συμφόρησιν τοῦ σπληνός, νεκρωτικὰς ἐστίας ἐπὶ τῶν ἐπινεφροιδίων, πνευμονικὴν συμφόρησιν καὶ εἰς αἱμορραγίας εἰς τὸν ἐγκέφαλον. Διαπιστοῦται αὔξησις τῆς πίεσεως τοῦ ἐγκεφαλονωτιαίου ὑγροῦ, ἀντίδρασις θετική κατὰ Pandy καὶ αὔξησις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κυττάρων (κυρίως λεμφοκυττάρων) μέχρι 800 κατὰ κυβ. χιλιοστ.

2) Εἰς τὰ ζῶα. Αἱ ἀλλοιώσεις εἶναι διάφοροι εἰς τὰ διάφορα εἶδη ζώων.

α) **Τρωκτικά.** Ἐντονος ἀπίσχανσις, διόγκωσις τῶν φλεβῶν καὶ γενικὴ σηψαιμικὴ κατάστασις μετὰ μονοκυτταρώσεως καὶ νεκρωτικῶν ἐστιῶν ἐπὶ τοῦ ἥπατος.

β) **Πτηνά.** Ἐπίσης σηψαιμικὴ κατάστασις τοῦ πτώματος μετὰ νεκρωτικῶν ἐστιῶν ἐπὶ τῆς καρδίας καὶ ἐξιδρωμάτων εἰς τὸ περιτόναιον καὶ περικάρδιον.

γ) **Μηρυκαστικά.** Αἱ ἀλλοιώσεις τῶν σπλάγχων εἶναι ἀσήμαντοι. Ὁ Jungheer⁽¹⁾ ἐν τούτοις ἀναφέρει περιπτώσεις ἐνηλίκων προβάτων εἰς ἃ παρατήρησε ἐξιδρώματα καὶ λιπώδη ἐκφύλισιν τοῦ ἥπατος.

Αἱ ἀλλοιώσεις τοῦ νευρικοῦ συστήματος συνίστανται εἰς ὑπεραιμίαν

τῶν μηνίγγων καὶ τοῦ ἐγκεφάλου. Τὸ ἐγκεφαλονωτιαῖον ὑγρὸν εἶναι ἀφθώτερον τοῦ φυσιολογικοῦ, θολερὸν, καὶ ἡ ποσότης τῶν κυττάρων εἶναι ἠϋξημένη (κατὰ τὸν Gill ἀνέρχεται εἰς 2000 κατὰ κυβ. χιλιοστ.).

Αἱ ἀλλοιώσεις τοῦ αἵματος : ἡ μονοκυττάρωσις εἰς τὰ μηρυκαστικά δὲν εἶναι οὔτε σταθερὰ οὔτε παθογνωμονικά.

Εἰς τὰς ἡμετέρας περιπτώσεις αἱ ἀνατομοπαθολογικαὶ ἀλλοιώσεις ποικίλλουν ἀναλόγως τῆς μορφῆς ἐξ ἧς ἔθανε τὸ ζῶον. Οὕτω εἰς τὰς περιπτώσεις θανάτου ἐκ τῆς **ὀξείας μορφῆς**, τὰ νεκροτομικὰ εὐρήματα ἔχουσι ὡς ἐξῆς :

Θρόψις καλή. Ὑποδόρειοι φλέβες διογκωμένα.

Περιτοναϊκὸν ἐξίδρωμα, ἔντονος συμφόρησις τῶν σπλάγχων, ἰδίως τοῦ ἥπατος ἐκ τοῦ ὁποίου, κατὰ τὴν διατομὴν, ἐκρέει ἀφθονον αἷμα.

Ἐξίδρωμα ἐντὸς τοῦ θώρακος καὶ περικαρδίου. Πνεύμονες συμπεφορημένοι, πετέχειαι ἐπὶ τοῦ μυοκαρδίου.

Νευρικὸν σύστημα : Μήνιγγες ἐντόνως αἰμορραγικά. Ἐγκεφαλονωτιαῖον ὑγρὸν θολερὸν ἢ αἰμορραγικὸν καλύπτει ὀλόκληρον τὸ νευρικὸν σύστημα μὲ ἕν στρώμα ἐξ ἰνώδους χρώματος ἐρυθροφαίου. Ἐγκέφαλος : Αἱμορραγίαι εἰς τὴν λευκὴν καὶ φαιὰν οὐσίαν.

Ἐπὶ πλεόν τῶν ἀνωτέρω ἀλλοιώσεων ὁ ἄμνός Νο 29 παρουσίασε περιτονίτιδα, ὁ ἄμνός 106]Γ 82 πετεχείας καὶ νεκρωτικὰς ἐστίας ἐπὶ τοῦ ἥπατος καὶ ὁ ἄμνός 136 ἐκφύλισιν τοῦ ἥπατος καὶ τῆς καρδίας.

Εἰς τοὺς ἐκ τῆς **χρονίας μορφῆς** τῆς νόσου θανάτους κατὰ τὴν νεκροτομὴν παρατηροῦμεν τὰς κάτωθι ἀλλοιώσεις :

α) **Ἐξωτερικὴ ὄψις τοῦ πτόματος.**— Ἐντονος καχεξία καὶ ἀμυοτροφία μεθ' ὑδρικῆς διηθήσεως τῶν σαρκῶν καὶ ἐξαφάνισιν τοῦ λιπώδους ἰστοῦ Ἐτέρα χαρακτηριστικὴ καὶ σταθερὰ ἀλλοίωσις εἶναι ἡ διόγκωσις τῶν ὑποδορείων φλεβῶν.

β) **Κοιλιακὴ κοιλότης.**— Ἀπαντα τὰ σπλάγχνα κατὰ φύσιν, πλὴν τοῦ σπληνὸς ὅστις παρουσιάζεται ἀτροφικὸς καὶ κατὰ τὴν διατομὴν δεικνύει ἐπιφάνειαν ξηράν. Ποσότης ἐξιδρώματος ἐντὸς τῆς περιτοναϊκῆς κοιλότητος.

γ) **Θωρακικὴ κοιλότης.**— Πνεύμονες κατὰ φύσιν. Ἐξίδρωμα ἐντὸς τῆς θωρακικῆς κοιλότητος καὶ τοῦ περικαρδικοῦ σάκκου.

Καρδία : Ἐπὶ τοῦ μυοκαρδίου καὶ δὴ ἐπὶ τῶν κόλπων παρατηροῦνται σταθερῶς νεκρωτικαὶ ἐστίαὶ διάσπαρτοι ἢ συγκεντρωμένα κατὰ μάζας.

δ) **Νευρικὸν σύστημα.**— Μήνιγγες συμπεφορημένα.

Ἐγκέφαλος : Κατὰ τὴν διατομὴν παρατηροῦνται αἰμορραγίαι διάσπαρτοι εἰς τὴν λευκὴν καὶ φαιὰν οὐσίαν αὐτοῦ.

Νωτιαῖος μυελός : Παρουσιάζει τὰς αὐτὰς ὡς ἄνω ἀλλοιώσεις. Ὁ ἄμνός 92]Γ 78 παρουσίασε ἐπὶ πλεόν εἰς τὸ ὀσφυϊκὸν ὄγκωμα ὑπὸ τὴν λεπτὴν μήνιγγα αἱμορραγίαν μήκους 1 ἑκατ. καὶ ὑπὸ ταύτην ἀπόστημα ἐκτει-

νόμενον καθ' ὅλον τὸ πλάτος τοῦ νωτιαίου μυελοῦ τὸ περιεχόμενον τοῦ ἀποστήματος χρώματος ἐρυθροφαίου ἐμφυτευθὲν ἐπὶ αἱματούχου ἄγαρ ἔδωσε καθαρὰν καλλιέργειαν Λιστερίας.

Ἐγκεφαλονωτιαῖον ὑγρὸν. Τοῦτο εἶναι πάντοτε ἀφθονώτερον τοῦ φυσιολογικοῦ, ἢ ὅπως αὐτοῦ εἶναι θολή, πηγνυται ἐντὸς 30' - 60' ἀπὸ τῆς συλλογῆς του, παρουσιάζει δὲ ἐντὸς αὐτοῦ αἰωρουμένας κροκίδας ἐξ ἰνῶδους. Ἡ δοκιμασία κατὰ Pandy εἶναι θετική, (αὔξησις τῶν λευκομάτων). Τὰ κύτταρα εἶναι πάντοτε ἠδξημένα οὐχὶ ὅμως ἀνώτερα τῶν 100 κατὰ κυβ. χιλιοστ. Ταῦτα εἶναι τοῦ τύπου τῶν λεμφοκυττάρων.

Ἄλλοιώσεις τοῦ αἵματος. Εἰς πολλὰς περιπτώσεις παρατηρήθη αὔξεις τοῦ σακχάρου εἰς τὸ αἷμα καὶ τὸ ἀνώτερον ποσὸν ὅπερ εὐρέθη ἦτο 1,43 ‰ δηλαδὴ περίπου τὸ διπλάσιον τοῦ φυσιολογικοῦ.

Αἱ ἔξετάσεις αἵματος δὲν ἀπέδειξαν τὴν ὑπαρξίν μονοκυτταρώσεως τοῦναντίον δὲ εἰς ἀπάσας τὰς περιπτώσεις ἀνεύρομεν αὔξησιν τῶν οὐδετεροφίλων καὶ ἐλάττωσιν τῶν λεμφοκυττάρων. Ἡ σχέσις τούτων ἦτο 60 ‰ οὐδετερόφιλα καὶ 40 ‰ λεμφοκύτταρα.

ΔΙΑΓΝΩΣΙΣ

Α) Κ λ ι ν ι κ ῆ . Ἐπὶ τοῦ ζῶντος. Ἡ κλινικὴ διάγνωσις τῆς νόσου εἶναι πολὺ δύσκολος τόσον εἰς τὸν ἄνθρωπον ὅσον καὶ εἰς τὰ διάφορα ζῶα, καθότι τὰ συμπτώματα εἶναι κοινὰ μὲ ἄλλα νοσήματα διαφόρου αἰτιολογίας. Οὕτω εἰς τὰ **τροκτικὰ** καὶ τὰ **πτηνὰ** ἢ συμπτωματολογία εἶναι ὁμοία μὲ ἐκείνην ἣτις συναντᾶται εἰς ὅλας τὰς σηψαιμικὰς νόσους.

Εἰς τὸν ἄνθρωπον. Πολλὰ αἷτια προκαλοῦν τὴν ἐγκεφαλομυελίτιδα ἣτις εἶναι τὸ κύριον σύμπτωμα τῆς Λιστεριώσεως.

Εἰς τὸ πρόβατον. Ἡ νόσος συγγέεται κλινικῶς :

- 1) Μὲ τὴν ἐγκεφαλομυελίτιδα τοῦ προβάτου τὴν ὀφειλομένην εἰς τὸν ἰὸν τῆς νόσου Βοργνα τοῦ ἵππου.
- 2) Μὲ τὴν τρομώδη νόσον τοῦ προβάτου (Tremblante).
- 3) Μὲ τὰς ἀβιταμινώσεις Α καὶ Β.
- 4) Μὲ τὴν καινουρίασιν.

Εἰς τὰς ἡμετέρας ὅμως περιπτώσεις ἢ ἐπανάληψις τῶν κρίσεων ὑπερδιεγέρσεως συνδυαζομένη μὲ παρῆσεις ἢ παραλύσεις δίδουν μίαν εἰκόνα ἣτις δύναται νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν νόσον.

Ἐπὶ τοῦ πτώματος. Ἡ διάγνωσις ἐπὶ τοῦ πτώματος στηρίζεται :

Εἰς τὰ Τροκτικὰ. Εἰς τὴν ἐμφάνισιν τῶν τυπικῶν ἀλλοιώσεων ὡς εἶναι τὰ οἰδήματα καὶ αἱ ἐπὶ τοῦ ἥπατος καὶ τῆς καρδίας νεκρώσεις.

Εἰς τὰ πτηνὰ. Εἰς τὴν παρουσίαν νεκρώσεων ὑπὸ μορφὴν λευκοφαίων ὀζιδίων ἐπὶ τῆς καρδίας καὶ τοῦ ἥπατος.

Εἰς τὰ μηρυκαστικά καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὸ **πρόβατον**. Κατὰ τοὺς ξένους συγγραφεῖς ἡ ἀπουσία ἀνατομοπαθολογικῶν ἀλλοιώσεων εἰς τὰ σπλάγχνα ὡς καὶ αἱ ἐλαφραὶ ἀλλοιώσεις τοῦ κεντρικοῦ νευρικοῦ συστήματος, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἔντονον νευρικὴν συμπτωματολογία, δίδουν τὴν κατεύθυνσιν πρὸς τὴν διάγνωσιν.

Καθ' ἡμᾶς ἡ νόσος εἰς τὴν δξείαν αὐτῆς μορφήν, λόγῳ τῆς ἐντόνου συμφορητικῆς καταστάσεως ἣν παρουσιάζει, δέον ὅπως μὴ συγχέεται μετὰ τὴν Ἐντεροτοξιναιμίαν, καθ' ὅσον εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην νόσον αἱ ἀλλοιώσεις εἶναι πλέον ἔντονοι εἰς τὸν γαστρεντερικὸν σωλήνα ἢ ἀλλαχοῦ. Κατὰ τὴν χρονίαν μορφήν ἡ ἔντονος καχεξία, ἡ διόγκωσις τῶν φλεβῶν, ἡ ἀτροφία τοῦ σπληνός, αἱ νεκρώσεις ἐπὶ τῆς καρδίας καὶ αἱ αἱμορραγαίαι εἰς τὸν ἐγκέφαλον καὶ νωτιαῖον μυελὸν εἶναι ἐν σύνολον εὐρημάτων εἰς ἃ δύναται νὰ στηριχθῇ ἡ διάγνωσις.

Β) Πειραματικὴ. 1) **Μικροσκοπικαὶ ἐξετάσεις.** Δὲν ἠδυνήθημεν νὰ διαπιστώσωμεν τὴν ὑπαρξιν τοῦ μικροοργανισμοῦ δι' ἀπλῆς μικροσκοπικῆς ἐξετάσεως ἐπιχρισμάτων ἐκ σπλάγχνων ἢ τοῦ κεντρικοῦ νευρικοῦ συστήματος προβάτων, ἅτινα ἔθανον ἐκ τῆς νόσου. Κατὰ τὴν πειραματικὴν ἀναπαραγωγὴν εἰς τὸν κόνικλον ἀνεύρομεν τὸ βακτηρίδιον εἰς ἐπίχρισμα αἵματος, ὅπερ ἐλήφθη ὀλίγας ὥρας πρὸ τοῦ θανάτου. Γενικῶς ὅμως τὸ βακτηρίδιον δὲν ἀνευρίσκεται δι' ἀπλῆς μικροσκοπικῆς ἐξετάσεως.

2) **Καλλιέργειαι.** Ἡ διὰ καλλιεργείων ἀνεύρεσις τοῦ μικροβίου εἶναι λίαν εὐχερῆς εἰς τὰ εἶδη ζῶων εἰς ἃ τοῦτο προκαλεῖ σηψαιμίαν, ὡς εἰς τὰ τρωκτικὰ καὶ τὰ πτηνά. Εἰς τὸν ἄνθρωπον ἀπομονοῦται εὐχερῶς ἐκ τοῦ κεντρικοῦ νευρικοῦ συστήματος καὶ τοῦ ἐγκεφαλονωτιαίου ὑγροῦ. Τοῦναντίον εἰς τὰ μηρυκαστικά, εἰς τὰ ὁποῖα ἡ συνήθης μορφή εἶναι νευρική, ἅπαντες οἱ συγγραφεῖς συνήνησαν μεγάλας δυσχερείας εἰς τὴν ἐκ τοῦ νευρικοῦ ἴστου ἀπομόνωσιν τοῦ μικροβίου.

Εἰς τὰς ἡμετέρας περιπτώσεις ἡ ἀπομόνωσις τῆς Λιστερίας ἦτο εὐχερῆς ἐκ τῶν σπλάγχνων, τοῦ κεντρικοῦ νευρικοῦ συστήματος καὶ τῶν διαφόρων ἐξιδρωμάτων, ὁσάκις τὰ ζῶα ἔθνησκον ἐκ τῆς δξείας μορφῆς τῆς νόσου. Ἀντιθέτως μεγάλην δυσχέριαν συνητήσαμεν διὰ τὴν ἀπομόνωσιν μικροοργανισμοῦ ἐκ προβάτων, ἅτινα ἔθανον ἐκ τῆς χρονίας μορφῆς. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην τὸ μικροβίον ἀνευρίσκετο μόνον εἰς τὸ κεντρικὸν νευρικὸν σύστημα, ἀπεμονοῦτο δὲ κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον :

Τμήματα ἐγκεφάλου καὶ νωτιαίου μυελοῦ λειοτριβοῦνται ἐντὸς φυσιολογικοῦ ὄρρου καὶ ἐμφυτεύονται ἀφθόνως εἰς ἐν ὑγρὸν θρεπτικὸν ὑπόστρωμα καὶ εἰς ἐν στερεόν. Ὡς ὑγρὸν θρεπτικὸν ὑπόστρωμα κατάλληλον διὰ τὰς καλλιεργείας ἀνεύρομεν, ὡς προείπομεν, τὸ ἀποτελούμενον ἀπὸ ἴσα μέρη ζωμοῦ Martin καὶ ζωμοῦ ἥπατος βοός, ὡς στερεὸν δὲ τὸ αἱματοῦχον ἄγαρ. Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ μικροβίου εἶναι πλουσιωτέρα εἰς τὰ δύο

ταῦτα ὑποστρώματα ἢ εἰς ἕτερα πλὴν ὁμως πάντοτε ἀβληχρά, ἐκδηλουμένη εἰς τὸ αἵματοῦχον ἄγαρ δι' ἀναπτύξεως ὀλίγων μόνον ἀποικιῶν.

Πολλάκις συνέβη ὥστε ἐξ αὐθεντικῶν περιπτώσεων Λιστεριάσεως αἱ ἐμφυτεύσεις νὰ ἀποβοῦν στεῖραι. Τότε διενεργεῖτο ἐνδοεγκεφαλικὸς ἐνοφθαλμισμὸς λειοτριβήματος ἐγκεφαλικῆς οὐσίας προβάτου εἰς κόνικλον. Μετὰ δύο ἡμέρας οὗτος ἔθνησκε, ἢ δὲ Λιστερία ἀπεμονοῦτο ἀπὸ τὰ σπλάγχνα καὶ τὸ κεντρικὸν νευρικὸν σύστημα.

Τεμάχια ἐγκεφάλου καὶ νωτιαίου μυελοῦ τιθέμενα ἐντὸς γλυκερίνης 50 % διατηροῦντο εἰς τὸ ψυγεῖον εἰς θερμοκρασίαν ἀπὸ 5 - 10° C. Κατὰ διάφορα χρονικὰ διαστήματα, ἐκ τῶν ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω συνθήκας διατηρουμένων παθολογικῶν ὑλικῶν, ἐγένοντο ἐμφυτεύσεις εἰς αἵματοῦχον ἄγαρ, ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἀνευρέσεως τοῦ χρονικοῦ ὄριου καθ' ὃ τὸ βακτηρίδιον παραμένει ἐν ζωῇ. Πρὸς μεγάλην ἡμῶν ἐκπληξιν παρατηρήσαμεν, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀποικιῶν τοῦ μικροβίου ἦτο κατὰ πολὺ μεγαλύτερος ἐκεῖνου, ὅστις ἐσημειώθη κατὰ τὴν πρωτοκαλλιέργειαν τοῦ αὐτοῦ ἴστοῦ. Τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ μὲ ἐγκεφάλους ἐξ ἀμνῶν, οἵτινες κατὰ τὰς πρωτοκαλλιεργείας οὐδεμίαν ἀνάπτυξιν Λιστερίας ἔδειξαν, ἐνῶ μετὰ δίμηνον διατήρησιν εἰς ψυγεῖον ἄφθονοι ἀποικίαι ἀνεπτύχθησαν εἰς τὸ θρεπτικὸν ὑπόστρωμα. Ὁ Gray καὶ οἱ συνεργάται του⁽¹²⁾ (1948) παρατηρήσαντες τὸ αὐτὸ φαινόμενον μὲ ἐγκεφάλους βοοειδῶν δίδουν τὴν ἐξήγησιν ὑπάρξεως εἰς τὸν ἐγκεφαλικὸν ἴσθον τῶν βοοειδῶν μιᾶς οὐσίας ἀσταθοῦς καταστρεφομένης ὑπὸ τῆς ψύξεως, ἣτις ἔχει βακτηριοστατικὴν ἐνέργειαν ἐπὶ τῆς Λιστερίας. Ὑπὲρ τῆς ὑπάρξεως τοιαύτης οὐσίας συνηγορεῖ καὶ τὸ γεγονός ὅτι οἱ Nutini καὶ Lynch (1946) εἰς ἐκχύλισμα ἐγκεφάλων ἀνθρώπων καὶ βοοειδῶν ἀνεῦρον οὐσίαν ἣτις εἶχε βακτηριοκτόνον ἐνέργειαν ἐπὶ τοῦ χρυσίζοντος σταφυλοκόκκου.

3) Ἐνοφθαλμισμοί. Εὐπαθῆ ζῶα εἰς τὴν νόσον εἶναι ὁ κόνικλος, ὁ ἰνδόχοιρος, ἡ ὄρνις, τὸ πρόβατον καὶ ὁ χοῖρος.

α) Κόνικλος : εὐαίσθητος δι' ὄλων τῶν ὁδῶν ἐνοφθαλμισμοῦ. Ἡ ἐνδοφλέβιος ἔγχυσις 1/2 κυβ. ἐκ. καλλιεργήματος ἐν ζωμῷ 24 ὥρῶν προκαλεῖ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐντὸς 24 - 36 ὥρῶν. Ἡ ἐνδοκρανιακὴ ἔγχυσις λειοτριβήματος ἐγκεφαλικῆς οὐσίας προκαλεῖ τὸν θάνατον ἐντὸς 2 ἡμερῶν. Καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις αἱ ἀλλοιώσεις συνίστανται εἰς νεκρωτικὰς ἐστίας ἐπὶ τοῦ ἥπατος τὸ δὲ μικρόβιον ἀπομονοῦται ἀπὸ τὰ σπλάγχνα καὶ τὸ κεντρικὸν νευρικὸν σύστημα.

β) Ἰνδόχοιρος : Ὀλιγώτερον εὐπαθῆς τοῦ κόνικλου. Ἐνοφθαλμιζόμενος ἐνδοπεριτοναϊκῶς διὰ 0,25 κ. ἐκ. καλλιεργήματος 24 ὥρῶν θνήσκει ἐντὸς 8 ἡμερῶν, ἢ δὲ ἔγχυσις 1 κυβ. ἐκ. τοῦ αὐτοῦ καλλιεργήματος ἐπιφέρει τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐντὸς 4 ἡμερῶν. Κατὰ τὴν νεκροψίαν παρατηροῦνται νεκρώσεις ἐπὶ τοῦ ἥπατος καὶ τοῦ σπληνός.

Παρατηρήσαμεν ὅτι οἱ ἐνοφθαλμιζόμενοι κόνικλοι καὶ ἰνδόχοιροι παρουσιάζουν σοβαρὰν ἀπώλειαν βάρους.

γ) Πρόβατον. Λίαν εὐαίσθητον εἰς τὸν ἐνοφθαλμισμὸν διὰ τῆς ἐνδοεγκεφαλικῆς ἢ ἐνδοκαρωτιδικῆς ὁδοῦ. Ἐπειδὴ αἱ λοιπαὶ ὁδοὶ ἐνοφθαλμισμού δὲν δίδουν σταθερὰ ἀποτελέσματα ἐνηργήσαμεν τοὺς ἡμετέρους ἐνοφθαλμισμοὺς μόνον διὰ τῆς πλέον σταθερᾶς ὁδοῦ, τῆς ἐνδοεγκεφαλικῆς ὡς τὸ κατωτέρω πρωτόκολλον: Τὴν 14)3)46 ἐνίομεν ἐνδοεγκεφαλικῶς 0,3 κ. ὑφ. καλλιεργήματος Λιστερίας ἐν ζωμῶ ἥπατος 24 ὥρων εἰς ἀμνὸν Ε¹. Τὴν 15)3)46 ἡ θερμοκρασία ἀνέρχεται εἰς 41,6.

Τὴν 44ην ὥραν ἀπὸ τοῦ ἐνοφθαλμισμού παρατηροῦνται ἀνορεξία, ἀπάθεια, ἔντονος δίψα καὶ κατάκλισις. Τὴν 48ην ὥραν παρουσιάζει ἀστάθειαν, τρόμους γενικούς, σύσπασιν τῶν μασητήρων, παραπαίει, πίπτει ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, παρουσιάζει ἔντονον ὀπισθότονον, τονικὰς συσπάσεις τῶν μυῶν, ἐκτελεῖ κινήσεις καλπασμοῦ ἐν κατακλίσει καὶ θνήσκει τὴν 60ην ὥραν ἀπὸ τοῦ ἐνοφθαλμισμού.

Νεκροψία. Ὑποδόρειοι φλέβες διογκωμένοι, ἀφθονον ἐξιδρώμα χρώματος ξανθοῦ καὶ εἰς ποσότητα 1000 γραμμαρ. ἐντὸς τῆς περιτοναϊκῆς κοιλότητος. Ἐντονος συμφόρησις τοῦ ἥπατος καὶ τῶν νεφρῶν. Πεπτικὸν σύστημα ὑπεραιμικόν.

Ἀφθονον ἐξιδρώμα εἰς τὴν θωρακικὴν κοιλότητα καὶ τὸν περικαρδιακὸν σάκκον. Πνεύμονες συμπεφορημένοι. Ἐπὶ τοῦ μυοκαρδίου παρατηροῦνται πετέχειαι κατὰ τὴν διαδρομὴν τῶν στεφανιαίων ἀγγείων. Μήνιγγες ἐντόνω; αἱμορραγικαί. Ἐγκεφαλονωτιαῖον ὑγρὸν αἱμορραγικὸν καὶ ἠΰξημένον εἰς ποσότητα, καλύπτει τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐγκεφάλου καὶ νωτιαίου μυελοῦ μὲ στρώμα ἐξ ἰνώδους, χρώματος ἐρυθροφαίου. Εἰς τὸν ἐγκέφαλον καὶ νωτιαῖον μυελὸν παρατηροῦνται στικταὶ αἱμορραγαίαι ἐντὸς τῆς λευκῆς καὶ φαιᾶς οὐσίας.

Αἱ ἀνωτέρω ἀλλοιώσεις χαρακτηρίζουσι τὴν ὄξειαν ἐξιδρωματικὴν ἐγκεφαλομυελίτιδα καὶ ἀντιστοιχοῦσι πρὸς τὴν ἡμετέραν ὄξειαν ἢ σηψαιμικὴν μορφήν τῆς φυσικῆς νόσου, ἥτις εἶναι καὶ ἡ μόνη ἀναπαραγομένη διὰ τοῦ ἐνδοεγκεφαλικοῦ ἐνοφθαλμισμού.

Ἐν τούτοις, εἰς μίαν τῶν διόδων συνέβη ὥστε, τὸ διὰ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ὁδοῦ ἐνοφθαλμισθὲν πρόβατον νὰ ἐπιζήσῃ καὶ ἐν συνεχείᾳ νὰ παρουσιάσῃ συμπτωματολογίαν καὶ ἐξέλιξιν πλησιάζουσαν πρὸς τὴν ἡμετέραν χρονίαν μορφήν. Τὸ πρωτόκολλον πειραματισμοῦ τῆς σπανίας ταύτης πειραματικῆς μορφῆς παραθέτομεν κατωτέρω.

Τὴν 7)4)46 ἐνοφθαλμιζόμεν ἐνδοεγκεφαλικῶς διὰ 0,3 κ. ὑφ. καλλιεργήματος Λιστερίας ἐν ζωμῶ ἥπατος 24 ὥρων, τὸ πρόβατον Ε 5. Τὸ ἐνοφθαλμισθὲν στέλεχος ἀπεμονώθη ἐκ τοῦ ἀμνοῦ 92)Γ 78 ὅστις ἔθανεν ἐντὸς 21 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς προσβολῆς. Τὸ πρόβατον, ἀφοῦ ἐπὶ δύο ἡμέρας

παρουσίασεν ἄνοδον τῆς θερμοκρασίας μέχρι $40,5^{\circ}\text{C}$ ἔδειξεν ἐν συνεχείᾳ βελτίωσιν τῆς καταστάσεως αὐτοῦ, μετὰ 5 δὲ ἡμέρας ἦτο τελείως ὑγιές. Τοιαύτην περίπτωσιν ἐπιζήσεως μετὰ ἐνδοεγκεφαλικὸν ἐνοφθαλμισμὸν ἀναφέρουσι καὶ οἱ Pomeroy - Fenstermacher - Andberg⁽¹⁸⁾ (1943) εἰς τὴν Minnesota. Τὸ πρόβατον τοῦτο ἐθέσαμεν ὑπὸ παρατήρησιν καὶ ἐν ἀπομονώσει. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρακολουθήσεως ἐσημειοῦτο προϋοῦσα ἀπίσχανσις παρὰ τὴν ἀφθονον τροφήν ἣτις ἐχορηγεῖτο καὶ τὴν ὁποίαν τὸ ζῶον ἐλάμβανεν ὀλόκληρον. Τὴν 6)5)46 παρετηρήθη καταρράκτης εἰς τὸν δεξιὸν ὀφθαλμὸν. Τὴν 8)6)46 τὸ ζῶον ἔθανε λόγῳ προκεχωρημένης καχεξίας. Ἀπὸ τοῦ ἐνοφθαλμιμοῦ μέχρι τοῦ θανάτου παρηλθόν 61 ἡμέραι.

Κατὰ τὴν νεκροψίαν παρετηρήθη: ἔντονος καχεξία, ἀτροφία τῶν μυῶν τῶν ἄκρων, φλέβες διογκωμέναι πλήρεις αἵματος - σπλὴν ἀτροφικὸς ξηρὸς τὴν σύστασιν - ἐξίδρωμα περιτοναϊκὸν καὶ περικαρδικὸν ἐντὸς τοῦ ὁποίου αἰωροῦνται κροκίδες ἐξ ἰνῶδου; - διάσπαρτοι αἱμορραγία εἰς τὸ κεντρικὸν νευρικὸν σύστημα. Τὸ ἐγκεφαλονωτιαῖον ὑγρὸν εἶναι θολερὸν καὶ ἡ κατὰ Pandy δοκιμασία θετικὴ.

Ἡ Λιστερία ἀπεμονώθη ἐκ τοῦ ἐγκεφάλου καὶ τοῦ νωτιαίου μυελοῦ.

Τὸ στέλεχος τὸ χρησιμοποιηθὲν διὰ τὸν ἀνωτέρω ἐνοφθαλμισμὸν ἐξετασθὲν δὲν εὐρέθη διάφορον τῶν λοιπῶν στελεχῶν ἅτινα ἀπεμονώθησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπιζωοτίας. Ἐξ ἄλλου, ἐνοφθαλμισθὲν βραδύτερον εἰς ἕτερον πρόβατον διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ, προὐκάλεσε τὸν θάνατον τοῦτου ἐντὸς 70 ὡρῶν. Κατόπιν αὐτοῦ τὴν μερικὴν ἀναπαραγωγὴν τῆς χρονίας μορφῆς τῆς νόσου εἰς τὸ πρόβατον Ε5, δυνάμεθα νὰ ἐξηγήσωμεν παραδεχόμενοι ἀτομικὴν ἀνθεκτικότητα τοῦ ἀνωτέρω προβάτου εἰς τὴν Λιστερίαν.

Ἐνοφθαλμισμοὶ διηθημάτων ἐγκεφαλικῆς οὐσίας.

Διὰ ν' ἀποκλείσωμεν τὴν ὑπαρξιν νευροτρόπου τινὸς τοῦ ἐνηργήσαμεν ἐνοφθαλμισμοῦ; ἐνδοεγκεφαλικῶς εἰς κονίλους, ἰνδοχοίρους καὶ ἀμνοὺς διὰ διηθημάτων ἐξ ἐγκεφάλου καὶ νωτιαίου μυελοῦ προβάτων ἢ ἀμνῶν θανόντων ἐκ τῆς δξείας ἢ χρονίας μορφῆς τῆς νόσου.

Τεχνικὴ: Λειοτριβοῦμεν τὸν νευρικὸν ἰστὸν ἀραιοῦντες τοῦτον ἐντὸς φυσιολογικοῦ διαλύματος γλωριούχου νατρίου καὶ διηθοῦμεν δι' ἡθμῶν Seitz EK S1 καὶ Chamberland L₃ καὶ ἐκ τοῦ διηθημάτος:

- α) ἐμφυτεύομεν εἰς θρεπτικὰ ὑποστρώματα δι' ἔλεγχον στεριότητος,
- β) ἐνοφθαλμιζομεν ἐνδοεγκεφαλικῶς διὰ ποσότητος 0,2 κ. ἐκ. κονίλους καὶ ἰνδοχοίρους καὶ διὰ 0,3 κ. ἐκ. ἀμνοὺς. Τὰ ἐνοφθαλμισθέντα ζῶα οὐδὲν νοσηρὸν φαινόμενον παρουσίασαν καὶ παρέμειναν ὑγιᾶ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς παρακολουθήσεως αὐτῶν. ἣτις διήρκεσε πέραν τῶν 2 μηνῶν.
- γ) ἐνοφθαλμιζομεν εἰς ἐμβρυοφόρα ὡὰ ὄρνιθος ἡλικίας 10 ἡμερῶν.

Οὐδεμία ἀλλοίωσις ἐπὶ τοῦ χοριοαλλαντοειδοῦς χιτῶνος οὔτε ἐπὶ τοῦ ἐμβρίου παρετηρήθη.

4) Ὁφθαλμοαντίδρασις. Ἐν ἄριστον διαγνωστικὸν μέσον τῆς νόσου εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ Anton καὶ κατόπιν ὑπὸ τοῦ Julianelle (14) περιγραφεῖσα ὀφθαλμοαντίδρασις ἐπὶ τῶν τρωκτικῶν.

Ἐὰν ἐπὶ τοῦ ἐπιπεφυκότος κονίκλου ἢ ἰνδοχοίρου ἐνσταλάζωμεν ἢ ὑπ' αὐτὸν ἐνοφθαλμίσωμεν σταγόνας τινὰς ἐκ νεαροῦ καλλιεργήματος Λιστερίας, παρατηροῦμεν ὅτι τὴν ἐπαύριον διὰ τοὺς κονίκλους καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας διὰ τοὺς ἰνδοχοίρους, σχηματίζεται μία σοβαρὰ ἐπιπεφυκίτις μὲ οἴδημα τῶν βλεφάρων καὶ θολερότητα τοῦ κερατοειδοῦς χιτῶνος. Ἡ κερατοεπιπεφυκίτις αὕτη διαρκεῖ ἐπ' ὀλίγας ἡμέρας καὶ ἐν συνεχείᾳ ὑποχωρεῖ καὶ ἰᾶται. Διὰ τοῦ ἡμετέρου στελέχους, εἰς μὲν τὸν κόνικλον ἢ ἐπιπεφυκίτις ἐγκαθίσταται τὴν 24ην ὥραν καὶ ἰᾶται εἰς διάστημα 7 ἡμερῶν, εἰς δὲ τοὺς ἰνδοχοίρους ἐμφανίζεται τὴν 5ην ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἐνσταλάξεως. Ἡ ἀντίδρασις αὕτη εἶναι εἰδικὴ διὰ τὴν Λιστερίαν.

Ἐκ τῆς ἀνωτέρω περιγραφείσης πειραματικῆς ἐργασίας προκύπτει ὅτι :

1) Ἡ νόσος ἢ ἐμφανισθεῖσα παρ' ἡμῖν ὡς μνηιγγοσεγκεφαλομυελίτις δὲν ὀφείλεται εἰς διηθητὸν ἴον, καὶ

2) Ἐκ τῶν εἰδικῶν ἀλλοιώσεων τῆς νόσου ἀπομονοῦνται εἴτε διὰ καλλιεργείων εἴτε δι' ἐνοφθαλμισμῶν, εἰδικὸς μικροοργανισμὸς ταυτοποιηθεὶς ὡς Λιστερία ἢ Μονοκυτταρογόνοϋς. Σημειωτέον ὅτι τὸ ὑφ' ἡμῶν ἀπομονωθὲν στέλεχος εἰς οὐδὲν ἀπολύτως διαφέρει τοῦ εἰς Γαλλίαν ἀπομονωθέντος τοιοῦτου ὑπὸ τῶν Belin καὶ Lagriffoul καὶ ὄπερ ὁ Καθηγητῆς κ. Forgeot ἔσχε τὴν εὐγενῆ καλωσύνην νὰ θέσῃ εἰς τὴν διάθεσίν μας.

ΕΠΙΖΩΤΟΛΟΓΙΑ

Ἡ νόσος ἐνεφανίσθη τὸν χειμῶνα τοῦ ἔτους 1945 - 46, ἐσταμάτησε τὸ θέρος καὶ ἐπανελήφθη τὸν χειμῶνα 1946 - 47. Ἀπὸ τὰς μέχρι τοῦδε ἀνακινώσεις ἡ νόσος ἐμφανίζεται πάντοτε τὸν χειμῶνα, συνάγεται δὲ ἐκ τούτου, ὅτι τὸ ψῦχος παίζει ἀναμφισβητήτως σοβαρὸν ρόλον εἰς τὴν γένεσιν ταύτης. Ἐκ τῶν ξένων ἀνακινώσεων προκύπτει ὅτι ἡ νόσος προσβάλλει τὰ πρόβατα ἐνὸς ποιμνίου κατὰ ποσοστὸν 10 - 15 %, προκαλοῦσα τὸν θάνατον εἰς ἄρκετὰ ὑψηλὴν ἀναλογία. Μόνον ὀλίγα ἀσθενῆ ἀναλαμβάνουσι.

Εἰς τὴν ἡμετέραν περίπτωσιν κατὰ τὸν χειμῶνα 1945-46 τὸ μὲν ποσοστὸν νοσηρότητας ἀνῆλθεν εἰς 68 % διὰ τοὺς ἀμνοὺς καὶ 28 % διὰ τὰ ἐνήλικα πρόβατα, τὸ δὲ ποσοστὸν θνητότητας εἰς 38,5 % διὰ τοὺς ἀμνοὺς καὶ 74 % διὰ τὰ ἐνήλικα πρόβατα. Ἐκ τῶν ἀριθμῶν τούτων προ-

κύπτει ὅτι τὸ ποσοστὸν θνητότητος τῶν ἐνηλίκων εἶναι κατὰ πολὺ ἀνώτερον τοῦ τῶν ἀμνῶν. Τοῦτο δὲ ὀφείλεται 1) εἰς τὸ ὅτι τὰ ἐνήλικα πρόβατα προσβληθέντα ὑπὸ τῆς ὄξείας μορφῆς τῆς νόσου ἔθανον εἰς μέγα ποσοστὸν καὶ ταχέως, 2) ὅτι ἐκ τῶν 139 ἀμνῶν οἵτινες προσεβλήθησαν ὑπὸ τῆς νόσου, 85 παρουσιάζοντες ὑπολείμματα ταύτης ἐσφάγησαν πρὶν ἢ ἡ καχεξία καταστήσῃ αὐτοῦ; ἀκαταλλήλου; πρὸς βρῶσιν. Ἐὰν οἱ ἀμνοὶ οὗτοι δὲν ἐσφάζοντο θὰ ἔθνησκον ὡς καὶ οἱ λοιποὶ 39, οἵτινες ἔθανον ἐκ τῆς χρονίας μορφῆς τῆς νόσου.

Κατὰ τὸν χειμῶνα 1946 - 47 τὸ ποίμνιον προσεβλήθη εἰς ποσοστὸν 8 - 10 %.

Τὸν Ἀπρίλιον καὶ Ἰούλιον τοῦ 1947 δύο πρόβατα τοῦ Ἐργαστηρίου ἔθανον ἐκ Λιστεριάσεως.

Τὸν Αὐγούστιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους τὸ ποίμνιον ἐπωλήθη καὶ ἔκτοτε οὐδὲν κροῦσμα Λιστεριάσεως παρουσιάσθη μετὰ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ τόπου ἐνσταβλισμοῦ καὶ βοσκῆς. Τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἡγοράσθησαν 4 πρόβατα ἐκ τοῦ ποιμνίου τοῦ Κτηνοτροφείου διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Ἐργαστηρίου ταῦτα τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1948 ἔθανον ἐπίσης ἐκ Λιστεριάσεως.

Ἐκ τῆς ἀναλύσεως τῶν ἀνωτέρω περιστατικῶν προκύπτει, ὅτι ἡ νόσος μεταδίδεται συνεχῶς διὰ τοῦ μεμολυσμένου χώρου ἐνσταυλισμοῦ καὶ τοῦ μεμολυσμένου ἐδάφους τῆς βοσκῆς.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν τρόπον μεταδόσεως οὗτος δὲν εἶναι γνωστός. Ὁ Olafson (10) θεωρεῖ ὡς θύραν εἰσόδου τῶν μικροβίων τὰς ρινικὰς κοιλότητας. Ἡμεῖς παρατηρήσαμεν ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν ζώων, ἅτινα ἐνόσησαν, παρουσίαζον ρινίτιδα καὶ ἐπιπεφυκίτιδα, δεδωμένης δὲ τῆς ἀνατομικῆς σχέσεως ρινός, ὀφθαλμοῦ καὶ ἐγκεφάλου εἶναι δικαιολογημένη ἡ ὑπόθεσις ὅτι τὰ δύο ταῦτα ὄργανα εἶναι ἡ πιθανὴ πύλη εἰσόδου τοῦ μικροβίου.

Ἡ ὑγιεινὴ κατάστασις τοῦ ποιμνίου ὅσον καὶ ἡ διατροφή ἦσαν ὑποδειγματικαὶ καὶ οὐδεμία τῶν συνθηκῶν ἐκείνων, αἵτινες φέρονται ὡς εὐνοοῦσαι τὴν ἐμφάνισιν τῆς νόσου ὑπῆρχον (ἀβιταμινώσεις, πλημμελῶς ἰσορροπημένη διατροφή κλπ.).

Μεταξὺ τῶν μηρυκαστικῶν, τὰ πρόβατα εἶναι πλέον εὐπαθῆ. Τοῦτο καταφαίνεται καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι οὐδὲν κροῦσμα Λιστεριάσεως παρατηρήθη ἐπὶ τῶν βοοειδῶν τοῦ Κτηνοτροφείου παρὰ τὴν γεινίασιν Βουστασίου καὶ Προβατοστασίου.

ΠΡΟΦΥΛΑΞΙΣ — ΘΕΡΑΠΕΙΑ

Ἡ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐνζωοτίας ἀπομόνωσις τῶν ἀσθενῶν οὐδεμίαν ἐπίδρασιν ἔσχεν ἐπὶ τῆς πορείας τῆς νόσου.

Ὁ ἐμβολιασμός διὰ φορμολούχου ἐμβολίου διενεργηθεὶς τὴν 10)4)1946 οὐδὲν ἀποτέλεσμα ἐπέφερε.

Ἡ χορήγησις σουλφαναμιδης ἀπὸ τοῦ στόματος καὶ νατριούχου σουλφοθειαζόλης ἐνδοφλεβίως, δὲν ἔσχε θεραπευτικὰ ἀποτελέσματα.

Εἰς τὸν ἄνθρωπον ἡ διὰ σουλφαθειαζίνης θεραπεία τῆς μηνιγγίτιδος τῆς ὀφειλομένης εἰς τὴν Λιστερίαν ἐπέφερε τὴν ἴασιν εἰς τρεῖς περιπτώσεις.

Κατὰ τὸν Coles⁽¹⁶⁾ ἡ στρεπτομυκίνη ἐπιδραῖ ἐπὶ τῆς Λιστερίας.

ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΛΙΣΤΕΡΙΑΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΟΙΜΩΔΗ ΜΟΝΟΚΥΤΤΑΡΩΣΙΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Ἡ Λοιμώδης μονοκυττάρωσις (ἀδενικὸς πυρετὸς) εἶναι νόσος τῶν παιδίων καὶ τῶν ἐφήβων, χαρακτηριζομένη ἀπὸ μίαν ἐμπύρετον κατάστασιν μετὰ κυνάγχης, ἀδενοπαθειῶν, σπληνομεγαλίας καὶ ἐντόνου καταβολῆς τῶν δυνάμεων. Αἱ ἀδενοπάθειαι εἶναι κατὰ προτίμησιν τραχηλικά, δύνανται ὅμως νὰ εἶναι καὶ γενικευμένα.

Αἱ αἱματολογικαὶ ἀλλοιώσεις συνίστανται εἰς λευκοκυττάρωσιν, ἣτις κυμαίνεται ἀπὸ 10 - 20.000 κατὰ κ. χιλιοστ. Αὕτη εἶναι τοῦ τύπου τῆς μονοκυτταρώσεως, ὡς τοῦτο συμβαίνει εἰς τὴν Λιστερίασιν τῶν τρωκτικῶν.

Ἡ νόσος διαγιγνώσκεται διὰ μιᾶς μεθόδου ὀρροσυγκολλήσεως γνωστῆς ὑπὸ τὸ ὄνομα «ἀντίδρασις τῶν Paul καὶ Bunnell» καὶ ἡ ὁποία στηρίζεται εἰς τὴν ἐμφάνισιν εἰς τὸν ὀρρὸν τῶν ἀσθενῶν ἐνὸς ἑτεροφίλου ἀντισώματος τὸ ὁποῖον συγκολλᾷ τὰ ἐρυθρὰ αἰμοσφαίρια τοῦ προβάτου.

Πρῶτος ὁ Nyfeldt⁽¹⁷⁾ τῷ 1929 ἐν Σουηδίᾳ ἀπεμόνωσεν ἐκ τοῦ αἵματος ἀσθενοῦς πάσχοντος ἐκ Λοιμώδους μονοκυτταρώσεως μικροοργανισμόν, ὅστις παρουσιάζει ὅλους τοὺς χαρακτῆρας τῆς Λιστερίας. Τὸ αὐτὸ μικροβίον ἀπεμονώθη μεταγενεστέρως ὑπὸ τοῦ ἰδίου συγγραφέως ἐκ τοῦ αἵματος ἄλλων περιπτώσεων τῆς νόσου, μετὰ τοῦ Schmidt δὲ τῷ 1938 ἐκ τοῦ ἔγκεφαλονωτιαίου ὑγροῦ ἑτέρων ἀσθενῶν. Τὰ στελέχη τῆς ὑπὸ τοῦ Nyfeldt ἀπομονωθείσης Λιστερίας, ἐνιέμενα εἰς κονίκλους καὶ εἰς δόσεις μὴ προκαλούσας τὸν θάνατον αὐτῶν (Doses sublethales), προκαλοῦν τὴν ἐμφάνισιν μονοκυτταρώσεως ὁμοίας μὲ ἐκείνην, ἣτις παρατηρεῖται κατὰ τὴν φυσικὴν νόσον τοῦ κονίκλου ἣτις διεπιστώθη τῷ 1926 ὑπὸ τῶν Murray - Webb - Swann⁽¹⁾.

Ὁ Webb⁽¹⁸⁾ τὸ 1943 ἀπεμόνωσε τὴν Λιστερίαν ἐκ μιᾶς ἀσθεντικῆς περιπτώσεως λοιμώδους μονοκυτταρώσεως.

Οἱ Wising ἐν Σουηδίᾳ καὶ Sohler⁽¹⁹⁾ ἐν Γαλλίᾳ δὲν κατώρθωσαν ν' ἀπομονώσουν τὴν Λιστερίαν ἐκ πολλῶν περιπτώσεων τῆς νόσου. Ὁ Sohler κατόπιν αὐτοῦ φρονεῖ, ὅτι ἡ νόσος δὲν φαίνεται νὰ ὀφείλεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν Λιστερίαν.

Ὁ Stanley⁽²⁰⁾ εἰς πρόσφατον ἀνακοίνωσίν του (1949), μελετήσας 20 περιπτώσεις τῆς νόσου συμπεραίνει ὅτι ἔναι θὰ ἠδύναντο ν' ἀποδοθοῦν εἰς λοίμωξιν ἐκ Λιστερίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. **N. Μιχαηλίδης**: Ἐγγχειρίδιον Μικροβιολογίας. Τόμ. 2ος, Ἀθήναι 1940.
2. **Murray (E.C.D.), Webb (R.A.), Swann (M.B.R.)**, 1926. A disease of rabbits characterized by mononuclear leucocytosis caused by a hitherto undescribed bacillus: *Bacterium Monocytogenes* (n. sp.) *J. of Path. and Bac.* 29, 407.
3. **Pirje (J.A.H.)**, 1927. A new disease of Veld Rodents «Tiger River Disease» *S. Afr. Inst. Med. Res.* 3, 163.
4. **Bergey's**, Manual of Determinative Bacteriology. 6th Edition Baltimore 1948.
5. **Gill, (D.A.)**, 1931. Circling disease of sheep in New Zealand. *Vet. Jour.* 89, 258.
6. **Kaplan (M.M.) and Lager (A.)**, 1945. A clinical and laboratory study of spontaneous Listerellosis in a Goat. *Vet. Med.* Vol. 15, No 6, June.
7. **Pallasce (C)**, Veper das vorkommen einer seuchenhaften Encephalomyelitis purelente bei schafen in Deutschland (Berl. Müncht. Wschr. 441 - 445) in *Vet. Bull.* Vol. 12, 1942, p. 571.
8. **Jepsen (A.)**, 1942. A case of Erysipelothrix (*Listerella*) infection in Lamb. (*Acta Path. Microb. Scandinav.* 19, 423 - 432). in *Vet. Bull.* Vol 17, 1947, p. 525.
9. **Grini (O.)**, 1942. *Listerella Monocytogenes* as cause of Encephalitis in sheep. (*Norsk. Ven. Tidtsk.* 54, 417, 425) in *Vet. Bull.* 1944, p. 263.
10. **Belin et Lagriffoul**, 1943. La Listerellose ovine. Premiers cas constatés en France. *Bull. Acad. Vet. de France* p. 141.
11. **Olafson (P.)**, 1940. *Listerella* Encephalitis (Circling disease) of sheep, cattle and goats. *The Cornell Vet.* Vol. 30, p. 141.
12. **Jungheer (E.)**, 1939. Ovine encephalomyelitis associated with *Listerella* infection. (Rep. by Verge et Goret, *Réc. Vet. Alfort* 1941, p. 16).
13. **Gray - Stafseth - Thorp - Sholl and Riley**, 1948. A new technique for isolating *Listerella* from the Bovine brain. *J. of Bact* Vol. 55 p. 471.
14. **Pomeroy (B.S.), Fenstermacher (R.), and Andberg (W.C.)** 1943. Listerellosis of sheep and cattle in Minnesota. *The Cornell. Vet.* t. 33, p. 269.
15. **Julianelle (L.A.)**, 1941. Biological and Immunolohical studies of *Listerella*. *J. of Bact.* 42, 367 - 383. (In *Vet. Bull.* Vol. 12, 1942, p. 571).
16. **Coles (E.H.)**, 1848. The sencitivity of bacteria of animal origin to Steptomycin. *Amer J. of Ver. Res.* Vol. 9, p. 152. (In *Bul. dé Inst. Pasteür*, Vol 48 p. 498, 1949).
17. **Nyfeldt (A.)**, 1929. Etiologie de la Monoculéose Infectieuse. *Comptes Rendus de la Soc. de Biol. T. CI* p. 590.
18. **Webb (R.A.)**, 1943. *Listeria Monocytogenes* isolated from a case of infections Mononucleosis. *Lancet* 245, p. 5 (In *Vet. Bull.* 1844, p. 149).
19. **Sohler (R.)**, La Monoculéose infectieuse. p. 149. *Masson et Cie*, 1943.
20. **Stanley (N.F.)**, 1949. Role of *Listeria* in infectious Monoculéosis. *Austr. J. Exp. Biol. Med. Sc.* 27, p. 133 - 142. (In *Vet. Bull.* Vol 19, 1949, p. 537).

R É S U M É

La Listeriose du Mouton en Grèce.

P a r

T h. G h r i s t o d o u l o u - C. T a r l a t z i s

(De l'Institut Bactériologique Vétérinaire d' Athènes).

Les auteurs après avoir décrit l' historique, l'épidémiologie et la symptomatologie de la maladie telle qu'elle a été observée ailleurs, rapportent leurs propres observations sur des cas constatés pour la première fois en Grèce, sur les moutons d'un troupeau appartenant à l'École des Hautes Études Agronomiques, pendant les années 1946 - 1947.

Le symptôme predominant consistait à l'apparition des crises méningétiques intenses et souvent répétées, d'après la formule de la maladie.

Ils ont isolé l'agent causal à partir des lésions spécifiques (système nerveux central, viscères, exsudats) et ont prouvé par la reproduction expérimentale qu'il s'agissait bien de la *Listeria monocytogenes*, trouvée par d'autres auteurs dans des pareils cas morbides.

Ils ont tenté aussi de préparer un vaccin formolé sans aucun résultat. De même l'emploi des Sulfonamides dans un but curatif ne fut pas couronné de succès.

Η ΘΕΙΚΗ ΜΑΓΝΗΣΙΑ ΚΑΙ Η ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΩΝ ΚΟΛΙΚΩΝ

Ἵπό

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΜΑΤΘΑΙΑΚΗ

Ἀρχικτηνιάτρου

Σπάνια εἶναι τὰ κεφάλαια τῆς ἐσωτερικῆς παθολογίας τῶν ζώων διὰ τὰ ὅποια ἔχει δοκιμασθεῖ τόσον πολὺ ἡ ἐφευρετικότης τῶν ἐρευνητῶν ὅσον τὸ τῆς διαγνώσεως καὶ τῆς θεραπείας τῶν κολικῶν τῶν μονόπλων. Καὶ τοῦτο διότι ἐνῶ τὸ κοιλιακὸν δράμα, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Roger παίζεται κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, καλεῖται ὁ θεράπων Κτηνίατρος μὲ μόνον στοιχειώδη μέσα τὰς αἰσθήσεις του, νὰ κάμῃ τοπογραφικὴν (θέσις) καὶ

φυσιοπαθολογικὴν (αἰτία) διάγνωσιν διὰ τὴν βάσισιν εἶτα τὴν θεραπευτικὴν τοῦ ἀγωγῆν.

Ἡ θέσις του, ὅπως εἶναι φανερόν, εἶναι πολὺ δύσκολος διότι ὑπὸ τὸ αὐτὸ σχεδὸν προσωπεῖον παρουσιάζονται οἱ κωλικοὶ ὄλων τῶν εἰδῶν καὶ ὄλων τῶν αἰτίων, ἀπὸ τοὺς τῆς ἀπλῆς στομαχικῆς καὶ ἐντερικῆς δυσπεψίας, τοὺς σπασμωδικούς, φόρτου, συμφορῆσεως, ἐμφράξεως, εἰλεοῦ κλπ. μέχρι καὶ τῶν ἐξ ἀντικτύπου συνεπειῶν ἥπατο - καρδιο - νεφροπαθειῶν καὶ διαταραχῶν τοῦ νευροφυτικῶ, προκαλουμένων.

Ἀπὸ ἀπόψεως διαγνώσεως καὶ θεραπείας, ἰδίως διαγνώσεως, ὁ ἱατρὸς τῶν ζῶων εὐρίσκειται εἰς πολὺ μειονεκτικὴν θέσιν, συγκρινόμενος πρὸς τὸν ἱατρὸν τῶν ἀνθρώπων. διότι δὲν ἔχει τὸ προνόμιον τοῦ τελευταίου, ὅσάκις εὐρίσκειται πρὸ ἀμφιβολιῶν νὰ ἀνοίγη διάπλατα τὰς θύρας διὰ μιᾶς λαπαροτομίας νὰ ἐρευνᾷ ὅλα τὰ ὄργανα καὶ νὰ θέτῃ ἀντικειμενικὴν πλέον καὶ ἀναμφισβήτητον διάγνωσιν.

Διὰ τῆς λίαν ἐνδιαφερούσης ἐργασίας του ὁ Roger προσεπάθησε ἀξιοποιῶν τὴν παρατηρουμένην σημειολογίαν καὶ ἀνευρίσκων νέα στοιχεῖα τοπογραφικοῦ διαγνωστικοῦ, νὰ καθοδηγήσῃ τὸν κλινικὸν διὰ τοῦ δαιδάλου τῆς παθολογίας τοῦ πεπτικοῦ συστήματος, προσανατολίζων τὴν προσοχὴν του πρὸς τὸν τόπον τῆς ἀνωμαλίας καὶ τὴν διάγνωσίν του πρὸς τὴν αἰτίαν (Liegeois).

Ἀξιοσημείωτος εἶναι ἡ γνωστὴ μέθοδος, τὴν ὁποίαν ἐφαρμόζει εἰς τὸν ἵππον, τῆς «ἀντανακλαστικότητος» (Roger) ἢ τῆς «ἀναγωγῆς τῶν πόνων» (Langley) (1), τοῦ ἀντικτύπου δηλ. τῶν πόνων τῶν ἐντοσθίων εἰς τὸ δέρμα. Ὁ μηχανισμὸς τῶν φαινομένων τούτων, τῆς προβολῆς τῶν πόνων τῶν ἐσωτερικῶν ὀργάνων εἰς τὸ δέρμα, συζητεῖται ἀκόμη. Αἱ ζῶναι ἀντανακλάσεως τὰς ὁποίας ἐσημείωσεν ὁ Roger ἀποτελοῦν σήμερον τὸ Clavier Equip (2). Ἡ χρῆσις τῶν AKR ὑποβοηθεῖ εἰς τὴν τοπογραφικὴν διάγνωσιν τῶν κωλικῶν. Ἡ αὔξησις π.χ., τοῦ μυοτονικοῦ ἀντανακλαστικοῦ τοῦ μαστοῖδοβραχιονίου περισσότερον ἀριστερά, εἶναι ἐνδειξις παθῆσεως τοῦ στομάχου καὶ τοῦ ἥπατος, ἐνῶ δεξιὰ εἶναι ἐνδεικτικὸν καρδιοπαθείας. Αὔξησις τοῦ ἀντανακλαστικοῦ μεταξὺ τῶν 10 καὶ 13 πλευρῶν ἰσοδυναμεῖ πρὸς πάθησιν τῶν λεπτῶν ἐντέρων, τοῦ τυφλοῦ καὶ τοῦ πρώτου ἡμίσεος τοῦ παχέος ἐντέρου.

Ἐκ παραλλήλου καὶ γενικώτερον, σημειολογία περισσότερον ἐντονος ἐκ τῆς πλευρᾶς τῆς κεφαλῆς, εἶναι ἐνδεικτικὴ παθήσεως τοῦ στομάχου καὶ

(1) Douleurs Rapportées.

(2) Ἡ ἀπόδοσις τοῦ ὄρου τούτου εἶναι δύσκολος διότι δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ὄρος ἀντίστοιχος τοῦ Clavier. Ἴσως θὰ ἠδύνατο νὰ χρησιμοποιηθῇ προσοριστικῶς ὁ ὄρος «ἀντανακλαστικὰ κωλικῶν Roger» (AKR).

ἥπατος, ἐνῶ ἐκδηλα σημεῖα ἐκ τῶν ὀπισθίων, τῶν γεννητικῶν ὀργάνων καὶ τῆς οὐρᾶς, ἀντιστοιχοῦν πρὸς ἀνωμαλίας τῶν παχέων ἐντέρων, τοῦ ἀπηνυθυσμένου καὶ τῶν ὀργάνων τῆς λεκάνης.

Ἐκτὸς ὅμως τοῦ ὅτι πολλὰ ἀντανεκλαστικὰ συνυπάρχουν συνήθως εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν περίπτωσιν καὶ πρέπει νὰ εὐρεθῇ τὸ ἰσχυρότερον εἰς τὸ ὅποιον καὶ μόνον νὰ ἀποδοθῇ σημασία, τοῦθ' ὅπερ ἀπαιτεῖ ἀρκετὴν πείραν, ὑπομονὴν καὶ ἐπανεπιλημμένης δοκιμᾶς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ κωλικοῦ, δὲν πρέπει νὰ δίδεται καὶ παθογνομικὴ σημασία εἰς τὰ συμπτώματα ταῦτα τὰ ὅποια μόνον ὡς ἐνδείξεις πρέπει νὰ θεωροῦνται.

Ἐνθυμοῦμαι μίαν περίπτωσιν ὅπου τὸ μυοτονικὸν ἀντανεκλαστικὸν τοῦ μαστοῖδοβραχιονίου ἦτο θετικώτατον, ὅπως ἐπίσης τὸ τῆς ἀκρωμίας, ἡ δὲ γενικὴ κατάστασις τοῦ πάσχοντος σοβαρὰ. Ἐὰν τὰ δεδομένα τοῦ Roger ἐλαμβάνοντο κατὰ γράμμα ὑπ' ὄψιν, ὁ ἀσθενὴς ἐκεῖνος ἔπρεπε νὰ εἶχε ρῆξιν τοῦ στομάχου, ἐνῶ τὴν ἐπομένην ἡ κρίσις εἶχε παρέλθει. Παρομοία περίπτωσις ἔτυχε, ἐὰν καλῶς ἐνθυμοῦμαι τὸ 1933, εἰς τὸν συνάδελφον Παπαδανιῆλ Σ. ὅταν ὑπηρέτει εἰς τὴν Σχολὴν Ἐφαρμ. Ἴππικοῦ.

Μολαταῦτα καὶ παρὰ τὰς ἀναποφεύκτους, ἀτελείας τῆς μεθόδου, τῆς μόνης ὅμως ἐπὶ ἐπιστημονικῶν βάσεων στηριζομένης, αὕτη ἐπιτρέπει τὸν τοπογραφικὸν προσανατολισμὸν τοῦ κλινικοῦ καὶ τοῦτο πρέπει νὰ θεωρηθῇ κέρδος μέγα, ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι, πρὸ τῶν ἐργασιῶν τοῦ Roger δὲν ὑπῆρχε καμμία βᾶσις καὶ οὐδὲν σαφὲς δεδομένον διὰ νὰ βασιση τις διάγνωσιν θέσεως καὶ αἰτίας κωλικῶν, πλὴν ἴσως τῶν κωλικῶν ψύξεως.

Ἀλλὰ δὲν πρόκειται νὰ ἀσχοληθῶμεν μὲ τὰ τῆς διαγνώσεως τῶν κωλικῶν, κεφάλαιον λεπτομερέστατον περιγραφόμενον ὑπὸ τοῦ Roger, περιληπτικώτερον δὲ καὶ εὐληπτότερον ὑπὸ τοῦ Liegeois.

Σκοπὸς μου σήμερον εἶναι νὰ δώσω μερικὰ ἀποτελέσματα θεραπείας τῶν κωλικῶν διὰ τῆς «κωλικίνης». Προτοῦ ὅμως φθάσω εἰς τὸ κυρίως θέμα μου καὶ νὰ συμπληρώσω τὴν προηγηθεῖσαν μικρὰν εἰσαγωγὴν, οὕτως εἰπεῖν, εἶναι ἀνάγκη νὰ προστεθοῦν καὶ ὀλίγα τινὰ διὰ τὴν συμμετοχὴν τοῦ νευροφυτικοῦ εἰς τὸ κοιλιακὸν δράμα τοῦ Roger, συμμετοχὴν ἣτις δέον νὰ ἐξετάζεται καὶ ἀποκαλύπτεται διὰ μικρᾶς προσπαθείας καὶ προσοχῆς ὥστε, νὰ ἀποφεύγωνται λίαν δυσάρεστα ἐπακόλουθα ἐκ τῆς μὴ ὀρθῆς τυχὸν χρήσεως τῶν παρασυμπαθητικομιμητικῶν ἀλκαλοειδῶν ἣτοι τῆς ἐξερίνης, τῆς πιλοκαρπίνης καὶ τῆς ἀρεκολίνης, τῶν ὁποίων γίνεται κατάχρησις εἰς τὴν θεραπείαν τῶν κωλικῶν.

Ἡ συμμετοχὴ τοῦ νευροφυτικοῦ εἰς τοὺς κωλικούς δημιουργεῖ τὰς λεγομένας κοιλιακὰς νευρώσεις εἴτε πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τοῦ παρασυμπαθητικοῦ, εἴτε τοῦ ὀρθοσυμπαθητικοῦ. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ἔχομεν τὰς παρασυμπαθητικοτονίας (Vagotonies), συχνοτάτας εἰς τὸν ἵππον καὶ χαρακτηριζομένας, ὡς γνωστόν, ἀπὸ βραδυσφυγμίας, ὑπότασιν, μύω-

σιν, ἀναιμικούς βλεννογόνους καὶ ἀσθματοειδῆ δύσπνοϊαν, εἰς δὲ τὴν δευτέραν τὰς συμπαθητικοτονίας, σπανίας εἰς τὰ ζῶα, μὲ συμπτώματα ἀντίθετα πρὸς τὰ προηγούμενα, ἦτοι ταχυσφυγμίαν, ὑπέρτασιν, μυδρίασιν καὶ ὑπεραιμικούς βλεννογόνους.

Τὸ ὅτι τὸ παρασυμπαθητικὸν συμμετέχει εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὸ θετικὸν ὠτοκαρδιακὸν ἀντανεκλαστικὸν (μείωσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν σφύξεων) καὶ ἐκ τῆς ἐπιτυχίας, καταλλήλου θεραπείας. Ἡ ἀτροπίνη εἰς μικρὰς δόσεις (0,005 γρ.) δίδει πολὺ καλὰ ἀποτελέσματα εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν, ὅπως ἐπίσης καὶ τὸ βάμμα καὶ τὸ ἐκχύλισμα εὐθαλείας. Εἰς τοιαύτην περίπτωσιν, παρασυμπαθητικοτονίας δηλ. συμμετεχούσης εἰς κωλικὸν, ἀντενδείκνυται ἀπολύτως ἡ χρῆσις τῶν παρασυμπαθητικομμητικῶν, τῆς ἐξερίνης τῆς πιλοκαρπίνης καὶ τῆς ἀρεκολίνης, διότι τὸ παρασυμπαθητικὸν εὗρισκεται ἤδη ἐν διεγέρσει, ἡ δὲ παραγνώρισις τοῦ δεδομένου τούτου θὰ ἐπιδεινώσῃ τὴν κατάστασιν καὶ ἴσως θὰ ἔχῃ βαρυτάτας συνεπείας διὰ τὸν ἀσθενῆ.

Ἡ συμπαθητικοτονία, σπανία εἰς τὰ ζῶα, ὅπως εἶπομεν, παρετηρήθη μόνον εἰς τὸν σκύλον ὑπὸ μορφὴν πόνων ἰσχυρῶν καὶ εὐαισθησίας τῆς κοιλίας μέχρι σημείου ὥστε νὰ εἶναι ἀδύνατος ἡ ἐξέτασίς της. Τὰ διεγερτικὰ τοῦ παρασυμπαθητικοῦ, τὰ ἀπαγορευόμενα εἰς τὴν προηγουμένην περίπτωσιν, εἶναι τὰ μόνα ἐνδεδειγμένα ἐνταῦθα καὶ δίδουν πολὺ καλὰ ἀποτελέσματα. Ἡ ἐξερίνη μάλιστα χρησιμοποιεῖται περισσότερον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον εἰς τὸν σκύλον.

Μετὰ τὴν περιληπτικὴν αὐτὴν παρεμβολὴν τῶν κοιλιακῶν νευρώσεων ἐρχόμεθα εἰς τὸ κυρίως θέμα μας.

Τοὺς κωλικούς χαρακτηρίζει ὡς γνωστόν, ὁ ἰσχυρὸς καὶ συνεχὴς πόνος, συνέπεια τοῦ ὁποίου εἶναι ὄχι μόνον ἡ ἐξάντλησις τοῦ νευρικοῦ συστήματος ἀλλὰ καὶ ἡ ἐξ ἀντικτύπου λειτουργικὴ διαταραχὴ σπουδαίων ὀργάνων ἀπειλοῦσα τὴν ζωὴν τοῦ ἀσθενοῦς. Εὗρισκόμενος λοιπὸν ὁ θεράπων ἐνώπιον μιᾶς περιπτώσεως κωλικῶ ἔχει πρωτίστην ἀποστολὴν ὄχι νὰ χρονοτριβῆσῃ διὰ νὰ θέσῃ φυσιοπαθολογικὴν διάγνωσιν, νὰ ἀνεύρῃ δηλ. τὴν αἰτίαν τοῦ κωλικῶ, ἀλλὰ νὰ σώσῃ τὸν ἀσθενῆ. Βραδύτερον, ὅταν ἡ κρίσις παρέλθῃ θὰ ἔχῃ ὅλον τὸν χρόνον εἰς τὴν διάθεσιν του διὰ νὰ ἐξετάσῃ λεπτομερῶς τὸν πάσχοντα καὶ νὰ ἀνακαλύψῃ τὴν ἀφορμὴν τοῦ κωλικῶ καὶ ἐξ αὐτῆς, πιθανῶς, τὴν αἰτίαν, νὰ ἀνακαλύψῃ δηλ. τοὺς Amorgés τοῦ Roger, τοὺς βλαμμένους, τοὺς ὑπονομευμένους, ἐκείνους δηλ. οἱ ὁποῖοι πάσχουν ἀπὸ κάτι ἢ ἔχουν γανένα ἐλάττωμα, ὅπως εἶναι οἱ καρδιοπαθεῖς, οἱ ἥπατοπαθεῖς, οἱ ἔχοντες ἀνωμαλίας ὀδόντων, οἱ λαίμαργοι, οἱ ἀεροκαταπόται κλπ. ἐλαττώματα τὰ ὁποῖα καθιστοῦν εὐαλώτους τοὺς ἴππους τούτους εἰς τὴν πρώτην τυχαίαν αἰτίαν (ψῦχος, ἀτμοσφαιρικαὶ μεταβολαί, ἰδίως αἱ βαρομετρικαί, ἀκανόνιστος διατροφή, ἀνεπάρκεια ὕδατος κλπ.)

ἥτις θέτει τὸν σπινθῆρα καὶ προκαλεῖ τὴν ἔκκρηξιν τῆς κρίσεως ἢ, ὅπως εἶπεν ὁ Roger, τὴν «ἐκρηκτικὴν διακοπὴν τῆς κοιλιακῆς ἰσορροπίας».

Διὰ τὰ σωθῆν ὁ ἀσθενὴς πρέπει κατὰ πρῶτον λόγον νὰ ἐκλείψῃ ὁ πόνος, ὁπότε καὶ αἱ ἐκ τούτου γενικαὶ σωματικαὶ καὶ λειτουργικαὶ διαταραχαὶ αὐτομάτως ἐξαφανίζονται. Ἡ μορφίνη ἐχρησιμοποιήθη περισσότερον εἰς τὸ παρελθὸν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, προκαλεῖ ὅμως διέγερσιν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, εἴτε ὑποδορῖως εἴτε ἐνδοφλεβίως χρησιμοποιεῖται. Αἱ συνιστώμεναι μεγάλαι δόσεις ἐνδοφλεβίως, ὡς καταπραϋντικαί, εἰς τὸν ἵππον, δὲν ἔδωσαν πάντοτε ἀποτελεσμα. Τὰ αὐτὰ ἀσταθῆ ἀποτελέσματα ἔδωσε καὶ τὸ βάμμα ὀπίου εἰς ἐνδοφλεβίους ἐνέσεις, ἐπὶ πλέον δὲ καὶ ἡ μορφίνη καὶ τὸ βάμμα ὀπίου συνεπάγονται καὶ ἐντερικὴν ἀτονίαν, ἀνεπιθύμητον κατὰ τὴν θεραπείαν τῶν κωλικῶν.

Τὰ καλύτερα ἀποτελέσματα τῶν κωλικῶν, δίδει σήμερον ἡ θειϊκή μαγνησία εἰς ἐνδοφλεβίους ἐγχύσεις. Παρακινήθεις ἐκ τῆς ἐργασίας τῶν Bontemps, Barrier καὶ Ducrotou ἔκαμα τὰς πρώτας δοκιμὰς εἰς τὸ 972 Νοσοκομεῖον Κτηνῶν, προτοῦ μετασταθμεύσει εἰς Λάριссαν (1947), μὲ ἀποτελέσματα ἀνέλπιστά. Ἐχρησιμοποιήθη δὲ ἡ θειϊκή μαγνησία εἰς κεκορεσμένον, διηθημένον καὶ ἀπεστερωμένον διάλυμα. Ἐντὶ τοῦ κεκορεσμένου προτιμᾶται σήμερον τὸ διάλυμα 20 %, ἐκ φόβου ἐμβολῶν διὰ τοῦ κρυσταλλοποιουμένου ἄλατος θειϊκῆς μαγνησίας κατὰ τὰς περιόδους χαμηλῶν ἀτμοσφαιρικῶν θερμοκρασιῶν. Ἴδου τὸ πρωτόκολλον, ἐκ προχείρων σημειώσεων, τῶν 3 πρώτων περιπτώσεων.

411 Φορβάς. Παρουσιάζει ἀπὸ τετραώρου συνεχεῖς μετρίους κωλικοὺς - κένωσιν δὲν ἔσχε - Θ. 38°, 2 - Σ. 42 - Ὡτοκαρδιακὸν ἀντανακλαστικὸν (ΩΚΑ) θετικόν: Σ. 38 - Τὴν 7.30' ἐσπερινὴν δέχεται εἴκοσι κ. ὑφ. διαλύματος ἐνδοφλεβίως. Μετὰ 10' ἐξαφάνισις ὅλων τῶν παθολογικῶν συμπτωμάτων - Σ. 36 - κένωσιν ἔσχε μίαν μετὰ τὴν ἔνεσιν.

358 Ἐκτομίας. Ἐλαφρὸς κωλικὸς καθ' ὅλον τὸ ἀπόγευμα μὴ ὑποχωρήσας εἰς τὰ συνήθη πρόχειρα θεραπευτικὰ μέσα (κλύσματα, ἐντριβαὶ κλπ.) Θερμοκρασία καὶ σφυγμὸς φυσιολογικά. Ἐνεσις ἐνδοφλέβιος 20 κ. ἐκ. διαλύματος. Μετὰ 4' ἐτινάχθη ζωηρῶς. Ἐσχε 2 κενώσεις. Μετὰ 8' πλήρης ἀποκατάστασις.

418 Φορβάς. Συμπτώματα σοβαροῦ κωλικοῦ ἀπὸ μιᾶς ὥρας. Θ. 38° - Σ. 42 - ΩΚΑ σφύξεις 32 (παρασυμπαθητικοτονία). Ἐξαφάνισις τῶν συμπτωμάτων 5' μετὰ τὴν ἔνεσιν θειϊκῆς μαγνησίας.

Κατόπιν τῶν ἐπιτυχιῶν αὐτῶν καὶ ἄλλων μὴ ἀναφερομένων ἀνωτέρω, τόσῃν ἐμπιστοσύνην ἐνέπνευσεν ἡ θειϊκή μαγνησία ὥστε μολονότι τὸν χειμῶνα 1947 - 48, ἐν Λαρίσση, εἶχομεν ἀρκετὰ νυκτερινὰ κρούσματα κωλικοῦ οὐδέποτε ἠνωχλήθη. Μία ἐνδοφλέβιος ἔνεσις «κωλικίνης» (ὄνομα τὸ

ὁποῖον ἐδώσαμεν εἰς τὸ φάρμακον) ἤρκει συνήθως διὰ νὰ ἡσυχάσῃ ὁ πάσχων.

Ἄλλὰ ἡ θειϊκὴ μαγνησία δὲν εἶναι πανάκεια. Δίδει ἄριστα ἀποτελέσματα μόνον εἰς τοὺς σπασμωδικοὺς καὶ τινὰς ἐκ δυσπεψιῶν ἐλαφροῦς κωλικούς. Εἰς τοὺς ἐξ ἄλλων σοβαρῶν αἰτίων συμφορῆσεως, ἐμφράξεως κλπ. ὅπως εἶναι φυσικόν, δὲν ἔχει οὐδεμίαν ἐπίδρασιν ἢ χρῆσις τῆς, ἥτις, κατὰ τὰ ἄλλα, εἶναι τελείως ἀκίνδυνος εἰς ἣν δόσιν χρησιμοποιεῖται.

Χίλια φιαλίδια τῶν 20 κ. ἔ. κεκορεσμένου διαλύματος θειϊκῆς μαγνησίας παρεσκευάσθησαν (εἰς τὸ διάλυμα ὅπως εἶπομεν ἐδόθη τὸ ὄνομα «κωλικίνη») καὶ δι' αὐτῶν ἐφωδιάσθησαν ὅλοι οἱ Στρατιωτικοὶ Κτηνίατροι. Δὲν γνωρίζω τι ἀποτέλεσμα ἔδωσεν εἰς τὰς Μονάδας. Ἔχω ὑπ' ὄψιν μου 36 μόνον περιπτώσεις. Ἐκ τούτων αἱ 32 ἰάθησαν ἐντὸς 5' - 30', 2 δὲν ἐπηρεάσθησαν καθόλου, πλὴν ὅμως ἰάθησαν καὶ 2 ἔθανον (ἐντερικὴ συμφορῆσις τὸ ἓν, ρῆξις στομάχου τὸ ἄλλο).

Μὲ τὰς 32 ἐπὶ τῶν 36 ἰάσεις τὸ ποσοστὸν τούτων ἀνέρχεται εἰς 88% ποσοστὸν πολὺ ὑπολογίσιμον εἰς τὴν θεραπείαν τῶν κωλικῶν. Ὁ Liegeois δίδει μεγαλύτερον ἀκόμη ποσοστὸν ἰάσεων, 42 ἐπὶ 45, δηλ. 93%.

Ἐν συμπεράσματι ἡ θειϊκὴ μαγνησία εἰς ἐνδοφλεβίους ἐνέσεις δίδει πολὺ καλὰ ἀποτελέσματα εἰς τὴν θεραπείαν τῶν σπασμωδικῶν ἰδίως κωλικῶν μὲ ποσοστὸν ἰάσεων 90% κατὰ μέσον ὄρον.

Ἡ παλαιὰ καὶ ἀκόμη ὑπὸ τινων ἐφαρμοζομένη μέθοδος τῆς ἀνευ ἐξετάσεως τινός, προσφυγῆς εἰς τὴν πιλοκαρπίνην, τὴν ἀρεκολίνην καὶ τὴν ἐζερίνην πρέπει νὰ ἐγκαταλειφθῇ ὀριστικῶς. Τὰ ἀλκαλοειδῆ ταῦτα δύναται νὰ χρησιμοποιηθοῦν μόνον ἐν περιπτώσει καθ' ἣν δὲν ὑφίστανται συμπτώματα παρασυμπαθητικοτονίας.

Πρέπει νὰ προστεθῇ ἐνταῦθα ὅτι ἄριστον σπασμολυτικόν, κατὰ τὸν Brion, εἶναι καὶ ἡ Novocaïne εἰς ἐνδοφλεβίους ἐγχύσεις (0,50 - 1 γραμ. εἰς διάλυμα 2%) καὶ δίδει πολὺ καλὰ ἀποτελέσματα εἰς περιπτώσεις σπασμωδικῶν κωλικῶν. Ἔχει δ' ἐπὶ πλεόν τὸ πλεονέκτημα ὅτι δὲν ἐπηρεάζει τὸ νευροφυτικὸν σύστημα, ὅπως καὶ ἡ θειϊκὴ μαγνησία, τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ὁποίου ἀντιθέτως ἐξουδετερώνει καὶ δύναται κατὰ συνέπειαν ν' ἀγνοηθῇ ἡ κατάστασις του, προκειμένου νὰ χρησιμοποιηθῇ αὕτη. Ἐὰν δέκα λεπτὰ μετὰ τὴν ἐγχυσιν δὲν φέροι ἀποτέλεσμα πρέπει νὰ γίνῃ ἀλλαγὴ θεραπείας.

Τέλος ἡ θεραπεία τῶν κωλικῶν δὲν εἶναι στερεότυπος, ἀλλὰ διαφέρει ἀναλόγως τῆς αἰτίας τὴν ὁποίαν πρέπει πάντοτε νὰ ἀναζητοῦμεν καὶ τῶν ὑφισταμένων λειτουργικῶν ἀνωμαλιῶν τὰς ὁποίας αὕτη προκαλεῖ.

R É S U M É

Le sulfate de magnésie et le traitement des coliques

P a r

E. M a t t h é a k i s

Après un très court aperçu sur la participation du vago-sympathique au cours des coliques et des difficultés que le praticien rencontre dans leur diagnostic topographique et étiologique, l'auteur donne les résultats qu'il a enregistrés en utilisant, depuis 1947, le sulfate de magnésie, en solution concentrée, par voie intraveineuse, contre les coliques.

Cette solution, baptisée de «colicine», fut distribuée à tous les vétérinaires militaires et a donné de très bons résultats dans le traitement des coliques. L'auteur cite la guérison de 33 sur 36 cas.

Du fait que les alcaloïdes vagotoniques: esérine, pilocarpine et arécoline, sont encore largement employés dans le traitement des coliques, sans examen préalable de l'état du système vago-sympathique, l'auteur rappelle que toute médication vagotonique est contre-indiquée, en cas des névroses vagotoniques.

ΕΠΙ ΤΗΣ ΝΟΣΟΥ ΤΡΙΧΙΝΩΣΕΩΣ

ΕΙΣ ΧΟΙΡΟΥΣ ΚΑΙ ΕΠΙΜΥΑΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Ὑπὸ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΤΥΛ. ΚΑΡΑΜΑΡΙΑ

Κτηνιάτρου

Προϊσταμένου Ἀστυκτηνιατρικῆς Ὑπηρεσίας Ἀθηνῶν

Εἰς τὸ συνέλθὸν ἐν Ἀθήναις Β' Συνέδριον τῶν Κτηνιάτρων Ὑπ. Γεωργίας ἀνεκοινώθη ὑπὸ τοῦ συναδέλφου κ. Καρδάση τὴν 9-5-52 ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1934 εἶχεν ἐνεργηθεῖ ἔρρευνα διὰ τριχίνην, ἐπὶ τριῶν χιλιάδων σφαγίων χοίρων καὶ ἑκατὸν εἴκοσι ἐπιμυῶν, εἰς τὰ Δημοτικὰ Σφαγεῖα Θεσσαλονίκης ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τῆς Γεωπονικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Λιβαδά μὲ ἀρνητικὸν ἀποτέλεσμα καὶ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1938 μέχρις Ἀπριλίου 1952 ἑτέρα τοιαύτη ἐπὶ πενήτηντα χιλιάδων σφαγίων χοί-

ρων, ὑπὸ τῆς Νομοκτηνιατρικῆς Ἑπιτροπῆς Θεσσαλονίκης, μὲ ἀρνητικὸν ἐπίσης ἀποτέλεσμα.

Ἐν Ἀθήναις εὐθύς μετὰ τὰ σημειωθέντα ἐν Κερατέᾳ Ἀττικῆς ἐννέα περιστατικὰ τριχινώσεως ἐπὶ ἀνθρώπων κατὰ τὸ ἔτος 1946, ἐγένοντο αἱ δέουσαι ἐνέργειαι, διὰ τὴν ἐγκατάστασιν εἰς τὰ Δημοτικὰ Σφαγεῖα Ἀθηνῶν ἐρευνητικοῦ συνεργείου τριχινωσκόπησης τῶν χοίρων, πλὴν ὅμως τοῦτο δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθῇ λόγῳ ἐλλείψεως τῶν ἀπαιτουμένων ὀργάνων. Μόλις πρὸ τινων μηνῶν καὶ χάρις εἰς τὴν εὐγενῆ ἐκ μέρους τῆς Διοικήσεως Κτηνιατρικῆς Ἑπιτροπῆς Ἑπ. Γεωργίας παραχώρησιν εἰς τὴν ἡμετέραν Ἑπιτροπὴν ἐνὸς μικροσκοπίου, μεταφερθέντος πρὸς τοῦτο ἐκ Ξάνθης, κατέστη δυνατὸν νὰ ἐπιληφθῶμεν προσωπικῶς τῆς τριχινωσκόπησης τῶν χοίρων.

Ἡ χρησιμοποιηθεῖσα ὑφ' ἡμῶν μέθοδος ἐρεύνης συνίστατο εἰς τὴν διὰ τοῦ μικροσκοπίου ἐξέτασιν δώδεκα παρασκευασμάτων ἐξ ἐκάστου σφαγίου, λαμβανομένων κατὰ τὰ καθιερωμένα ἀνὰ τέσσαρα, ἐκ τῆς βάσεως τοῦ διαφράγματος, παρὰ τὴν πρόσφυσιν τοῦ τένοντος, ἐκ τῆς γλώσσης καὶ ἐκ τῶν μυϊκῶν στρωμάτων τοῦ λάρυγγος.

Μέχρι τῆς 28-3-52 εἴχομεν ἐξετάσει τριακοσίους πενήκοντα χοίρους διαφόρου προελεύσεως μὲ ἀρνητικὸν ἀποτέλεσμα.

Κατὰ τὴν 29-5-52 διεπιστώσαμεν τρία περιστατικὰ τριχινώσεως. Τὸ πρῶτον ἐπὶ σφαγίου χοίρου τοῦ κτηνοτρόφου Κάκαρη Γεωργίου, μὲ δύο μόνον μυϊκὰς τριχίνας εἰς ἅπαντα τὰ ἐξετασθέντα ἀρχικῶς ἐκ τοῦ σφαγίου τούτου δώδεκα παρασκευάσματα.

Τὸ δεύτερον ἐπὶ σφαγίου χοίρου τοῦ Μάντζαρη Κοσμᾶ μὲ 2 - 4 μυϊκὰς τριχίνας κατὰ ὀπτικὸν πεδίου καὶ τὸ τρίτον ἐπὶ σφαγίου χοίρου τῆς Συνακῆς Ἑλένης μὲ 2 - 3 μυϊκὰς τριχίνας κατὰ παρασκευάσμα.

Ἐν τῇ συνεχείᾳ τῆς ἐρεύνης ταύτης διεπιστώσαμεν μέχρι σήμερον ἐννέα κρούσματα ἐπὶ συνόλου ἐξετασθέντων 713 χοίρων, ἥτοι ποσοστὸν προσβολῆς 1,26 %. Ἐπειδὴ ὅμως ἐκ τοῦ συνόλου τούτου τὰ 450 σφάγια χοίρων προέρχονται ἐκ τῆς περιφερείας τῆς Ἀττικῆς καὶ ἐπειδὴ ἅπαντα τὰ διαπιστωθέντα περιστατικὰ εὐρέθησαν μεταξὺ αὐτῶν, τὸ ποσοστὸν προσβολῆς τῶν χοίρων τῆς Ἀττικῆς ἀνέρχεται μέχρι σήμερον εἰς 2 %.

Τὰ ἐννέα περιστατικὰ ταῦτα κατανέμονται εἰς τρεῖς διαφόρους ἐστίας τῆς νόσου ὡς κάτωθι :

Ἡ πρώτη ἐστία μὲ τέσσαρα κρούσματα ἐντοπίζεται εἰς τὸν χωρὸν ἐναποθέσεως τῶν ἀπορριμάτων τῆς πόλεως εἰς τὴν περιοχὴν Μπραχαμίου Ἀττικῆς, ἐνθα ἐκτρέφονται χοῖροι.

Ἡ δευτέρα ἐστία μὲ τέσσαρα ἐπίσης κρούσματα ἐντοπίζεται εἰς τὸν

χῶρον ἐναποθέσεως τῶν ἀπορριμάτων τῆς πόλεως εἰς τὴν περιοχὴν Καματεροῦ Ἀττικῆς, ἔνθα ἐκτρέφονται χοῖροι.

Ἡ τρίτη μὲ ἐν κροῦσμα εἰς Νέαν Ἐρυνθραϊάν.

Μετὰ τὴν διάγνωσιν τῆς νόσου ἐπὶ τῶν σφαγίων χοίρων, ἐπεξετείναμεν τὴν ἔρευναν ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας καὶ εἰς τοὺς ἐπίμνας τῶν περιφερειῶν προελεύσεως καὶ σφαγῆς τῶν χοίρων τούτων, διεπιστώσαμεν δὲ μέχρι σήμερον τὰ κάτωθι :

1. Ὅτι οἱ ἐπίμνες τῶν Δημοτικῶν Σφαγείων Ἀθηνῶν παρουσιάζουσι ποσοστὸν προσβολῆς 60 % (ἕξ προσβεβλημένοι ἐπὶ 10 ἐξετασθέντων).

2. Οἱ τοῦ Μπραχαμίου 16 % (ὄκτὼ προσβεβλημένοι ἐπὶ πεντήκοντα ἐξετασθέντων).

3. Οἱ τοῦ Καματεροῦ 24 % (δώδεκα προσβεβλημένοι ἐπὶ πεντήκοντα ἐξετασθέντων).

Τὰ τέσσαρα πρῶτα περιστατικά ἐπὶ χοίρων καὶ τὰ δύο εἰς ἐπίμνας, ἀνεκοινώθησαν ὑφ' ἡμῶν εἰς τὸ Β' Συνέδριον τῶν Κτηνιάτρων Ὑπ. Γεωργίας ἐν Ἀθῆναις κατὰ τὴν 9 - 5 - 52, ὑπηρεσιακῶς δὲ εἰς ἀπάσας τὰς ἀρμοδίας ὑγειονομικὰς Ὑπηρεσίας Ἀττικῆς, διὰ τὴν λήψιν τῶν καθ' ἑαυτὰς ἐνδεικνυμένων, πρὸς προστασίαν τῆς δημοσίας ὑγείας, μέτρων.

Κατὰ τὰς γενομένας πρὸς τοῦτο συσκέψεις ἀπεφασίσθησαν τὰ κάτωθι :

1. Νὰ γίνῃ εὐθρεῖα διαφώτισις τοῦ κοινοῦ ἵνα τὸ καταναλισκόμενον χοίρειον κρέας βράζῃται καλῶς.

2. Νὰ ἀπαγορευθῇ ἡ παρασκευὴ καὶ πώλησις ἀλλάντων μὴ ἀποστειρωμένων διὰ βρασμοῦ ἐν τῇ Ἀττικῇ.

3. Νὰ ἀπογορευθῇ ἡ ἐκτροφή χοίρων εἰς τοὺς χώρους ἐναποθέσεως ἀπορριμάτων καὶ νὰ γίνῃ καταγραφή τῶν ὑπαρχόντων.

4. Νὰ γίνῃ συστηματικὴ μυοκτονία.

5. Νὰ γίνῃ ἐρευνητικὴ τριχοσκοπῆσις καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα διὰ τὴν τυχὸν ἀνεύρεσιν καὶ ἐτέρων ἐστιῶν τῆς νόσου.

6. Νὰ παρακληθῶν οἱ ἔχοντες Σφαγεῖα Δῆμοι τῆς περιφερείας τέως Δ)σεως Πρωτεύουσας, ὅπως μεριμνήσωσι διὰ τὴν προμήθειαν καὶ ἐγκατάστασιν τῶν ἀπαιτουμένων ὀργάνων διὰ τὴν τριχοσκοπῆσιν ἀπάντων τῶν εἰς τὴν κατανάλωσιν διατιθεμένων σφαγίων χοίρων.

Εἰς μεταγενεστέραν ἐργασίαν θέλομεν ἀνακοινώσαι τὰ ἀποτελέσματα τῆς περαιτέρω ἐρεῖνης ἡμῶν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου.

R É S U M É

Cas de Trichinose constatés sur des porcs et des rats à Athènes

P a r

D. Caramarias

Chef du Service de l'Inspection des Viandes à Athènes

L'auteur constate la présence de trichines chez les porcs et les rats d'égout à Athènes. Le pourcentage trouvé de l'atteinte est de 2% pour les porcs examinés et de 60% pour les rats d'égout des abattoirs d'Athènes et de 16% à 24% sur les rats des lieux où les immondices sont rejetées.

En conclusion l'auteur propose des mesures à prendre pour l'erradication de cette affection.

Π Ε Ρ Ι Π Τ Ω Σ Ι Σ

ΔΙΠΛΟΥ ΕΚΣΠΛΑΓΧΝΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΙΠΠΟΥ

Υ π ό

Κ. ΜΠΟΝΑΝΟΥ και Ι. ΜΑΚΡΙΑΔΗ

Νομοκτηνιάτρω

Εἰς τοὺς ἐκσπλαγχνισμοὺς τῶν μονόπλων ἢ ἀνάταξις καὶ ἡ συρραφή τῶν κοιλιακῶν τοιχωμάτων, ἂν καὶ δύσκολοι, εἶναι συχνὰ κατορθωτά. Ἡ ἔκβασις ὅμως, ὅταν τὰ προέχοντα σπλάγχνα εἶναι ἄλλα ἐκτὸς τοῦ ἐπίπλου, ἔχουσι δὲ ρυπανθεῖ, εἶναι εὐνοϊκὴ μόνον εἰς περιπτώσεις ἀμέσου ἐπεμβάσεως καὶ ὑπὸ εὐνοϊκᾶς συνθήκας περιβάλλοντος.

Συνέβη ὄντως νὰ διαπιστώσωμεν εὐνοϊκὴν ἔκβασιν εἰς περιπτώσεις ἐκσπλαγχνισμοῦ εἰς ὄρεινὰς βοσκὰς, ἀναταχθέντων καὶ συρραφέντων ἀμέσως ὑπὸ τῶν χωρικῶν, διὰ «σακορράφας καὶ σπάγγου».

Ἡ παρούσα περίπτωσις εἰς τὴν ὁποίαν ἐπενέβημεν, τοῦ δευτέρου ἐξ ἡμῶν τυχαίως ἐκεῖ παρευρεθέντος, ἔχει οὕτω :

Τὴν 20 Νοεμβρίου 1951 ὑπὸ τινος λαχανοκηπουροῦ ἐν Βεροῖα, προσάγεται ἡμῖν ἵππος ἐγγώριος, 14 ἐτῶν, μὲ λίαν μετρίαν θρεπτικὴν κατάστασιν. Οὗτος φέρει δύο εἰσδύοντα τραύματα τῆς κοιλιακῆς χώρας. Τὸ πρῶτον ἐπὶ τῆς Ξιφοειδοῦς ἀποφύσεως ἀκανονίστως γραμμικόν, μήκους

4 ἔκμ. Ἐξ αὐτοῦ προέχει ἕλιξ τοῦ λεπτοῦ ἐντέρου μήκους 25 ἔκμ. Τὸ δεύτερον, ἔμπροσθεν τῆς πόσθης ἀποκλίνον ὀλίγον πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ τοῦ αὐτοῦ μὲ τὸ πρῶτον διαμετρήματος ἀφίνει τὴν ἔξοδον εἰς ἕλικα τοῦ λεπτοῦ ἐπίσης ἐντέρου μήκους 35 ἔκμ. Τὰ προέχοντα σπλάγχνα δὲν ἔχουσι τραυεῖ, οὔτε περισφιχθεῖ, εἶναι ὅμως ἀρκούντως ρυπαρὰ λόγῳ τῆς ἐπαφῆς των μὲ τὸ πλήρες κόπρου δέρμα τῆς κοιλίας.

Καταρρίπτομεν τὸ ζῶον εἰς πλήρη ραχιαίαν θέσιν καὶ κατόπιν στοιχειώδους ἐκπύσεως τῶν ἐντέρων δι' ἀραιοῦ ἰωδιούχου ὕδατος, τὸ ὁποῖον διαθέτομεν πρόχειρον, ἀνατάσσομεν ταῦτα χωρὶς δυσκολίαν. Αἱ βίαιαι ὅμως κινήσεις τοῦ ζώου ἐπανεξάγουν ταῦτα καὶ καθιστοῦν τὴν ραφὴν ἀδύνατον. Πρὸ τοῦ κινδύνου τῆς ἀυξήσεως τοῦ ὄγκου τῶν ἐν προπτώσει σπλάγγων καὶ διὰ τὰ γίνῃ δυνατὴ ἡ ἐπέμβασις, ἀποφασίζομεν τὴν γενικὴν ἀναισθησίαν τοῦ ζώου. Ταύτην ἐκτελοῦμεν δι' ἐνδοφλεβίου ἐνέσεως 7 γρ. Νατριούχου Λουμινάλης ἐν διαλύματι εἰς 30 κ. ὑφ. ἀπεσταγμένου ὕδατος, συμπληροῦμεν δὲ διὰ χορηγήσεως Χλωροφορμίου δι' εἰσπνοῆς. Τὴν συρραφὴν ἐκτελοῦμεν διὰ κλωστῆς ἐμβαπτισμένης, διὰ πρόχειρον ἀποστείρωσιν, εἰς ἰωδιούχον ὕδωρ. Τὸ αὐτὸ μέσον μεταχειριζόμεθα, πρὸς ἀποφυγὴν ἀπωλείας χρόνου, καὶ διὰ τὴν ἀποστείρωσιν τῶν ἐργαλείων.

Ἐκτελοῦμεν μίαν σειρὰν κεχωρισμένων ραφῶν ὀλοκλήρου τῆς μυϊκῆς στιβάδος, ἀδιαφοροῦντες ἐὰν αὗται περιλαμβάνουν ἢ μὴ τὸ περιτόναιον, καὶ μίαν σειρὰν ραφῶν τοῦ δέρματος. Ἔναι τῶν πρώτων τοῦ ἐμπροσθίου τραύματος περιλαμβάνουν καὶ τὸν ξιφοειδῆ χόνδρον. Πρὸ τοῦ ὀριστικοῦ κλεισίματος τοῦ βαθέως στρώματος, διαχέομεν ἐντὸς τῆς κοιλιακῆς κοιλότητος 600 χιλ. μονάδας Πενικιλίνης διαλυμένης εἰς 200 κ. ὑφ. ὕδατος, πρὸ δὲ τῆς συρραφῆς τοῦ δέρματος ἐνεργοῦμεν ἐπίπασιν κόνεως Σουλφαθειαζόλης. Τοποθετοῦμεν παροχетеύσεις γάζης καὶ ἐνίομεν ἐνδομυϊκῶς ἐτέρας 200 χιλ. μονάδας Πενικιλίνης.

Τὴν χορήγησιν τοῦ Χλωροφορμίου διακόπτομεν μὲ τὸ πέρασ τῆς ἐπεμβάσεως, ἀλλ' ἡ ἀφύπνισις ἐπέρχεται μόνον μετὰ πέντε ὥρας ἀπὸ τῆς χορηγήσεως καὶ μὲ ἀρκετὴν ὑπερδιέγερσιν λόγῳ τῆς χορηγηθείσης ἠρωϊκῆς ὄντως ποσότητος Λουμινάλης. (Τὸ βάρος τοῦ ζώου δὲν ὑπερέβαινε τὰ 200 χιλσ)μα).

Τὴν ἐπομένην ἐνίομεν 400 χιλ. μον. Πενικιλίνης εἰς δύο δόσεις καὶ συνεχίζομεν ἐπὶ 3 εἰσέτι ἡμέρας μὲ 200 χ. μον. Ἄπαξ ἡμερησίως, καθότι οὐδεμία θερμικὴ ἀντίδρασις παρουσιάζεται.

Ἡ ἐπούλωσις βαίνουσα κανονικῶς διὰ διαπυήσεως, ἦτο πλήρης μετὰ 15 ἡμέρας. Τὸ ζῶον χρησιμοποιεῖται ἔκτοτε εἰς ἐργασίας φόρτου.

Ἐθεωρήσαμεν ἐνδιαφέρουσαν τὴν δημοσίευσιν τῆς περιπτώσεως αὐτῆς, ἣτις θέτει ἐν ἀναγλύφῳ δύο σημεῖα :

1) Ὅτι καὶ εἰς τὴν ἡμετέραν ἰατρικὴν, ὡς καὶ τὴν ἰατρικὴν τοῦ ἀν-

θρώπου, τὰ Ἀντιβιοτικά χρησιμοποιούμενα τοπικῶς καθιστῶσι λυσιτελῆ τὴν ἐπέμβασιν, ὑπὸ συνθήκας ἀσηψίας λίαν στοιχειώδεις, εἰς περιπτώσεις τρώσεως τοῦ περιτοναίου θεωρουμένης μέχρι σήμερον δυσμενοῦς ἐκβάσεως.

2) Ἡ γενικὴ διὰ βαρβιτουρικῶν ἀναισθησία εἰς τὰ μεγάλα ζῶα ἐνδείκνυται νὰ χρησιμοποιῆται περισσότερον ἀπὸ ὅσον γίνεται μέχρι σήμερον παρ' ἡμῖν. Τοῦτο συνάγομεν καὶ ἀπὸ τὴν πείραν μερικῶν ἐτῶν τοῦ δευτέρου ἕξ ἡμῶν ὅστις χρησιμοποιεῖ τὴν Νατριουχον Λουμινάλην εἰς δόσιν 2 ἕως 3 γραμ. ἀνὰ 100 χιλ. ζῶντος βάρους (1), συμπληρουμένην ἢ μὴ διὰ χλωροφορμίου ἀναλόγως τῆς ἐπιθυμητῆς διαρκείας τῆς ναρκώσεως. Αὕτη δύναιται οὕτω νὰ φθάσῃ ἄνευ κινδύνου καὶ μέχρι τῶν 4 ὡρῶν. Ἡ γενικὴ ἀναισθησία εἶναι εἰδικῶς ἐξυπηρετικὴ κατὰ τὰς ἐπεμβάσεις ἐπὶ τοῦ ἄκρου ποδὸς τῶν βαρέων μονόπλων προελεύσεως ἐξωτερικοῦ, ἅτινα ὡς γνωστὸν συχνὰ πάσχουσιν κατὰ τὴν ὄπλῃν.

R E S U M É

Sur un cas de double eventration chez un cheval

Par

C. Bonanos et J. Makridès

Vét. Departementaux

Les auteurs relatent un cas de double eventration du cheval, réduite et suturée par eux avec succès, et pensent que ce fait met en relief deux points :

1. Que les antibiotiques utilisés localement dans des cas des lésions du peritoine, considérées jursqu' à present comme incurables, rendent efficaces des interventions conduites sous une asepsie fort mediocre.

2. Que l'anesthésie générale aux Barbiturates mérite d'être employée plus frequemment en Med. Vétérinaire. Le Luminal-sodique, qui a fait ses preuves entre leurs mains, peut être utilisé à une dose même de 3 grs par 100 kgs de poids vif.

(1) Ὁ Marcenac δίδει ἀντιστοίχως 2 γραμ. (βλ. Recueil, Νοέμβριος 1951, σελ. 889.

ΛΕΠΤΟΣΠΕΙΡΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΔΙΩΝ ΖΩΩΝ

Ὑπὸ

Κ. ΤΑΡΛΑΤΖΗ - Α. ΣΠΑΗ
Κτηνιάτρων - Μικροβιολόγων

καὶ

Π. ΒΟΓΙΑΤΖΗ
Νομοκτηνιάτρου

Ι. ΛΕΠΤΟΣΠΕΙΡΩΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΝΟΣ

Αἱ σπειροχαΐται, μικροοργανισμοὶ ἐμφανιζόμενοι ὑπὸ μορφὴν σπειροειδῆ εἶναι ἀρκετὰ διαδεδομένοι εἰς τὴν φύσιν, ζῶσαι, εἴτε ἐλεύθεραι, ἐντὸς τῶν ὑδάτων, εἴτε ὡς παράσιτα σαπρόφυτα ἢ παθογόνα τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ζώων.

Εἰς τὸν ἀνθρώπον σοβαρώτατα νοσήματα ὡς ἡ σύφιλις, ἡ ἰκτεροαιμορραγικὴ σπειροχαιτίαισις, ἡ κυνάγχη τοῦ Vincent, ὁ ὑπόστροφος πυρετὸς, καθὼς καὶ πλῆθος μολυσματικῶν νόσων τῶν τροπικῶν χωρῶν ὀφείλονται εἰς σπειροχαΐτας.

Εἰς τὰ κατοικίδια ζῶα τὰ ὄρια τῆς παθολογικῆς τῶν δράσεως δὲν ἔχουν εἰσέτι σαφῶς καθορισθεῖ. Κατ' ἀρχὰς ἐπιστεύετο ὅτι ἡ σημασία τῶν εἰς τὴν παθολογίαν τῶν ζώων εἶναι περιορισμένη. Ἡ σπειροχαιτίαισις τῶν ὀρνίθων καὶ ἡ λεπτοσπείρωσις τοῦ κύνος ἦσαν τὰ πλέον ἀξιόλογα νοσήματα τῆς κτηνιατρικῆς παθολογίας τὰ ὀφειλόμενα εἰς σπειροχαΐτας. Τὰ τελευταῖα ὅμως ἔτη ὑπὸ τὸ φῶς νέων ἐρευνῶν τὸ πεδίου δράσεως τῶν σπειροχαιτῶν φαίνεται εὐρύτερον ἀπ' ὅ,τι ἐπιστεύετο. Νοσήματα ἀγνώστου καὶ σκοτεινῆς αἰτιολογίας τοῦ κύνος, τῶν χοίρων, τῶν βοοειδῶν καὶ τοῦ ἵππου ἤρχισαν νὰ ἐμπίπτουν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν σπειροχαιτίαισεων.

Αἱ παθογόνοι σπειροχαΐται ἀνήκουν ἅπασαι εἰς τὴν οἰκογένειαν *Treponemataceae* (2) ἣτις ὑποδιαιρεῖται εἰς τρία γένη : *Borellia*, *Treponema* καὶ *Leptospira*.

ΠΕΡΙ ΛΕΠΤΟΣΠΕΙΡΩΝ ΕΝ ΓΕΝΕΙ

Ἐὰν ἐξαιρέσῃ τις τὴν σπειροχαιτίαισιν τῶν ὀρνίθων ἣτις ὀφείλεται εἰς σπειροχαΐτην τοῦ γένους *Borellia* καὶ τὴν σπειροχαιτίαισιν τοῦ κονίκλου ἣτις ὀφείλεται εἰς εἶδος τοῦ γένους *Treponema*, ἅπασαι σχεδὸν αἱ σπειροχαιτιά-

σεις τῶν κατοικιδίων ζώων ὀφείλονται εἰς διάφορα εἶδη τοῦ γένους *Leptospira*.

Τὰ διάφορα εἶδη τῶν λεπτοσπειρῶν ἔχουν κοινὰς μορφολογικὰς καὶ παθολόγους ιδιότητες. Πρόκειται περὶ μικροοργανισμῶν νηματοειδῶν ἑξαιρετικὰ λεπτῶν. Οὗτοι ἔχουν συνήθως μῆκος κυμαινόμενον ἀπὸ 6 - 20 μικρὸν καὶ διάμετρον 0,2—0,25 μικρὸν παρουσιάζουν δὲ λεπτοτάτας σπείρας μόλις διακρινομένας. Τὰ ἄκρα τῶν εἶναι ὀξέα, ἀγκυλώδη καὶ ἀπολήγοντα εἰς βλεφαρίδας.

Αἱ λεπτόσπειραι δὲν χρώννυνται διὰ τῶν κοινῶν χρωστικῶν τῆς ἀνιλίνης. Ἡ ἀνίχνευσίς τῶν εἰς τὰ παθολογικὰ ὑλικά ἢ εἰς τὰς τοιμὰς ὀργάνων γίνεται εἴτε διὰ τοῦ ὑπερμικροσκοπίου εἴτε κατόπιν χρώσεως αὐτῶν διὰ τῆς χρωστικῆς τοῦ Giemsa ἢ διὰ μιᾶς τῶν μεθόδων ἐμποτίσεως διὰ νιτρικοῦ ἀργύρου (¹⁰).

Ἡ καλλιέργεια αὐτῶν δὲν εἶναι εὐκόλος. Ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως εἰδικῶν θρεπτικῶν ὑλικῶν ἢ δι' ἐνοφθαλμισμοῦ ἐπὶ ἐμβρυοφόρων ὄψων ὄρνιθος (¹¹).

Αἱ λεπτόσπειραι εἶναι κατ' ἐξοχὴν παράσιτα τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ζώων, δυνατὸν ὅμως νὰ ζῶσι καὶ ἐλεύθερα ἐντὸς τῶν ὑδάτων.

Ἡ παρουσία τῶν ἐντὸς τοῦ ὀργανισμοῦ δὲν συνοδεύεται πάντοτε ὑπὸ παθολογικῶν ἐκδηλώσεων, προκαλεῖ ὅμως τὸν σχηματισμὸν εἰδικῶν ἀντισωμάτων, ἰδίως συγκολλητινῶν καὶ λυσινῶν, ὥστε νὰ καθίσταται εὐκόλος ἡ ἀνίχνευσις τῶν μεμολυσμένων ἀτόμων. Ἡ διάκρισις καὶ ὁ προσδιορισμὸς τῶν εἰδῶν τοῦ γένους τῶν λεπτοσπειρῶν στηρίζεται ἀποκλειστικῶς ἐπὶ τῶν ὀροαντιδράσεων, εἴτε τῆς ὀροσυγκολήσεως εἴτε τῆς λύσεως αὐτῶν διὰ καταλλήλου ὄρου.

Ἐκαστὸν εἶδος λεπτοσπείρας δυνατὸν νὰ μολύνη περισσότερα εἶδη ζώων καὶ τὸν ἀνθρώπον, ἐν ὅμως τῶν εἰδῶν τούτων θεωρεῖται κύριος φορεὺς καὶ πηγὴ μολύνσεως τῶν ὑδάτων καὶ τῶν ἐτέρων ζώων. Συνήθεις κύριοι φορεῖς εἶναι τὰ μικρὰ τροφικά, ἦτοι μῦς, ἀρουραῖοι καὶ ἐπίμυες.

Ἡ λοιμογόνος δύναμις τῶν λεπτοσπειρῶν διὰ τὰ πειραματόζωα καὶ ἰδίως διὰ τὸν ἰνδόχοιρον ποικίλλει ἀναλόγως τῶν εἰδῶν καὶ τῶν στελεχῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ παθολογικὰ φαινόμενα ἅτινα προκαλοῦν εἰς τοὺς ξενιστάς, ταῦτα γενικῶς προσομοιάζουν.

Ἡ μόλυνσις γίνεται συνήθως εἴτε διὰ τοῦ δέρματος ἔστω καὶ ἐὰν τοῦτο δὲν παρουσιάζει λύσιν συνεχείας εἴτε διὰ τῶν βλεννογόνων τοῦ ὀφθαλμοῦ, τοῦ ἀναπνευστικοῦ καὶ τοῦ πεπτικοῦ συστήματος. Αἱ λεπτόσπειραι εἰσέρχονται εἰς τὸ αἷμα, πολλαπλασιάζονται καὶ ἐγκαθίστανται τελικῶς ἐντὸς τῶν διαφόρων ὀργάνων κυρίως τῶν νεφρῶν καὶ τοῦ ἥπατος. Ἐκ τῶν ὀργάνων τούτων ἀπεκκρίνονται διὰ τῶν διαφόρων ἐκκρίσεων καὶ κυρίως τῶν οὐρῶν,

σιέλου καὶ γάλακτος. Τὰ οὖρα μολύνουν τὰ ὕδατα, τὰ ὁποῖα καθίστανται οὕτω ἐστὶν περαιτέρω μολύνσεων.

Ἡ διάφορος εἰς ἔντασιν προσβολὴ τῶν διαφόρων ὀργάνων, εὐνόητον τυγχάνει διὰ τὴν ποικίλην τὰς ἐκδηλώσεις εἰς μεγάλην κλίμακα, ὥστε μορφαὶ μᾶς καὶ τῆς αὐτῆς νόσου νὰ ἐκλαμβάνωνται ὡς διάφοροι νοσολογικαὶ ὀντότητες. Τοῦτο συμβαίνει π.χ. εἰς τὸν κύνα εἰς τὸν ὅποιον ἡ νόσος τῆς Stuttgart ἢ τῦφος καὶ ὁ μολυσματικὸς ἵκτερος ἐθεωροῦντο ἐπὶ μακρὸν διαφορετικὰ νοσήματα, ἐνῶ ἀπεδείχθη ὅτι πρόκειται περὶ ἐκδηλώσεων μᾶς καὶ τῆς αὐτῆς νόσου ὀφειλομένης εἰς λεπτοσπειρας.

Ἐπὶ τῶν λεπτοσπειρῶν. Ἐφ' ὅσον ἡ διάκρισις τῶν στηρίζεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς ὀρολογικὰς ἀντιδράσεις, εἶναι εὐνόητον ὅτι διὰ ἐπικρατῆ σύγχυσις εἰς τὸν προσδιορισμὸν καὶ τὴν ὀνοματολογίαν αὐτῶν. Τὰ αὐτὰ εἶδη ἔχουν λάβει πολλάκις διάφορα ὀνόματα ἀναλόγως τῶν ἐρευνητῶν.

Τὰ σπαιδιαίτερα εἶδη τὰ ὁποῖα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἔχουν σαφῶς προσδιορισθεῖ εἶναι τὰ κάτωθι :

1. *Λεπτόσπειρα ἱκτεροαιμορραγική*. (L. icterohaemorrhagiae). Κύριοι φορεῖς αὐτῆς οἱ ἐπίμυς (Rattus norvegicus). Προσβάλλει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸν ὅποιον προκαλεῖ τὴν ἱκτεροαιμορραγικὴν σπειροχαιτίαν μὲ κύρια συμπτώματα πυρετὸν, ἵκτερον, νεφρίτιδα καὶ ἐνίοτε μηνιγγίτιδα. Προσβάλλει τὸν κύνα εἰς τὸν ὅποιον εἶναι εἰς τῶν μικροοργανισμῶν οἵτινες προκαλοῦν τὴν λεπτοσπειρώσιν. Μολύνσεις ἔχουν ἐπίσης διαπιστωθεῖ δι' ἀπομονώσεως μὲν τοῦ μικροβίου, εἰς τὰ βοειδῆ, τοὺς χοίρους, τὰ πρόβατα καὶ τὰς αἴγας, δι' ὀροαντιδράσεων δὲ εἰς τὸν ἵππον καὶ τὴν γαλῆν (4,5).

2. *Λεπτόσπειρα ἢ κυνοκτόνος*. (L. canicola). Φορεὺς ὁ κύων εἰς ὃν ἀποτελεῖ τὸ ἕτερον αἷτιον τῆς λεπτοσπειρώσεως. Προσβάλλει καὶ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸν ὅποιον προκαλεῖ πυρετὸν, νεφρίτιδα, σπανίως ἵκτερον καὶ ἐνίοτε μηνιγγίτιδα.

3. *Λεπτόσπειρα ἢ πομόνιος*. (L. pomona) (6). Φορεὺς ὁ χοῖρος εἰς τὸν ὅποιον προκαλεῖ ἐμπύρετον μολυσματικὸν νόσημα μὲ γαστροεντερικὰ καὶ νευρικὰ φαινόμενα. Ἡ L. Pomona προσβάλλει ἐπίσης τὸν ἄνθρωπον καὶ τὰ βοειδῆ. Εἰς τὸν ἄνθρωπον εἶναι αἷτιον ἐλαφροῦς μηνιγγίτιδος ἐμφανιζομένης κυρίως εἰς τοὺς χοιροβοσκούς (swineherds disease). Ἡ L. Pomona φαίνεται ὅτι εἶναι τὸ αἷτιον τῆς λεπτοσπειρώσεως τῶν βοειδῶν εἰς τὰς Η.Π.Α. (6,14,25,2) καὶ εἰς τὴν Αὐστραλίαν (26). Τὰ κύρια συμπτώματα τῆς νόσου εἶναι πυρετός, πτώσις γαλακτοπαραγωγῆς, ἀλλοίωσις τοῦ γάλακτος τὸ ὅποιον λαμβάνει ἱκτερικὴν χροιάν, νεφρίτις καὶ ἐνίοτε ἀποβολαί.

Συγγενῆς μὲ τὴν L. pomona εἶναι ἡ L. mitis, ἣτις προσβάλλει κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τοὺς χοίρους, τὰ βοειδῆ καὶ τὸν ἄνθρωπον.

4. *Λεπτόσπειρα ἢ βόειος* (L. bovis). Κύριοι φορεῖς οἱ ἀρουραῖοι. Προκαλεῖ τὴν λεπτοσπειρώσιν τῶν βοειδῶν εἰς Παλαιστίνην, ἔνθα ἡ νόσος δια-

πιστωθεῖσα τὸ πρῶτον τὸ 1946 ἔλαβε κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀξιόλογον ἔκτασιν (28). Κύρια συμπτώματα τῆς νόσου, πυρετός, ἀλλοιώσις τοῦ γάλακτος, νεφρίτις, αἰμοσφαιρινουρία, ἰκτερος. Ὁ ἄνθρωπος προσβάλλεται μὲ παρόμοια συμπτώματα, ἴτοι νεφρίτιδα καὶ ἰκτερον.

Εἰς τὴν Ρωσίαν ἔνθα ἀπὸ τοῦ 1935 ἀναφέρονται κρούσματα λεπτοσπειρώσεων εἰς τὰ βοοειδῆ, ὡς ὑπεύθυνοι μικροοργανισμοὶ φέρονται ἡ *L. grippotyphosa*, ἡ *L. icterohemoglobinuriae*, ἡ *L. bovina* κλπ., αἵτινες φαίνεται ὅτι εἶναι μᾶλλον ταυτόσημοι μὲ τὴν *L. Bovis*.

5. *Λεπτόσπειρα ἢ φθινοπωρινή* (*L. autumnalis*) Λ. ἢ *Αὐστράλιος*. (*L. Australis A*) Λ. ἢ *ἑβδομαδιαία* (*hebdomadis*). Αἴτια λεπτοσπειρώσεων τοῦ ἀνθρώπου τοῦ κυνὸς καὶ τῶν βοοειδῶν εἰς Ἰαπωνίαν (92).

6. *L. Sejro*, *L. saxkoembing* κλπ. Κύριοι φορεῖς μῦς καὶ ἐπίμυς. Προκαλοῦν ἐλαφρὰν νόσον χωρὶς ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς τὰ βοοειδῆ τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης (9) καὶ διαπιστοῦνται διὰ τῆς ὀροσυγκολλήσεως.

7. Δι' ὀροαντιδράσεων εὐρέθη ὅτι αἱ *L. pomona*, *Grippotyphosa*, *L. sejro* καθὼς καὶ ἄλλα εἶδη μολύνουν τοὺς ἵππους. Ὁ Gsell (9) καὶ ἄλλοι διεπίστωσαν ὅτι οἱ ἵπποι οἱ πάσχοντες ἐκ περιοδικῆς ὀφθαλμίας ἀντιδρῶν σχεδὸν πάντοτε (95%) θετικῶς ἢ ὑπόπτως ἔναντι διαφόρων εἰδῶν λεπτοσπειρῶν, ἐνῶ οἱ ὑγιεῖς ἢ πάσχοντες ἐξ ἄλλων νόσων ἀντιδρῶν μόνον εἰς ἀναλογίαν 35%. Ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου ὁρμώμενος συμπεραίνει ὅτι ἡ περιοδικὴ ὀφθαλμία ὀφείλεται εἰς λεπτοσπείρωσιν. Ἡ ἀποψις αὕτη εἶναι παρακεκινδυνευμένη ἐφ' ὅσον ὁ ἴδιος ὁμολογεῖ ὅτι οὐδέποτε κατορθώθη ἡ ἀπομόνωσις τοῦ παθογόνου αἰτίου ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω διαφαίνεται ἡ σημασία τῶν λεπτοσπειρώσεων. Αἱ ἐπὶ τῶν ζώων ἀπώλεια εἶναι ἐνίοτε σημαντικαὶ ὡς συνέβη τοῦτο ἐπὶ τῶν βοοειδῶν εἰς Παλαιστίνην (28) καὶ εἰς Η.Π.Α. (9).

Ὁ κίνδυνος μεταδόσεως τῶν λεπτοσπειρῶν ἐκ τῶν ζώων εἰς τοὺς ἀνθρώπους προσδίδει ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς τὰ νοσήματα ταῦτα.

ΛΕΠΤΟΣΠΕΙΡΩΣΕΙΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Ἐκ τῶν λεπτοσπειρώσεων μόνον ἡ ἰκτεροαιμορραγικὴ σπειροχαιτίαισις τοῦ ἀνθρώπου τυγχάνει γνωστὴ ἐν Ἑλλάδι, ἐμφανιζομένη σποραδικῶς εἰς διάφορα σημεῖα τῆς χώρας.

Πρῶτος ὁ Πετζετάκης (20 21) ἀπέδειξε τὸ 1931 τὴν ὑπαρξιν τῆς νόσου καὶ ἀπεμόνωσε τὴν *L. icter*. ἐκ προσβεβλημένων ὑπὸ ἰκτέρου κατοίκων τῆς νήσου Σύρου. Ἐκτοτε διεπιστώθησαν κρούσματα εἰς Κεφαλληνίαν, Ἀθήνας, Πειραιᾶ, Θεσσαλονίκην, Μυτιλήνην (18) καὶ ἀλλαχοῦ.

Οἱ ἐπίμυες τῆς Σύρου εὐρέθησαν μεμολυσμένοι ὑπὸ τοῦ Πετζετάκη εἰς ἀναλογίαν 22% οἱ δὲ τῶν Ἀθηνῶν εἰς ἀναλογίαν 3% (Πετζετάκης καὶ

Κυριακίδης). Οἱ ἐπίμυες τοῦ Πειραιῶς εὐρέθησαν φέροντες λεπτοσπείρας εἰς ἀναλογία 5 - 17 % (Καμινόπετρος).

Πειραματικῶς οἱ Πετζετάκης, Μελανίδης καὶ Τζωρτζάκης (28) ἐπέτυχον νὰ μολύνουν διὰ τοῦ στελέχους τοῦ ἀπομονωθέντος εἰς Σῦρον καὶ δι' ἐνδοορχικῆς ὁδοῦ ἀμνόν, ἐρίφιον καὶ χοιρίδιον. Τὸ αὐτὸ ἐπέτυχον οἱ Μελανίδης, Τζωρτζάκης καὶ Δεμπονέρας (15).

Πειραματικῶς οἱ ἀνωτέρω (18 22) ἐπέτυχον τὴν μόλυνσιν τοῦ ἀρουραίου θεωρουμένου ἀνθεκτικοῦ ὑπὸ τῶν ξένων ἐρευνητῶν.

Ἔσχομεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ διαπιστώσωμεν διὰ πρώτην φορὰν ἐν Ἑλλάδι δύο κρούσματα λεπτοσπειρώσεως τοῦ κυνὸς ἐν τὸν Ἰούλιον 1951 εἰς Μυτιλήνην καὶ ἕτερον τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1952 εἰς Ἀθήνας, τὰ ὁποῖα καὶ θέλομεν ἐκθέσει κατωτέρω, ἀφοῦ ἀνασκοπήσωμεν τὰ μέχρι τοῦδε γνωστὰ ἐπὶ τῆς νόσου.

ΛΕΠΤΟΣΠΕΙΡΩΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΝΟΣ

Πρῶτοι οἱ Lukes καὶ Derbek (12) διεπίστωσαν τὸ 1923 ὅτι ἡ αἱμορραγικὴ γαστροεντερίτις τοῦ κυνὸς ἢ νόσος τῆς Stuttgart ἢ τύφος, ὀφείλεται εἰς σπειροχαίτην ὁμοίαν πρὸς τὴν προκαλοῦσαν τὴν ἰκτεροαιμορραγικὴν σπειροχαιτίαν τοῦ ἀνθρώπου.

Μετὰ τινα χρόνον τὸ 1925 οἱ Dalling, Okell, καὶ Pugh εἰς Ἀγγλίαν καὶ ὁ Lesbouiryes εἰς Γαλλίαν ἀνεῦρον ὅτι ὁ μολυσματικὸς ἰκτερος τοῦ κυνὸς ὀφείλεται ἐπίσης εἰς τὴν αὐτὴν σπειροχαίτην.

Ἐκτοτε πολλοὶ ἐρευνηταὶ εἰς διαφόρους χώρας ἐπεβεβαίωσαν τὰς ἐργασίας τῶν ἀνωτέρω, εἰδικῶς δὲ ὁ Ὁλλανδὸς Klarenbeek (9) ἐμελέτησεν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν τὴν νόσον καὶ ἀπέδειξεν ὅτι ὀφείλεται εἰς δύο εἶδη μικροοργανισμῶν τὴν *L. Icterohaemorrhagiae* καὶ τὴν *L. canicola*.

1. Μετάδοσις

Ἡ μόλυνσις τοῦ κυνὸς γίνεται διὰ μὲν τὴν *L. Ict.* τῆς ὁποίας ὡς εἰδομεν φορεῖς εἶναι οἱ ἐπίμυες, εἴτε διὰ τῶν μεμολυσμένων ὑδάτων, εἴτε διὰ τῆς καταβροχθίσεως ἐπίμυος, εἴτε διὰ δῆγματος κυνὸς ὑπὸ ἐπίμυος, διὰ δὲ τὴν *L. canicola* τῆς ὁποίας φορεὺς εἶναι μόνον ὁ κύων, διὰ ἀμέσου ἐπαφῆς.

2. Συμπτώματα

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν συμπτωματολογίαν οἱ Browsers, Schoenaers καὶ Bienfet (8) ἀναγνωρίζουν δύο συνδρομάς.

Α) Τὴν συνδρομὴν ἰκτερον (νόσον τοῦ Weil - Mathieu). Αὕτη ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν *L. ict.* ἥτις ἔχει ἰδιαίτεραν προτίμησιν διὰ τὸ ἥπαρ. Προσβάλλονται συνήθως κύνες κάθε ἡλικίας κυρίως ὅμως κάτω τῶν δύο ἐτῶν. Ἡ νόσος παρουσιάζεται ὑπὸ μορφῆν δξείαν. Ὑψηλὸς πυρετός, ἀνο-

ρεξία ἔμετοι ὡς πρῶτα συμπτώματα. Κατ' αὐτὴν τὴν περίοδον αἱ λεπτόσπειραι εὐρίσκονται ἐντὸς τοῦ αἵματος. Ἡ ἐγκατάστασις τούτων ἐντὸς τῶν ὀργάνων καὶ κυρίως τοῦ ἥπατος ἀκολουθεῖται ἀπὸ ἴκτερον χαρακτηριστικοῦ χρώματος κιτρίνου πορτοκαλιόχρου, ἀπὸ ἀπάθειαν, πτώσιν τῆς θερμοκρασίας καὶ θάνατον. Ἐνίοτε ὑπάρχει νεφρίτις καὶ τὰ οὖρα περιέχουν λεύκωμα καὶ λεπτοσπείρας. Ἡ ἴασις τῆς συνδρομῆς ταύτης εἶναι σπανία.

Α) Τὴν συνδρομὴν οὐραιμίαν (νόσον τοῦ Klarenbeek). Αὕτη ὀφείλεται εἰς τὴν *L. canicola* καὶ εἶναι πολὺ συχνότερα τῆς προηγουμένης. Προσβάλλονται κύνες κάθε ἡλικίας, σοβαρώτερον ὅμως οἱ νεαροί. Ἡ *L. canicola* ἔχει προτίμησιν νὰ ἐγκαθίσταται εἰς τοὺς νεφροὺς. Κατὰ τὸν *Lauder* (12) ἡ σοβαρότης τῆς νόσου ποικίλλει εἰς μεγάλην κλίμακα. Διακρίνονται διάφοροι μορφαί.

1) Μορφὴ ὀξεΐα. Πυρετός, ἀνορεξία, ἔντονα συμπτώματα νεφρίτιδος, λεύκωμα καὶ κύλινδροι εἰς τὰ οὖρα, οὐραιμία, ἐλκωτικὴ στοματίτις, αἱμορραγικὴ γαστροεντερίτις, ἐνίοτε ἥπατίτις μετ' ἰκτέρου. Συνήθης ἀπόληξις θανατηφόρος.

2) Μορφὴ ὑποξεΐα. Παρουσιάζει τὰ αὐτὰ φαινόμενα εἰς μικροτέραν ἔντασιν.

3) Μορφὴ χρονία συνοδευομένη ὑπὸ ἀνορεξίας, δυσπεψίας, ἐλαφρᾶς γαστροεντερίτιδος καὶ χρονίας νεφρίτιδος. Ἡ μορφὴ αὕτη συνήθως παρέρχεται ἀπαρατήρητος ἢ ἀποδίδεται εἰς ἄλλα αἷτια.

Ἐνίοτε ἡ λεπτοσπείρωσις τοῦ κυνὸς συνοδεύεται μὲ νευρικὰ φαινόμενα ὅπως ἄλλωστε συμβαίνει καὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον. Μυοκλονίαι, σπασμοὶ καὶ ἐπιληπτικὰ φαινόμενα δὲν εἶναι σπάνια. Ἐπίσης εἶναι δυνατὸν τὸ προσβεβλημένον ζῶον νὰ παρουσιάσῃ μυοζίτιδας, νευρίτιδας, καὶ γενικῶς νευρικὰ φαινόμενα προσομοιάζοντα πρὸς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα δίδει ἡ νόσος τῶν νεαρῶν κυνῶν.

Τοιοιτοτρόπως πολλὰ νοσήματα τοῦ κυνὸς σκοτεινῆς αἰτιολογίας ἐμπίπτουν εἰς ἀτύπους ἐκδηλώσεις λεπτοσπειρώσεων.

3. Ἀνατομοπαθολογία

Α) Μακροσκοπικαὶ βλάβαι: Ἴκτερος. Πετέχειαι ἐπὶ τῶν διαφόρων ὀργάνων, κυρίως ἐπὶ τοῦ πνεύμονος, τοῦ στομάχου καὶ τοῦ ἐντέρου. Ἡπαρ διογκωμένον καὶ εὐθρυπτον λόγφ λιπώδους ἐκφυλίσεως. Νεφροὶ διογκωμένοι καὶ ἀποχρωματισμένοι.

Β) Μικροσκοπικαὶ ἀλλοιώσεις: Λιπώδης ἐκφύλισις τοῦ ἥπατος τοῦ ὁποίου τὰ κύτταρα δὲν παρουσιάζουν τὴν συνήθη κανονικὴν διάταξιν, εἶναι διογκωμένα καὶ κατάφορτα χρωστικῶν (13). Οἱ νεφροὶ παρουσιάζουν ἀλλοιώσεις ὀξεΐας ἢ χρονίας νεφρίτιδος μὲ ἐκφύλισιν τῶν νεφρικῶν κυττάρων ἐντὸς τῶν ὁποίων παρατηροῦνται ἐν ἀφθονίᾳ λεπτόσπειραι εἴτε

μεμονωμένα εἶτε καθ' ὁμάδας. Αἱ λεπτόσπειραι δυνατόν νὰ εὐρίσκωνται καὶ ἐντὸς τῶν νεφρικών σωληναρίων.

Κατὰ τὸν Monlux^(18, 19) δὲν εἶναι δυνατόν διὰ τῆς ἐξετάσεως τῶν ἀνατομοπαθολογικῶν ἀλλοιώσεων νὰ εὐρεθῇ εἰς ποῖον εἶδος λεπτοσπείρας ὀφείλεται ἡ μόλυνσις.

4. Διάγνωσις

Α) Κλινική. Ἡ κλινικὴ διάγνωσις τῆς νόσου δὲν εἶναι πάντοτε εὐκόλος. Ἡ μόνη μορφή τῆς ὁποίας ἡ διαπίστωσις δὲν παρουσιάζει δυσκολίαν εἶναι ὁ μολυσματικὸς ἕκτερος μὲ τὴν παθογνομικὴν πορτοκαλιόχρουν χροιάν.

Κατὰ τὸν Klarenbeek εἰς περιπτώσεις δυσπεψίας, γαστροεντερίτιδος, νεφρίτιδος, ρευματισμῶν, νεφρικών φαινομένων τῶν ὁποίων ἡ αἰτιολογία φαίνεται σκοτεινὴ, δέον νὰ ἀναζητῆται ἡ ὑπαρξίς λεπτοσπειρώσεως.

Ἡ συχνότης τῆς νόσου εἶναι ἀξιόλογος. Εἰς τὴν Ἰαπωνίαν π.χ.,⁽²⁰⁾ 46% τῶν κυνῶν πάσχουν ἐκ χρονίας νεφρίτιδος ὀφειλομένης εἰς προσβολὴν ἐκ λεπτοσπειρώσεως. Οἱ Hugnemin καὶ Bourgeois εἰς Ἑλβετίαν ἀνεύρουσαν ὅτι 5,4% τῶν ἐξετασθέντων διὰ διαφόρους παθήσεις κυνῶν, ἦσαν προσβεβλημένοι ὑπὸ λεπτοσπειρώσεως. Εἰς τὴν κλινικὴν τῆς Κτηνιατρικῆς σχολῆς τῶν Βρυξελλῶν κατὰ τὰ ἔτη 1940 - 1942 ἡ νόσος οὐδέποτε διεγνώσθη ἐνῶ κατὰ τὸ 1951 ἡ συστηματικὴ ἀναζήτησίς της ἀπέδειξεν ὅτι 3,4% τῶν ἐξετασθέντων κυνῶν ἦσαν προσβεβλημένοι ὑπ' αὐτῆς (*). Ἡ νόσος ὑπῆρχεν ἀσφαλῶς καὶ προηγουμένως, ἀλλὰ πλείσται μορφαὶ διήρχοντο ἀπαράτηρητοι ἢ ἀπεδίδοντο εἰς ἄλλα αἷτια.

Β) Βακτηριολογική. 1. Μικροσκοπικὴ ἐξέτασις τῶν οὐρῶν. Ἡ ἀνίχνευσις τῶν λεπτοσπειρῶν ἐπιτελεῖται εἰς τὸ ἕζημα φυγοκεντρήσεως τῶν οὐρῶν ἅτινα δέον νὰ εἶναι ἀπαραιτήτως νωπὰ διότι οἱ μικροοργανισμοὶ καταστρέφονται ταχύτατα ἐντὸς αὐτῶν. Τὸ ἕζημα ἐξετάζεται διὰ τοῦ ὑπερμικροσκοπίου ἢ μετὰ χρῶσιν κατὰ Giemsa. Ἡ παρουσία τῶν λεπτοσπειρῶν εἰς τὰ οὔρα δὲν εἶναι σταθερά. Ἀνευρίσκονται εἰς ἀναλογίαν 25% ὅταν πρόκειται περὶ μόλυνσεως, διὰ τῆς *L. icter.* καὶ 60% ὅταν πρόκειται περὶ τῆς *L. canicola*.

2. Ἀνεύρεσις τοῦ μικροοργανισμοῦ ἐντὸς τομῶν νεφροῦ. Τεμάχια τοῦ ὄργανου τούτου λαμβανόμενα πρὶν παρέλθῃ τρίωρον ἀπὸ τοῦ θανάτου, τίθενται ἐντὸς διαλύσεως φορμόλης 10%. Ἐὰν τὰ τεμάχια ληφθοῦν μετὰ παρέλευσιν πολλῶν ὥρῶν ἀπὸ τοῦ θανάτου ἡ ἀνίχνευσις τῶν λεπτοσπειρῶν καθίσταται δύσκολος, λόγῳ τοῦ ὅτι αὗται ὑφίστανται λύσιν. Ἐπὶ τῶν μικροτομῶν αἱ λεπτόσπειραι ἀνιχνεύονται μετὰ χρῶσιν διὰ μιᾶς τῶν μεθόδων ἐμποτίσεως διὰ νιτρικοῦ ἀργύρου. Ἡ μέθοδος αὕτη διαγνώσεως εἶναι ἀρίστη καὶ ἐπιτρέπει τὴν μεταθανάτιον διαπίστωσιν τῆς νόσου.

3. Καλλιέργειαι. Αἱ λεπτόσπειραι καλλιεργοῦνται εἰς εἰδικὰ θρεπτικά ὑλικά. Διὰ τὴν σπορὰν χρησιμοποιεῖται εἴτε τὸ αἷμα λαμβανόμενον εἰς τὴν ἀρχικὴν περίοδον τοῦ ὑψηλοῦ πυρετοῦ εἴτε τεμάχια νεφροῦ καὶ ἥπατος λαμβανόμενα εὐθὺς μετὰ τὸν θάνατον.

4. Ἐνοφθαλμισμοί. Ὁ ἰνδόχοιρος εἶναι τὸ κατ' ἐξοχὴν εὐαίσθητον πειραματόζωον. Ἡ *L. icter.* προκαλεῖ μετὰ 5 - 10 ἡμέρας τυπικὴν μόλυνσιν συνοδευομένην ὑπὸ πυρετοῦ καὶ ἰκτέρου. Ἡ *L. canicola* δὲν προσβάλλει παρὰ τὰ 50 % τῶν ἑνοφθαλμισμένων ἰνδοχοίρων εἰς τοὺς ὁποίους προκαλεῖ πυρετὸν καὶ νεφρίτιδα ἄνευ ἰκτέρου.

5. Ὁροαντιδράσεις. Ἐπιτρέπουν τὴν διάγνωσιν, ἐφ' ὅσον ἡ νόσος παταθεῖ ἐπὶ ἡμέρας καὶ σχηματισθοῦν ἄφθονα ἀντισώματα. Δι' αὐτῆς τῆς μεθόδου εὐρίσκεται τὸ εἶδος τὸ ὑπεύθυνον διὰ τὴν μόλυνσιν.

6. Πρόγνωσις.

Ἡ νόσος τοῦ Weil - Mathieu εἶναι σοβαρὰ καὶ θανατηφόρος εἰς ἀναλογίαν 60 - 80 %. Ἀντιθέτως ἡ νόσος τοῦ Klarenbeek εἶναι ἡπιωτέρα ἀπολήγουσα συχνὰ εἰς τὴν χρονίαν μορφήν.

7. Θεραπεία

1. Συμπτωματικὴ. Ἐναντίον τοῦ ἰκτέρου, τῆς νεφρίτιδος, τῶν γαστροεντερικῶν καὶ νευρικῶν φαινομένων.

2. Χημιοθεραπεία. Τὸ Stovarsol ἔδωσεν εἰς χεῖρας τοῦ Isnart (?) ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα.

3. Θεραπεία διὰ τῶν ἀντιβιοτικῶν. Ἡ πενικιλίνη δίδει εὐνοϊκὰ ἀποτελέσματα. Ἐνίοτε ὅμως σημειοῦνται ἀποτυχία. Ἡ στρεπτομυκίνη δὲν δίδει τόσον ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα. Τὸ πλεόν δραστικὸν ὅμως ἀντιβιοτικὸν φαίνεται ὅτι εἶναι ἡ χρυσομυκίνη.

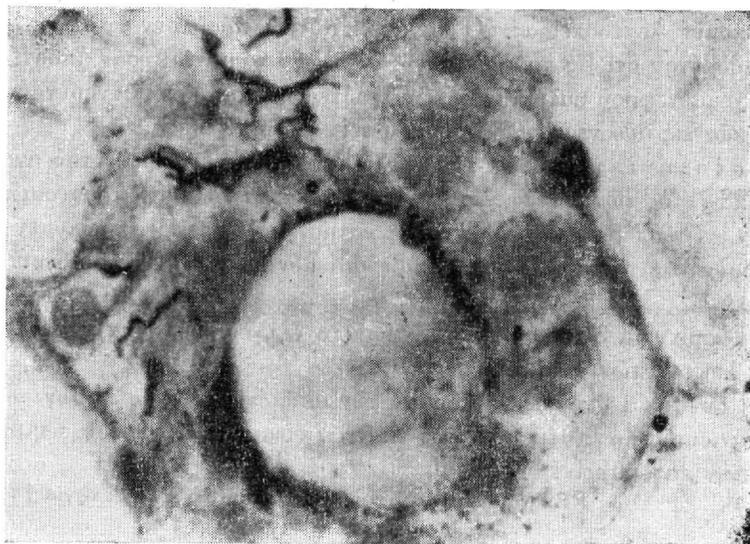
8. Προσωπικαὶ παρατηρήσεις

1. Περιστατικὸν Μυτιλήνης. Τὴν 5ην Ἰουλίου 1951 προσκομίζεται πρὸς ἐξέτασιν εἰς τὸ Νομοκτηνιατρικὸν Γραφεῖον Μυτιλήνης κύων κυνηγετικὸς ἡλικίας 3 ἐτῶν ὅστις ἀπὸ τριημέρου παρουσιάζει ἀδιαθεσίαν, ἀνορεξίαν καὶ ἐμέτους. Ὁ ἰδιοκτῆτης κατ' ἀρχὰς δὲν ἔδωσεν ἰδιαίτεραν προσοχήν, ἡ ἀπότομος ὅμως ἐπιδείνωσις τῆς καταστάσεως τὸν ὑποχρεώνει νὰ μᾶς συμβουλευθῆ. Κατὰ τὴν ἐξέτασιν ὁ κύων εἶναι ἀπαθής, ἡ θερμοκρασία του ἀνέρχεται εἰς 38,7. Ἀπὸ μακρὰν προξενεῖ ἐντύπωσιν ὁ ἔντονος κίτρινος πορτοκαλιόχρους χρωματισμὸς τοῦ δέμματος. Τὴν αὐτὴν χροιάν πααουσιάζουν οἱ βλεννογόνοι τοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ τοῦ στόματος.

Ἡ ἐξέτασις τῶν οὐρῶν ἀποδεικνύει τὴν ὑπαρξιν ἀφθόνου λευκώματος. Τίθεται διάγνωσις λεπτοσπειρώσεως καὶ συνιστᾶται ἡ θανάτωσις τοῦ κυνὸς εὐρισκομένου εἰς τὸ τελευταῖον στάδιον τῆς νόσου.

Νεκροψία. Ἐντονος κίτρινος πορτοκαλιόχρους χρωματισμός τοῦ δέρματος καὶ τοῦ ὑποδορίου συνδετικοῦ καὶ λιπώδους ἴστοῦ. Ἦπαρ τεράστιον ἐκφυλισμένον. Νεφροὶ διογκωμένοι φέροντες πετεχειάς ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας των. Τὰ ἔλυτρα αὐτῶν ἀποσπῶνται εὐκόλως. Ἡ φλοιώδης μοῖρα τῶν νεφρῶν εἶναι ἀποχρωματισμένη.

Ἴστολογικὴ ἐξέταση. Εἰς μικροτομὰς κεχρωσμένας διὰ τῆς μεθόδου τῆς ἐμποτίσεως διὰ νιτρικοῦ ἀργύρου ἀνεύρομεν ἐντὸς τῶν ἐκφυ-

Εἰκ. 1. Λεπτόσπειραι ἐντὸς τῶν κυττάρων τῶν νεφρικῶν σωληναρίων. (Περιστ. Μυτιλήνης).

λισμένων κυττάρων τῶν νεφρικῶν σωληναρίων λεπτοσπείρας αἵτινες εὐρίσκονται συνήθως συγκεντρωμέναι καθ' ὁμάδας, ἀποδεικνυομένης οὕτω τῆς λεπτοσπειρικῆς προελεύσεως τῆς νόσου (εἰκ. 1).

2. Περιστατικὸν Ἀθηνῶν. Τὴν 10ην Ἀπριλίου 1952 ἐκλήθημεν πρὸς ἐξέτασιν κυνηγετικοῦ κυνὸς πάσχοντος ἐκ βαρείας νόσου ἀπὸ πενθημέρου. Κατὰ τὴν ἐξέτασιν διαπιστοῦται ὑψηλὸς πυρετὸς 40°4, κατῆφεια, ἀνορεξία, καὶ ἰκτερική χροιά τοῦ ἐπιπεφυκότος. Ὑποπτευόμενοι τὴν ὑπαρξιν λεπτοσπειρώσεως συνεστήσαμεν τὴν χρησιμοποίησιν πενικιλίνης πλὴν ὅμως τὸ ἔσπερας τῆς ἰδίας ἡμέρας μᾶς ἀνηγγέλθη ὁ θάνατος τοῦ ζώου τοῦ ὁποίου δυστυχῶς ἡ νεκροψία ἐγένετο ἀργὰ τὴν ἐπομένην.

Νεκροψία. Κίτρινος πορτοκαλιόχρους χρωματισμός τοῦ δέρματος καὶ τοῦ ὑποδορίου συνδετικοῦ καὶ λιπώδους ἴστοῦ. Πετέχειαι ἐφ' ὄλων τῶν

δργάνων. Αἰμορραγική γαστροεντερίτις. Ἡπαρ διογκωμένον ἐμφανίζον λιπώδη ἐκφύλισιν. Νεφροὶ διογκωμένοι καὶ ἀποχρωματισμένοι με ἔλυτρα ἀποσώμενα εὐκόλως.

Ἐξέτασις. Τὰ οὖρα περιέχουν λεύκωμα καὶ κυλίνδρους, δὲν περιέχουν ὅμως λεπτοσπείρας. Ἐναιώρημα νεφρικήσ καὶ ἥπατικῆσ οὐσίας ἐντὸς φυσιολογικοῦ ὄρου ἐνίεται ὑποδορίως εἰς δύο ἰνδοχοίρους. Οἱ ἰνδοχοίροι θνήσκουν μετὰ 17 - 18 ἡμέρας χωρὶς νὰ δείξουν χαρακτηριστικὴν λεπτοσπειρικὴν λοίμωξιν. Εἰς τομάς νεφροῦ καὶ ἥπατος τῶν ἰνδοχοίρων δὲν ἀνευρίσκομεν λεπτοσπείρας. Ὁ θάνατος αὐτῶν προῆλθεν ἐξ ἄλλης λοιμώξεως δεδομένου ὅτι εἰς τὰ σημεῖα τῆς ἐνέσεως ἐσχηματίσθησαν ἀποστήματα. Ἐναιώρημα νεφροῦ καὶ ἥπατος τῶν ἀνωτέρω ἰνδοχοίρων ἐνεθὲν ἐνδοπεριτοναϊκῶς εἰς δύο νέους ἰνδοχοίρους οὐδὲν ἔδωσεν.

Ἱστολογικὴ ἐξέτασις: Εἰς μικροτομάς νεφροῦ τοῦ ἀνωτέρω κυνὸς καὶ ἐντὸς τῶν ἐν ἐκφύλισει κυττάρων παρατηρεῖται ἡ παρουσία λεπτοσπειρῶν, τῶν ὁποίων πολλὰ εἶναι εἰς κατάστασιν λύσεως, εὐρισκόμεναι εἴτε μεμονωμέναι εἴτε καθ' ὁμάδας ἐπιβεβαιουμένης οὕτω τῆς τεθείσης διαγνώσεως.

Ἡ ἀποτυχία διόδου εἰς τὸν ἰνδοχοίρον ἐξηγεῖται λόγῳ τῆς μετὰ πολὺν χρόνον λήψεως τῶν παθολογικῶν ὑλικῶν.

Αἱ συνθῆκαι δὲν μᾶς ἐπέτρεψαν τὴν ἀπομόνωσιν τοῦ παθογόνου μικροοργανισμοῦ, προτιθέμεθα ὅμως εἰς νέαν εὐκαιρίαν νὰ ἐρευνήσωμεν πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν.

(Ἐκ τοῦ Κτην. Μικροβ. Ἰνστιτούτου Ἑπ. Γεωργίας)

B I B Λ Ι Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

- 1) Baker and Little: Leptospirosis in cattle J. Expl. Med. 1948 vol. 88.
- 2) Bergey's: Manual of determinative Bacteriology 6th edit. 1948.
- 3) Browsers, Schoenaers et Bienfet: Les leptospiroses canines en Belgique 1951 An. Med. Vet. n. 1.
- 4) Field and Sellers: Leptospira icterohaemorrhagiae infection in the calf. Vet. Rec. 1950, 62, n 21.
- 5) Field and Sellers: Infections à Leptospira ictero-haemorrhagiae chez les porcelets Vet. Rec. 63 pag. 78 (Rec. Med. Vet. 1951 Vol. 128, n. 2. F.)
- 6) Gsell: Les leptospiroses des animaux domestiques O.I.E. 1951 Mai.
- 7) Isnart: L'ictère spirochetique ou leptospirique du chien. 1947 Bul. Ac. Vet. 20, 237.
- 8) J. A.V.M. Ass.: Leptospirosis in cattle 1852 n. 899.
- 9) Klarenbeek: Presence des spirochètes du type Leptospira dans les reins. des chiens atteints d'ictère et de fièvre typhoide 1927 An. I. P. pag. 1155
- 10) Langeron: Précis de microscopie 7 ed. 1949.
- 11) Lauder: Leptospirosis Vet. Rec. 1950, 62, n. 27.
- 12) Lukes: Sur la presence des spirochètes chez le chien atteint de gastroentérite 1924, An. I. P. vol. 38 p. 523.

- 13) Μανουσάκης, Πετζετάκης καὶ Σταθόπουλος: Πρ. Ἱατρ. Ἑταιρ. Δελτ. Ὀκτ., Νοεμβρ., Δεκεμβρ. 1945.
- 14) Mathews: A contagious disease of cattle associate with *Leptospira* 1946 A. I. V. Res. vol. 7 n. 23.
- 15) Melanidi, Tzortzaki et Debonera: La spirochètose experimentale du mouton chevreau et porcelet 1933. Rev. Gen. Med. Vet. p. 76.
- 16) Μελανίδης, Τζωρτζάκης καὶ Δεμπονέρας: Ἐπὶ τῆς εὐπαθείας τοῦ ἀρρουαίου εἰς τὸν ἰὸν τῆς ἰκτεροαιμορραγικῆς σπειροχαιτιάσεως 1932, Πρ. Ἀκαδημ. Ἀθηνῶν 7, σελ. 398.
- 17) Μιχαηλίδου: Μικροβιολογία, ἔκδ. 1940.
- 18) Monlux: The clinical pathology of canine leptospirosis. 1948 Corn. Vet. n. 2.
- 19) Monlux: The pathology of canine leptospirosis 1948 Corn. Vet. n. 3.
- 20) Petzetakis: La spirochètose icterohemorragique en Grèce 1936, Comptes rendus III Cong. Int. Path. Comp.
- 21) Petzetakis: Preuve experimentale de la nature spirochètique de l'epidemie de Syra. 1932 C.R.S.B. 27 Fevr.
- 22) Petzetakis: Sensibilité du campagnol vis à vis du virus de la spirochètose icterohemorragique 1933 C.R.S.B. 9 Avril.
- 23) Petzetakis, Melanidis et Tzortzakis: Sur la sensibilité du mouton chevreau et porcelet au virus de la spir. ict. par voie intratesticulaire 1932 C. R. S.B. 11 Juin.
- 24) Πεττί καὶ Στεφανόπουλος: Ἡ μελέτη τῶν σπειροχαιτιδῶν 1926, Δελτ. Ἑλλην. Κτην. Ἑταιρίας, τεύχ. 1 καὶ 2.
- 25) Reinhard, Tierney and Roberfs: A study of two enzootic oecurrences of bovine leptospirosis 1950 Corn. Vet. n. 2.
- 26) Sutherland and Simmons: Leptospirose bovine 1949 Austr. Vet. J. 25, p. 194. in Rec. Med. Vet. 1950 126, p. 314.
- 27) Spais: Un cas de dysenterie à éléments spirillaires chez le chien 1944 An. Med. Vet. Mai - Juin.
- 28) Van der Hoeden: La leptospirose bovine O.I.F. 1951 Mai.
- 29) Yamamoto: De la leptospirose chez les animaux domestiques 1951 O. I. E. Mai.

R É S U M É

La Leptospirose du Chien

par

C. Tarlatzis, A. Spais et P. Voyatzis

De l'Institut Bacteriologique Vétérinaire

Les auteurs passent d'abord en revue les différentes espèces du genre de *Leptospira* dont l'importance en Pathologie Vétérinaire semble assez étendue à la suite de recents travaux.

Ils décrivent ensuite la leptospirose canine dans deux cas, un à l'île de Mytilène et un autre à Athènes qui ont été constatés pour la première fois en Grèce.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΤΩΝ ΔΙΑΣΤΡΕΜΜΑΤΩΝ
ΤΗΣ ΕΙΛΕΑΚΟ - ΜΗΡΙΑΙΑΣ ΑΡΘΡΩΣΕΩΣ ΤΩΝ ΙΠΠΟΕΙΔΩΝ

Υ π ό

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ

Ἀρχικτηνιάτρου

Τὰ διαστρέμματα τῆς εἰλεακο - μηριαίας ἀρθρώσεως εἰς τὰ ἵπποιδιῆ σπανίως συναντῶνται, ἢ δὲ διάγνωσις τούτων τυγχάνει ἀρκετὰ δύσκολος. Ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω συμφωνοῦσιν ὅλοι σχεδὸν οἱ συγγραφεῖς, μὴ ἐπιμένοντες καὶ πολὺ εἰς τὴν λεπτομερῆ περιγραφὴν τῆς παθήσεως ταύτης. Ἐξ ἄλλου πρέπει νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ἡ ἀνατομικὴ διάταξις τῶς χώρας ταύτης ἣτις καλυπτομένη ὑπὸ μεγάλων μυϊκῶν μαζῶν δὲν δύναται νὰ ἐρευνηθῆ ἐπαρκῶς διὰ τῶν ἤδη ἐν χρήσει κλινικῶν μέσων. Ὡς ἐκ τούτου δὲν καθίσταται δυνατὸς ὁ ἀκριβὴς ἐντοπισμὸς τῆς προκληθείσης κακώσεως, ἐὰν δηλονότι αὕτη κεῖται ἐπὶ τῶν ἀρθρικών συνδέσμων ἢ ἐπὶ τῶν μυῶν καὶ ἀπονευρώσεων. Γενικῶς ὑποδεικνύεται ὑπὸ τῶν συγγραφέων ἡ ἐφαρμογὴ τῶν γενικῶν μέσων θεραπείας τῶν διαστρεμμάτων μετὰ μεγάλην ὁμῶς δόσιν ἀπαισιοδοξίας ὡς πρὸς τὴν πλήρη ἐπιτυχίαν τούτων.

Ἐπειδὴ ἔτυχεν νὰ παρακολουθήσωμεν κατὰ τὸ τελευταῖον ἄρθρον εἰς τὸ 972 Νοσοκομεῖον Κτηνῶν μίαν μικρὰν κλινικὴν σειρὰν κτηνῶν προσβληθέντων ὑπὸ τῆς παθήσεως ταύτης, ἀποτελουμένην ἀπὸ ἑξ περιπτώσεων, ἐνομίσαμεν ὅτι ἦτο ἐνδιαφέρον νὰ ἀνακοινώσωμεν τὰς γενομένας ὑφ' ἡμῶν παρατηρήσεις ἰδίως εἰς ὅτι ἀφορᾷ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς θεραπευτικῆς ἀγωγῆς ἣν ἠκολουθήσαμεν καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων ἅτινα ἔσχομεν.

Περίπτωσης Α΄. Ἡμίονος ὑπ' ἀριθ. μητρώου 2200 τοῦ 594 Τ. Π. ἐτῶν 12 εἰσέρχεται εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Κτηνῶν πρὸς νοσηλείαν τὴν 9-8-51, πάσχων ἐκ χωλότητος τοῦ ἀριστ. ὀπισθίου ἄκρου, ἀνευ ἄλλης διαγνώσεως. Ἡ ἐξέτασις τοῦ ἀνωτέρω ἡμίονου ἀπέδειξεν ὅτι πάσχει ἐκ διαστρέμματος τῆς εἰλεακο - μηριαίας ἀρθρώσεως καὶ ἐφηρηόσθη ἡ ὑπὸ τοῦ Frank ὑποδεικνυομένη μέθοδος. Ἡ μέθοδος αὕτη ἐν ἀναλύσει, ὅπως ἐφηρηόσθη ὑφ' ἡμῶν, θὰ ἐκτεθῆ περὶ τὸ τέλος τῆς παρούσης μελέτης. Ὁ ἡμίονος ἐξῆλθε τελείως ἰαθεὶς τὴν 16-10-51, ἦτοι μετὰ ἀπὸ 67 ἡμέρας ἀφ' ἧς εἰσῆλθεν εἰς τὸ Νοσοκομεῖον.

Περίπτωσης Β΄. Ἡμίονος ὑπ' ἀριθ. μητρώου 17122 Α. Δ. 34ον

Σύνταγμα Πεζικού ἐτῶν 15. Εἰσέρχεται εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Κτηνῶν πρὸς νοσηλείαν τὴν 7-9-52, πάσχων ἐκ χωλότητος τοῦ ἀριστεροῦ ὀπισθίου ἄκρου, προκληθείσης ἐξ ὀλισθήσεως καὶ πτώσεως εἰς κρημνόν. Εἰς τὴν Μονάδα ἐνοσηλεύθη ἐπ' ἀρκετὸν ἄνευ ἀποτελέσματος, δι' ὃ καὶ ἀπεστάλη εἰς Νοσοκομεῖον. Διεπιστώθη ἡ ὑπαρξὶς διαστρέμματος τῆς ἀριστερᾶς εἰλεακομηριαίας ἀρθρώσεως, μετὰ μερικῆς ἀτροφίας τῶν ἀντιστοίχων μυϊκῶν μαζῶν καὶ ἐφηρμόσθη ἡ ἀνωτέρω θεραπεία. Ὁ ἡμίονος ἐξῆλθε τελείως ἰαθεὶς τὴν 31-10-51 ἥτοι μετὰ πάροδον 54 ἡμερῶν ἀφ' ἧς εἰσηλθεν εἰς τὸ Νοσοκομεῖον.

Περίπτωσης Γ'. Ἡμίονος ὑπ' ἀριθ. μητρώου 6171]17826 τοῦ 507 Τ.Π. (497 Τ. Δ.) ἐτῶν 7, εἰσέρχεται τὴν 17-1-52 εἰς τὸ Νοσοκομεῖον κτηνῶν ἵνα τύχη περιθάλψεως διότι πάσχει ἐξ ἐντόνου χωλότητος τοῦ δεξιοῦ ὀπισθίου, προκληθείσης ἐκ πτώσεως ἀπὸ διμήνου περιπού. Διεπιστώθη ἐκ τῆς ἐξετάσεως ἡ ὑπαρξὶς διαστρέμματος τῆς δεξιᾶς εἰλεακο - μηριαίας ἀρθρώσεως μετὰ μερικῆς ἀτροφίας τῆς ἀντιστοίχου χώρας καὶ ἐφηρμόσθη ἡ κατὰ Frank μέθοδος. Ὁ ἡμίονος ἐξῆλθεν ἰαθεὶς τὴν 16-3-52, ἥτοι μετὰ 60 ἡμέρας ἀφ' ἧς εἰσηλθεν εἰς τὸ Νοσοκομεῖον.

Περίπτωσης Δ'. Ἡμίονος ὑπ' ἀριθ. μητρώου 13992 τοῦ 979 Κ. Ι. ἐτῶν 10, εἰσέρχεται εἰς τὸ Νοσοκομεῖον κτηνῶν πρὸς νοσηλείαν τὴν 17-1-52 πάσχων καὶ οὗτος ἐκ χωλότητος τοῦ ἀριστεροῦ ὀπισθίου ἄκρου, ἄνευ ἐτέρου ἀναμνηστικοῦ. Ἡ ἐξέταση τοῦ ἀσθενοῦς ἀπέδειξε τὴν ὑπαρξὶν διαστρέμματος τῆς ἀριστερᾶς εἰλεακο - μηριαίας ἀρθρώσεως μετὰ σχετικῆς ἀτροφίας τῶν ἀντιστοίχων μυῶν. Ἐφηρμόσθη ἡ κατὰ Frank μέθοδος καὶ ὁ ἡμίονος ἐξῆλθεν ἰαθεὶς τὴν 16 - 3 - 52, ἥτοι μετὰ 60 ἡμέρας ἀφ' ἧς εἰσηλθη εἰς τὸ Νοσοκομεῖον πρὸς νοσηλείαν.

Περίπτωσης Ε'. Ἡμίονος ὑπ' ἀριθ. μητρώου 10985 τοῦ 593 Τ. Πεζικοῦ, ἐτῶν 9, εἰσέρχεται εἰς τὸ Νοσοκομεῖον κτηνῶν πρὸς νοσηλείαν τὴν 12 - 2 - 52, πάσχων καὶ οὗτος ἐκ χωλότητος τοῦ ἀριστεροῦ ὀπισθίου ἄκρου. Ἡ ἐξέταση ἀπέδειξε τὴν ὑπαρξὶν διαστρέμματος τῆς ἀριστερᾶς εἰλεακο-μηριαίας ἀρθρώσεως. Ἐφηρμόσθη ἡ κατὰ Frank μέθοδος. Ἡ ἔγχυσις τοῦ διαλύματος ἐγένετο τὴν 15 - 2 - 52 καὶ ἡ χωλότης ἐβελτιώθη σημαντικῶς, ἀλλὰ ὑποστὰς ἐκ τῆς κνησιοθεραπείας εἰς ἣν ὑπεβλήθη ὑποτροπὴν, ὑπεβλήθη καὶ αὐθις εἰς δευτέραν ἔγχυσιν τὴν 21 - 3 - 52. Ἦδη ὁ ἡμίονος βαίνει ἐπὶ τὰ βελτίω μὲ βεβαιότητα τελείας ἰάσεως.

Περίπτωσης ΣΤ'. Ἡμίονος ὑπ' ἀριθ. μητρώου 11101 τοῦ 42 Συντάγματος, ἐτῶν 7, εἰσέρχεται εἰς τὸ Νοσοκομεῖον κτηνῶν πρὸς νοσηλείαν τὴν 12 - 2 - 52, πάσχων ἐκ χωλότητος τοῦ δεξιοῦ ὀπισθίου ἄκρου. Ἡ ἐξέταση ἀπέδειξε τὴν ὑπαρξὶν διαστρέμματος τῆς δεξιᾶς εἰλεακο-μηριαίας ἀρθρώσεως. Ἐφηρμόσθη ἡ κατὰ Frank μέθοδος. Ὁ ἡμίονος ἐξῆλθεν ἰαθεὶς

τὴν 29 - 3 - 52, ἤτοι μετὰ πάροδον 45 ἡμερῶν ἀφ' ἧς εἰσῆλθεν εἰς τὸ Νοσοκομεῖον.

Ἡ κατὰ Frank μέθοδος, ὡς ἐφηρομόσθη ὑφ' ἡμῶν, συνίσταται εἰς τὴν ἔγχυσιν διὰ ἐνέσεων περίξ τῆς εἰλεακο-μηριαίας ἀρθρώσεως καὶ εἰς τοὺς κατὰ βάθος ἰστούς, τοῦ κατωτέρω διαλύματος.

Μεταλλικὸν ἰώδιον 1 γρ.

Ἰωδιοῦχον κάλιον 2 γρ.

Ἀπεσταγμένον ὕδωρ 25 κ.έ.

Ἡ ἔγχυσις γίνεται περίξ τῆς πασχούσης ἀρθρώσεως κυκλικῶς, τῆς μιᾶς ἐνέσεως ἀπεχούσης τῆς ἄλλης περὶ τὰ 3 ἑκατοστόμετρα. Μετὰ τὴν ἔγχυσιν τὸ ζῶον τηρεῖται ἐν ἀναπαύσει ἐπὶ μακρόν, μέχρις ἐπιτεύξεως τοῦ προσδοκωμένου ἀποτελέσματος. Ὁ Frank συνιστᾷ, εἰς περίπτωσιν μὴ ἐπιτεύξεως ριζικῆς θεραπείας, τὴν ἐπανάληψιν τῆς ἔγχυσεως μετὰ 3 ἑβδομάδας, τὸ ἐνωρίτερον.

Ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω περιγραφειῶν περιπτώσεων, δὲν ἔσχομεν τὴν εὐκαιρίαν τῆς ἐπανάληψεως τῆς ἔγχυσεως, ἐξαιρουμένης τῆς περιπτώσεως Ε', καθότι εἰς τὰς λοιπὰς ἐπετεύχθη ἡ ἴασις μετὰ τὴν πρώτην ἔνεσιν.

B I B Λ Ι Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

1. Pathologie Chirurgicale Hendrickx.
2. Veterinary Surgery O'Connor.
3. Veterinary Surgery - E. R. Frank.

R E S U M É

Observations sur le traitement de la luxation
coxo-fémorale des équidés.

Par

D. Christophorou

Lieutenant-colonel Vétérinaire

La difficulté d'un diagnostic exact et le pronostic sombre de la luxation de l'articulation coxo-fémorale chez les équidés, ont incité l'auteur à decrire sommairement six cas de cette affection observée sur des mulets de l'armée grecque, traités au 972ème Hôpital Vétérinaire mititaire.

Ces mulets étaient présentés pour cause de boîterie, les cinq premiers du membre posterieur gauche et le sixième du posterieur droit. Chez tous, le diagnostic de luxation coxo-fémorale a été posé et le traitement, selon la methode de Frank, fut appliqué avec guerison complète, survenue 45 à 67 jours après leur entrée à l' hôpital.

Ce traitement consistait en injections dans les tissus periarticulaires de la solution suivante :

Iode metallique	1 gr
Iodure de potassium	2 grs
Eau distillée	25 grs

chacune distante de 3 cm de la précédente, le patient étant tenu au repos jusqu'à guérison.

L'auteur fut obligé de repeter l'injection au cinquième des cas 38 jours après la première, suivant les conseils de Frank, selon lequel une repetition est parfois nécessaire 3 semaines au plus tôt après la première injection.

Η ΠΡΟΝΥΜΦΙΚΗ ΠΕΝΤΑΣΤΟΜΩΣΙΣ ΩΣ ΠΡΟΔΙΑΘΕΤΟΝ ΑΙΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΝΤΕΡΟΤΟΞΙΝΑΙΜΙΑΣ ΤΩΝ ΠΡΟΒΑΤΩΝ

Υ π ό

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΤΡΙΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

Κτηνιάτρου

Ἡ Προνυμφική Πενταστόμωσις (ἢ Λιγκουατούλωσις) τοῦ προβάτου, ἔχει ὡς αἴτιον τὴν νυμφικὴν καὶ προνυμφικὴν μορφήν τῆς *Linguatula Serrata*, ἣτις ὑπὸ ὄριμον μορφήν προκαλεῖ τὴν ρινικὴν Πενταστόμωσιν, κυρίως εἰς τὸν κύναδός πλέον ἐπιδεκτικὸν τῆς παρασιτώσεως ταύτης, λόγῳ τῆς συμβιώσεως αὐτοῦ μετὰ τῶν προβάτων.

Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς *Linguatula Serrata*, ὡς ἀνήκον εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν *Linguatulidae* περιεγράφη τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Frëlich ἀπὸ τοῦ ἔτους 1789 καὶ κατόπιν συμπληρωματικῶς ὑπὸ πολλῶν ἄλλων ἐρευνητῶν, τόσον μορφολογικῶς ὅσον καὶ ἀπὸ ἀπόψεως βιολογικοῦ κύκλου.

Παρ' ἡμῖν τὸ πρῶτον διεπιστώθη καὶ περιεγράφη ὑπὸ τῶν συναδέλφων Χριστοδούλου - Ταρλατζῆ (Α' Κτηνιατρικὸν Συνέδριον 1951, Δελτίον Ἑλλ. Κτην. Ἐταιρείας, Τεύχος 4ον).

Παραπέμποντες τὸν ἀναγνώστην εἰς τὰς δημοσιεύσεις τῶν ἀνωτέρω ἐρευνητῶν, δὲν θὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν μορφολογικὴν καὶ βιολογικὴν περιγραφὴν τοῦ ἐν λόγῳ παρασίτου, ἀλλ' ἀπλῶς θὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακοίνωσιν μιᾶς κλινικῆς περιπτώσεως, ἣν ἐκλήθημεν νὰ διαπιστώσωμεν.

Κατὰ τὸ 2ον δεκαήμερον τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου 1952 ἐκλήθημεν ὑπὸ τοῦ κτηνοτρόφου Χ. Ζ. κατοίκου Ν. Μουδανίων Χαλκιδικῆς, ὅστις μᾶς ἀνέφερεν ὅτι ἐκ τοῦ συνόλου τῶν 87 προβάτων τὰ ὅποια διετῆρει, κατὰ

τὰς τελευταίας δύο ἑβδομάδας ἔθανον 3 ἔξ αὐτῶν. Μεταβάντες ἐπὶ τόπου, διεπιστώσαμεν ὅτι ἡ θνησιμότης αὕτη ὑπῆρχεν καὶ εἰς τὰ λοιπὰ 4 ποίμνια προβάτων τὰ χρησιμοποιοῦντα ὡς βοσκήσιμον ἕκτασιν κοινόχρηστον τινα τοιαύτην τοῦ Δήμου Ν. Μουδανιῶν. Τὰ ἀνωτέρω ποίμνια διετρόφοντο ἐκ τῆς βοσκῆς καὶ συμπληρωματικῶς παρετίθετο εἰς αὐτὰ μικρὰ ποσότης (συνήθως) ἀραβοσίτου ἀλευροποιημένου. Σημειωτέον ὅτι λόγῳ τοῦ ἡπίου χειμῶνος καὶ τῶν ἱκανῶν βροχοπτώσεων, ἡ βλάστησις τῆς βοσκησίμου ἕκτάσεως ἦτο σχεδὸν ἐπαρκῆς καὶ οὐχὶ ξυλώδης, διατηρηθεῖσα εἰς τὴν αὐτὴν περίπου κατάστασιν καθ' ὅλην τὴν προηγηθεῖσαν τῆς παρατηρήσεώς μας περίοδον τοῦ χειμῶνος.

Ἐπὶ τόπου εὗρομεν ἓν ἀσθενοῦν πρόβατον καθὼς καὶ τὰ σπλάγχνα δευτέρου προβάτου ἀνίχοντος εἰς ἕτερον ποίμνιον τοῦ κτηνοτρόφου Ε. Τ., ὅστις εἶχεν σφάξει τοῦτο ἀπὸ τῆς προτεραιᾶς λόγῳ τῆς σοβαρᾶς καταστάσεως εἰς ἣν τοῦτο εἶχε περιέλθει. Ἡ ὑπὸ τῶν κτηνοτρόφων ἐξιστόρησις τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἔθανον τὰ πρόβατα αὐτῶν ἐνέβαλον εἰς ἡμᾶς τὴν ὑπόνοιαν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἐντεροτοξιναιμίας.

Ἐκ τῆς ἐξετάσεως τοῦ ἀσθενοῦντος προβάτου διαπιστοῦται ὅτι τοῦτο εἶναι θῆλυ, φυλῆς κοινῆς αὐτοχθόνου, χρώματος λευκοῦ, ἡλικίας 4 ἐτῶν. Τὸ ζῶον εἶναι κατάκειτον εἰς γενικὴν κατάστασιν ἀγωνιώδη, διαπιστοῦται ἔντονος τρισμὸς τῶν μαστηήρων μυῶν, τόνος τῶν μυϊκῶν μαζῶν ἰδίως τῶν ἄκρων, ἀφρώδης σιελόρροια, ἀφθονος βλενώδης ρινικὸς κατάρρους, δύσπνοια, ἑλαφρὸς τυμπανισμὸς, διαρροϊκὴ κατάστασις, ὑπερθερμία (39,9), ταχυκαρδία, σφυγγμὸς νηματοειδῆς. Μετὰ τὴν θανάτωσιν τοῦ ἀγωνιώδους ζώου ἐνεργεῖται νεκροψία καὶ διαπιστοῦνται τὰ ἀκόλουθα :

Θωρακικὴ κοιλότης : περιέχουσα μικρὸν ποσότητα ὀρώδους ὑγροῦ, λοιπὰ ὄργανα κατὰ φύσιν.

Κοιλιακὴ κοιλότης : Πεπτικὸς σωλὴν κατὰ φύσιν, πλὴν τοῦ 4ου στομάχου, ὅπου, κατὰ τὸ τέλος αὐτοῦ καθὼς καὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ δωδεκαδακτύλου, διαπιστοῦται ἑλαφρὰ ἐξοίδησις καὶ σπάνιαι ἐκχυμωτικαὶ πλάκες (μεγέθους δραχμῆς) ἐπὶ τοῦ βλενογόνου. Λεπτὸν ἔντερον καὶ σπλὴν ἓν ἑλαφρᾷ ὑπεραιμίᾳ. Νεφροὶ ὑπεραιμικοί, οἰροδόχος κύστις κατὰ φύσιν. Τὸ ἥπαρ παρουσιάζει ἐγκυστωμένας μορφὰς τῆς *Linguatula Serrata*. Ἄπαντα τὰ μεσεντερικὰ γάγγλια εὐρέθησαν διογκωμένα, μετὰ δὲ προσεκτικὴν ἐξέτασιν κατὰ τὴν τομὴν αὐτῶν διαπιστοῦται ἡ ὑπαρξίς ἐντὸς αὐτῶν μεγάλου ἄριθμοῦ προνυμφῶν τῆς *Linguatula Serrata*.

Ἐκ τῆς ἐξετάσεως τῶν σπλάγγων τοῦ ἐτέρου προβάτου διαπιστοῦνται τὰ αὐτὰ σχεδὸν ἀνατομοπαθολογικὰ εὐρήματα πλὴν τῶν ἐγκυστωμέ-

νων μορφῶν τῆς *Linguatula Ser.* εἰς τὸ ἥπαρ, αἵτινες εἶναι ἐλάχισται (3) εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην.

Ἡ μικροσκοπικὴ ἐξέτασις τόσον τῶν ἐγκυστωμένων νυμφῶν τῆς *L.S.* ὅσον καὶ τῶν προνυμφικῶν μορφῶν αὐτῆς, ἐπεβεβαίωσεν τὰ μικροσκοπικῶς διαπιστωθέντα.

Μετὰ τὰς διαπιστώσεις μας ταύτας, ἐθεωρήσαμεν σκόπιμον νὰ ἐκτελέσωμεν ἕναν κλινικὸν πειραματισμὸν διὰ νὰ ἐξακριβώσωμεν ἐὰν καὶ κατὰ πόσον ἡ Προνυμφικὴ Πενταστόμωσις εἶναι εἰς θέσιν νὰ προδιαθέσῃ τὸ πρόβατον διὰ μίαν ἐντεροτοξιναιμικὴν λοίμωξιν.

Προέβημεν ὡς ἐκ τούτου εἰς τὸν ἐμβολιασμὸν δύο μόνον ποιμνίων ἐκ τοῦ συνόλου τῶν πέντε τῆς αὐτῆς περιοχῆς, δι' ἐμβολίου ἐντεροτοξιναιμίας. Παρηκολουθήσαμεν συνεχῶς τόσον τὰ ἐμβολιασθέντα ὅσον καὶ τὰ μὴ ἐμβολιασθέντα καὶ διεπιστώσαμεν ὅτι: 1) Ἐπαυσεν ἡ θνησιμότης εἰς τὰ ἐμβολιασθέντα πρόβατα. 2) Ἐσυνεχίσθη αὕτη εἰς τὰ μὴ ἐμβολιασθέντα. (Τέσσαρες νεκροψαίαι ἀπέδειξαν τὴν ὕπαρξιν τῆς πενταστομώσεως καὶ ἐντεροτοξιναιμίας). 3) Ἀπαντα τὰ θανόντα ἐξ ἐντεροτοξιναιμίας πρόβατα εὐρέθησαν ἐντόνως παρασιτούμενα ὑπὸ τῆς προνυμφικῆς ἰδίως μορφῆς τῆς *Linguatula Serrata*. 4) Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἐννέα ὀδηγηθέντων πρὸς σφαγὴν προβάτων, ἐν καλῇ καταστάσει ὑγείας, μόνον ἕν εὐρέθη ἐλαφρῶς παρασιτούμενον ὑπὸ τῆς προνυμφικῆς μορφῆς τῆς *Ling. Serrata*. 5) Ὁ μετέπειτα ἐμβολιασμὸς τῶν μὴ ἐμβολιασθέντων τριῶν ποιμνίων διέκοψε καὶ εἰς αὐτὰ τὴν θνησιμότητα.

Γνωστὸν τυγχάνει ὅτι οἱ μικροοργανισμοὶ οἱ προκαλοῦντες τὴν ἐντεροτοξιναιμίαν τῶν προβάτων εἶναι μικρόβια ἀναερόβια σπορογόνα ἅτινα ὡς σαπρόφυτα τοῦ ἐδάφους συνήθως συναντῶνται ἐντὸς τοῦ πεπτικοῦ σωλήνος τῶν ζώων χωρὶς νὰ προκαλῶσιν οὐδεμίαν πάθησιν. Ἐὰν ἐπιβοηθητικόν τι αἷτιον ἤθελεν φέρεи εἰς μειοπραγίαν τὸν φέροντα τὸ παθογόνον αἷτιον ὄργανισμὸν, διευκολύνεται ἡ ἀνάπτυξις αὐτοῦ τούτου καὶ ἡ ἐμφάνισις τῆς ἀσθενείας.

Ἀπόρροια τῶν ἀνωτέρω εἶναι τὰ ἀκόλουθα μερικὰ συμπεράσματα:

1) Ἡ διακοπὴ τῆς θνησιμότητος τῶν προβάτων διὰ τοῦ εἰδικοῦ ἐμβολιασμοῦ καὶ τὰ λοιπὰ ἀνατομοπαθολογικὰ εὐρήματα, πείθουν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἐντεροτοξιναιμίας.

2) Ἡ μὴ ὕπαρξις ἄλλων ἐπιβοηθητικῶν αἰτίων τῆς ἐντεροτοξιναιμίας εἰς τὸν τομέα τῆς διατροφῆς καὶ τῆς ἐν γένει διαβιώσεως τῶν ἐν λόγῳ ποιμνίων· ἡ διαπιστωθεῖσα ἕκτασις τῆς παρασιτώσεως ἡ θέτουσα ἐν μειοπραγίᾳ τὸν παρασιτούμενον ὄργανισμὸν, διὰ τῶν τραυματισμῶν καὶ νεκρώσεων τὰς ὁποίας προκαλεῖ· ἡ ἔντονος παρασίτωσις ὄλων ἀνεξαιρέτως τῶν ὑποκυψάντων εἰς τὴν ἐντεροτοξιναιμικὴν λοίμωξιν προβάτων· καὶ ἡ σπάνις τῆς περιπτώσεως ταύτης εἰς τὰ ὀδηγηθέντα πρὸς σφαγὴν ζῶα,

πείθουν ὅτι ἡ Προνυμφικὴ Πενταστώμωσις δύναται νὰ προδιαθέσῃ τὸ πρόβατον εἰς τὴν ἐντεροτοξαιμικὴν λοίμωξιν.

3) Ἡ καλὴ κατάστασις θρέψεως τῶν ὑποκυψάντων εἰς ἐντεροτοξιναιμίαν καὶ πενταστομώσεσις προβάτων καὶ αἱ ἀνατομοπαθολογικαὶ αὐτῶν ἀλλοιώσεις, πείθουν ὅτι οἱ θάνατοι δὲν ὀφείλοντο ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς τὴν Πενταστώμωσιν.

Ἐν κατακλείδι, μεταξὺ τῶν λοιπῶν αἰτίων ἅτινα προδιαθέτουν τὸν ὄργανισμόν εἰς τὴν ἐντεροτοξαιμικὴν λοίμωξιν (ὅπως ἡ ἀπότομος ἀλλαγὴ τῆς διατροφῆς, τὸ εἶδος τῆς τροφῆς, αἱ κλιματικαὶ συνθῆκαι, αἱ ἔντονοι κυκλοφοριακαὶ διαταραχαὶ ἰδίως τοῦ πεπτικοῦ σωλήνος, ἡ διστομίασις κ.λ.π.), πρέπει νὰ καταλογισθῇ καὶ ἡ Προνυμφικὴ Πενταστώμωσις τοῦ προβάτου.

B I B Λ Ι Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

- Basset J. : Quelques maladies infectieuses 1946.
 Brumpt E. : Precis de parasitologie 1949 Tom. II.
 Curasson G. : Maladies infectieuses des Animaux domestiques 1947.
 Hutyra - Marek - Maninger : Patologia speciale e terapia degli animali domestici. Trad. de gius. gevosa (3o col).
 Neveu - Lemaire M. : Traité d'Entomologie Medicale et Vétérinaire.

R É S U M É

La Linguatulose larvaire' du Mouton, cause predisposante de l'enterotoxemie du Mouton.

P a r

E. Triantopoulos

Vétérinaire Departemental

L'auteur en constatant sur un nombre des moutons de la commune Nea Moudania du departement de Halkidiki, une mortalité, due à l'entérottoxemie et à la Linguatulose Larvaire, fait une experience clinique et une recherche anatomopathologique, à l'intention de constater, si la Linguatulose Larvaire peut être une cause predisposante à la pathogenie de l'entérottoxemie du mouton.

Les couclusions sont, que la Linguatulose Larvaire, par les lesions traumatiques qu'elle provoque aux diferents organes de l' animal parasité, peut jouer nn rôle primordial dans la pathogenie de l'entérottoxemie du mouton, en preparant ainsi, le terrain à l' apparition de l'enterotoxemie du mouton.

Θ Ε Ρ Α Π Ε Υ Τ Ι Κ Η

R. P. Jones, Jit Waromontri and Poon Nitiyasuti: 'Η θεραπεία τῆς νόσου τῶν νεαρῶν σκύλων διὰ Χρυσομυκίνης (Treatment of Distemper in the Dog with Aureomycin). The Veterinary Record No 51, December 1951, page 874.

Οἱ συγγραφεῖς ἀναφέρονται ἐπὶ τῶν πειραματισμῶν των ἐν σχέσει πρὸς τὴν θεραπείαν τῆς ἄνω νόσου διὰ Χρυσομυκίνης.

Ἐπὶ 31 νεαρῶν σκύλων πασχόντων ἐκδήλως, οἱ 26 ταχέως ἰάθησαν, 4 ἀπέληξαν εἰς τὴν παραλυτικὴν μορφήν καὶ εἰς βαρέως πάσχων ὑπέκυψε, κατόπιν χορηγήσεως τῆς Χρυσομυκίνης.

Εἰς ἑτέραν ομάδα ἐξ 26 κυνῶν, ἐτηρήθη ἡ κάτωθι θεραπευτικὴ ἀγωγή: 16 ἔλαβον μόνον χρυσομυκίνην, 7 χρυσομυκίνην + εἰδικὸν ὄρρον, μὲ ἄμεσον ἐπακόλουθον χορήγησιν χρυσομυκίνης, εἰς ὄρρον μόνον, μὲ χορήγησιν χρυσομυκίνης μετὰ διήμερον, καὶ οἱ δύο τελευταῖοι κύνες ἐδέχθησαν μόνον ὄρρον εἰς δύο προφυλακτικὰς δόσεις, τὴν μίαν 4 ἡμέρας μετὰ τὴν μόλυσιν καὶ τὴν ἑτέραν μετὰ 10ήμερον.

Ἴδου τὰ ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα :

Χρυσομυκίνη	μόνη	3	ἰάσεις	μετὰ	2	ἡμέρων
»	+ ὄρρος	4	»	»	2	ἡμέρων
»	μόνη	4	»	»	4	ἡμέρων
»	+ ὄρρος	6	»	»	4	ἡμέρων
»	μόνη	2	»	»	6	ἡμέρων
»	»	7	θάνατοι	»	6	ἡμέρων

Οἱ ὑποκύψαντες κύνες παρουσίασαν πρὸ τοῦ θανάτου των φαινόμενα παραπληγίας.

Ἐκ τῶν ὀλίγων τούτων περιστατικῶν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξαχθῇ σαφὲς συμπέρασμα κατὰ πόσον ὁ συνδυασμὸς ὄρρου καὶ χρυσομυκίνης δίδει περισσότερον ἰκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα ἢ ἡ χρυσομυκίνη μόνη. Καταδεικνύεται ὅμως ὅτι τὸ ἀντιβιοτικὸν τοῦτο δὲν ἔχει οὐδεμίαν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν νευρικῶν μορφῶν τῆς νόσου. Οἱ συγγραφεῖς φρονοῦν, ὅτι ἐὰν ἡ χρυσομυκίνη δὲν προκαλέσῃ αἰσθητὴν βελτίωσιν μὲ πτώσιν τῆς θερμοκρασίας ἐντὸς 6 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς θεραπείας, κατ' οὐδὲν θὰ ὠφελήσῃ ἢ περαιτέρω χορήγησις ταύτης.

Ἡ χρυσομυκίνη χορηγεῖται ὑπὸ μορφήν καψακίων. Ἡ κανονικὴ δόσις εἶναι 3 καψάκια τῶν 83 χστγμ. ἡμερησίως διὰ σκύλον βάρους 10 χιλ μων. Τὰ Ἐργαστήρια Lederle συνιστοῦν 50 χστγμ. ἀνὰ 1 χιλιόγρ. ζῶντος βάρους ἡμερησίως ἢ καὶ ἐφ' ἅπαξ, εἴτε δόσιν 30 χστγμ. ἀνὰ 1 χλγρ. βάρους ἡμερησίως κατὰ τὴν εἰσβολὴν τῆς νόσου.

Ἐν συμπεράσματι ἡ χρυσομυκίνη δίδει καλὰ θεραπευτικὰ ἀποτελέσματα ἐξαιρέσει τῶν περιπτώσεων νευρικῆς μορφῆς τῆς ἐν λόγῳ λοιμώξεως.

J. GUILHON et P. PAPIN: Θεραπεία τῶν τριχοφυτιάσεων τῶν ζῴων διὰ τοῦ οὐντεκυλενικοῦ ὀξέος (Traitement des teignes animales par l'acide undecylenique). Bulletin de l'Académie Vétérinaire de France 1950, 23, 275).

Τὸ οὐντεκυλενικὸν ὀξύ εἶναι ἐν λιπαρὸν ὀξύ παραγόμενον ἐκ τοῦ κινελαίου δι' ἀποστάξεως ἐν κενῷ. Ἡ ὑπαρξίς του ἐσημειώθη τὸ πρῶτον τὸ 1939 κατὰ τὴν διάρκειαν μελετῶν ἐπὶ τῆς μυκητοκτόνου ἐνεργείας τοῦ ἰδρωτός τοῦ ἀνθρώπου.

Ἀπὸ τοῦ ἴδιου ἔτους ἤρχισεν ἡ σπουδὴ τῶν μυκητοστατικῶν ἰδιοτήτων τῶν λιπαρῶν ἐν γένει ὀξέων. Ἡ πρώτη ἐργασία ἐπὶ τῆς θεραπείας τῶν δερματοθεραπειῶν τοῦ ἀνθρώπου διὰ ἀντικυλενικοῦ ὀξέος ἐδημοσιεύθη τὸ 1944 (Mac Cam).

Οἱ συγγραφεῖς ἐμελέτησαν τὴν δρασίν τοῦ νέου τούτου μυκητοκτόνου ἀπὸ τὸ 1948 εἰς διαφόρους τριχοφυτιάσεις τῶν κατοικιδίων ζῴων. Ἐχρησιμοποίησαν δὲ τοῦτο εἴτε καθαρὸν, εἴτε ἐν διαλύσει 5% ἐντὸς ἀκετόνης ἢ οἴνοπνεύματος 60°, εἴτε τέλος ὑπὸ μορφῆν ἀλοιφῆς ἐντὸς βαζελίνης, καὶ κατέληξαν εἰς τὰ ἐπόμενα συμπεράσματα :

α) Τὸ οὐντεκυλενικὸν ὀξύ ἔχει μυκητοκτόνους ἰδιότητας ἐναντι τῶν μικροσπορίων τῶν σαρκοφάγων καὶ τῶν τριχοφυτιῶν τῶν βοοειδῶν.

β) Ἐν διαλύματι 5% ἐντὸς οἴνοπνεύματος 60° ἀποδεικνύεται περισσότερο δραστικὸν ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ἀλοιφήν 20% (οὐντεκυλενικὸν ἀσβέστιον ἢ οὐντ-ψευδάργυρος).

γ) Τὸ οἴνοπνευματικὸν διάλυμα 5% οὐχὶ ἐρεθιστικόν, προσφέρεται καλλίτερον διὰ τὴν θεραπείαν τῶν δερματομυκώσεων τῶν σαρκοφάγων ἢ τὸ ἀκετονικὸν διάλυμα καὶ δὲν κηλιδώνει τὸ τρίχωμα ὅπως τὰ ἰωδιοῦχα σκευάσματα.

Τὸ οἴνοπνευματικὸν διάλυμα 5% δύναται νὰ χρησιμεύσῃ καὶ διὰ τὴν θεραπείαν τῶν δερματομυκώσεων τοῦ ἀνθρώπου.

E. M.

E. LHERMITTE: Ἡ χρυσομυκίνη εἰς τὴν θεραπείαν τῆς βρουκελλώσεως τῆς ὀφειλομένης εἰς τὴν Br abortns (L'auromycine dans le traitement de la brucellose à Br. abortus) Sem. des hôpitaux 1950, 9 387. Ann. Méd. Vétér. Mai 1950 nt 3).

Ἡ χρυσομυκίνη ἀπεδείχθη ἐξόχως δραστικὴ ἐναντίον τῶν in vitro ὄσ καὶ in vivo εἰς καλλιέργειας γονίμων ὄσων.

Ὁ ἐρευνηνητής ἀναφέρει τὰ ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα ὑπὸ τῶν A. Brandy, W. Halle καὶ W. Sprink εἰς 16 περιπτώσεις βρουκελλώσεως τοῦ ἀνθρώπου ὀφειλομένων εἰς τὴν Br. Abortus.

Ἐνῶ ἡ ἐμβολιοθεραπεία καὶ ὁ συνδυασμὸς τῆς στρεπτομυκίνης-σουλφαθιαζίνης δὲν ἀπέδωκεν οὐδὲν ἀποτέλεσμα, ἡ χρυσομυκίνη ἀντιθέτως εὐθύς ἐξ ἀρχῆς προεκάλεσεν ἄμβλυνοι τῶν κλινικῶν καὶ βιολογικῶν ἐκδηλώσεων τῆς νόσου. Αἱ αἰμοκαλλιέργειαι κατέστησαν ἀρνητικαὶ εἰς 15 περιπτώσεις μὲ μίαν μόνην σειρὰν θεραπείας, ἐνῶ διὰ τὴν 16ην περίπτωσιν ἀπητήθη καὶ μία δευτέρα σειρά.

Αἱ χρησιμοποιοθηεῖσαι δόσεις ἀνήρχοντο εἰς 1-2 γρ. ἡμερησίως ἐπὶ 10-18 ἡμέρας.

Ἡ θεραπεία αὕτη ἀπεδείχθη κατὰ πολὺ ἀνωτέρα τοῦ συνδυασμοῦ στρεπτομυκίνη-σουλφαθιαζίνης. Ἡ χρυσομυκίνη ἀπεδείχθη ἐπίσης λιαν δραστικὴ ἐναντίον τῶν βρουκελλώσεων τῶν ὀφειλομένων εἰς τὴν Br. Melitensis, τὰ δὲ ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα ὑπὸ τοῦ Bruyer καὶ τοὺς συνεργάτας του δεικνύουν ὅτι τοῦτ' αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὴν «Br. Suis».

A.Σ.

H. KAFKA: Προφύλαξις καὶ θεραπεία τῆς δυσεντερίας τῶν νεογεννήτων μόσχων διὰ τῆς γαιομυκίνης (Profilassi e terapia della dissenteria dei viteli neonati con Terramicina). Clinica Veterinaria n. 3 1952 σελ. 87).

Εἰς τρία χωριστὰ βουστάσια παρατηροῦνται θάνατοι τῶν νεογεννήτων μόσχων κατὰ 100% καὶ ἐντὸς τῶν πρώτων 24-28 ὥρων, μετὰ διαρροϊκῶν κενώσεων, κωλικῶν κτλ. Ὁ συγγραφεὺς ἐπισκέπτεται τὰ ἐν λόγῳ βουστάσια, καὶ ὡς πρώτην θεραπευτικὴν ἀγωγὴν χρησιμοποιοεῖ τὰ συνήθη ἀντισηπτικὰ τοῦ ἐντερικοῦ σωλήνος, βισμούθιον, σουλφαγουανιδίνη κτλ., ἄνευ οὐδενὸς ἀποτελέσματος. Ἀποσταλὲν παθολογικὸν ὕλικὸν εἰς Βιολογικὸν Ἰνστιτοῦτον ἀπέδειξε τὴν ὑπαρξίν Κολοβακτηριδίου καὶ ὡς αἷτιον τῆς λοιμώξεως ἐθεωρήθη τοῦτο. Κατόπιν τούτου ἐχρησιμοποιοήθη ἡ γαιομυκίνη, τῆς ὁποίας τὰ ἀποτελέσματα ὑπῆρξαν ἄριστα. Ἡ θνησιμότης τῶν νεογεννήτων ἀπὸ 100% κατῆλθεν εἰς 0%.

Ἡ χρησιμοποιοθηεῖσα θεραπευτικὴ δόσις ἦτο 0,20 ἐκ. χορηγομένη ἀπὸ τοῦ στόματος καὶ ἐπὶ τρεῖς συνεχεῖς ἡμέρας. Ὅμοιως ἐχρησιμοποιοήθη καὶ προφυλακτικῶς ἡ δόσις τῶν 0,10-0,20 γαιομυκίνης ἀπὸ τοῦ στόματος καὶ ἐφ' ἅπαξ εἰς ἕκαστον μόσχον, ἀμέσως μετὰ τὴν γέννησίν του, μὲ ἄριστα ὁμοίως ἀποτελέσματα.

A.Γ.Φ.

ΖΩΟΤΕΧΝΙΑ

M. F. ELLMORE, J. C. SHAW καὶ B. K. XATZHOΛΟΥ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Maryland καὶ L. A. MOORE καὶ J. F. SYKES τῆς Δ)σεως Κτηνοτροφίας τῶν Η.Π.Α. Περαιτέρω ἔρευνα ἐπὶ τῆς σχέσεως μεταξὺ τῆς διατροφῆς μὲ καρπὸν σόγιας καὶ τῶν εἰς βιταμίνην Α ἀναγκῶν τῶν γαλακτοπαραγωγῶν ἀγελάδων (Journal of Dairy Science, Vol. 31, page 665, 1948).

Μόσχοι διατραφέντες μὲ καρπὸν σόγιας θερμοκθέντα εἰς 100° C. ἐπὶ 15 λεπτά, παρουσίασαν χαμηλότερον ἐπίπεδον Βιταμίνης Α εἰς τὸ πλάσμα καὶ τὸ ἥπαρ, ἀπὸ τοὺς μάρτυρας οἱ ὁποῖοι ἔλαβον ἴσον ποσὸν μὴ θερμοκθέντος καρποῦ σόγιας. Ἡ χορήγησις 1 γρ. ἰωδιούχου πρωτεΐνης ἀνὰ 50 χλγμ. ζῶντος βάρους δὲν ἀπέτρεψε τὴν ἐλλάττωσιν εἰς Βιταμίνην Α τοῦ πλάσματος.

Ἀφ' ἐτέρου μόσχοι Ayrshire καὶ Holstein λαμβάνοντες 32 γ Καρωτίνης κατὰ λίβραν ζῶντος βάρους, παρουσίασαν ἠϋξημένην πίεσιν τοῦ ἐγκεφαλονωτιαίου ὑγροῦ, ὅταν ὁ καρπὸς τῆς Σόγιας ἀπετέλει τὸ 30 % τοῦ σιτηρεσίου των. Τὰ ζῶα ταῦτα παρουσίασαν ἐπίσης ἐκφύλισιν τῶν ὄρχεων.

Ἐμελετήθη ἐπίσης ἡ περιεκτικότης τοῦ πλάσματος καὶ τοῦ ἥπατος εἰς Βιταμίνην Α, ἐπὶ μόσχων διατρεφομένων μὲ σιτηρέσιον καρποῦ σόγιας περιέχον ἀντὶ καρωτίνης, συμπεπυκνωμένην Βιταμίνην Α.

K. B. T.

F. LIEGEOIS ET J. DERIVAUX. Ὑπερφωσφοροῦχος διατροφή καὶ ὀστεογένεσις εἰς τὸν χοῖρον. Σιτιογενὴς ὀστεοίνωσις. (Hyperphosphorose alimentaire et ostéogénèse chez le porc. Ostéofibrose alimentaire). Annales Méd. Vét. Ἰούnius 1951 σ. 201 - 218.

Μελετήσαντες τὴν ὀστεοίνωσιν τῶν νεφρῶν εἰς τὸν κύνα οἱ συγγραφεῖς κατέληξαν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι αἱ χημικαὶ καὶ αἱ παραθυροειδεῖς διαταραχαὶ ἀκολουθοῦν τὴν ἐξῆς ἀλληλουχίαν : Χρονία νεφροτίτις - ὑποφωσφατουρία - ὑπερφωσφαταιμία - ὑπερπαραθυροειδισμὸς - ὀστεοίνωσις.

Διεφάνη ἀμέσως τὸ ἐνδιαφέρον ν' ἀναζητηθῆ ἡ ἐπίδρασις μιᾶς ὑπερφωσφατούχου διατροφῆς ἐπὶ τῆς φωσφο - ἀσβεστιαμίας, ἐπὶ τῶν παραθυροειδῶν καὶ ἐπὶ τοῦ σκελετοῦ.

Εἶναι ἤδη γνωστὸν, ἐκ κλινικῶν παρατηρήσεων, ὅτι ἡ αὔξησις τῶν φωσφορούχων τῶν εἰδῶν διατροφῆς ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν ἐμφάνισιν σκελετικῶν ἀλλοιώσεων, δὲν ἔχει ὅμως διευκρινισθῆ ὁ τρόπος δράσεως τῆς διαταραχῆς τῆς σχέσεως Ca/P. Δὲν εἶχεν ἐπίσης διαλευκανθῆ πλήρως ἡ

φύσις τῶν παρατηρουμένων σκελετικῶν ἀλλοιώσεων ἐὰν δηλ. αὐταὶ ἦσαν ὀστεομαλάκυνσις, ραχίτισμός ἢ ὀστεοῖνωσις.

Διὰ τὰ ἀπαντήσουν εἰς τὰ θέματα ταῦτα οἱ συγγραφεῖς ἐπειραματίσθησαν ἐπὶ 4 χοιριδίων εἰς τὰ ὁποῖα ἐχορηγήθη ἐπὶ 2 ἐβδομάδας κανονικὴ διατροφή ἀπὸ πάσης ἀπόψεως, ἐνεργειακῆς καὶ φωσφο-ἀσβεστιακῆς - (σχέσις Ca/P, 1/1, 31) καὶ εἶτα ἐπὶ 3 1/2 μῆνας, εἰς τὰ δύο ἐξ αὐτῶν (τὰ ἕτερα δύο ἐχρησιμοποιήθησαν ὡς μάρτυρες) τροφὴ ἐνεργειακῶς μὲν πλήρης, ὑστεροῦσα ὁμως ἀπὸ ἀπόψεως περιεκτικότητος εἰς ἀσβέστιον καὶ φωσφόρον ἐξ ἧς τὸ μὲν ποσοστὸν ἀσβεστίου ἐμειώθη, τοῦ δὲ φωσφόρου ὑξήθη εἰς τρόπον ὥστε ἡ σχέσις Ca/P ἦτο ἀπὸ 1/5,5 μέχρι 1/7,3.

Ἡ ἐπίδρασις τῆς διατροφῆς ταύτης ἠλέγχετο καθ' ἐκάστην ἐβδομάδα διὰ τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ βάρους, τῆς ἀσβεσταίμιας, τῆς φωσφαταιμίας, τῆς φωσφατουρίας ὡς καὶ τῶν κλινικῶν συμπτωμάτων. Ἡ ἀλκαλικὴ παρακαταθῆκη ἠρηνύθη ἀπὸ τῆς 8ης μέχρι τῆς 16ης ἐβδομάδος. Ἡ μικροσκοπικὴ ἐξέτασις τῶν παραθυροειδῶν καὶ τῶν ὀστῶν ἐγένετο μετὰ τὴν σφαγὴν τῶν τεσσάρων χοιριδίων.

Ἐκ τῆς μελέτης τῶν στοιχείων τὰ ὁποῖα προέκυψαν ἐκ τοῦ πειραματισμοῦ τούτου, οἱ συγγραφεῖς καταλήγουν εἰς τὰ ἐπόμενα συμπεράσματα :

Ἐπερφωσφοροῦχος διατροφή εἰς χοιρίδια, ἐν πλήρει ἀναπτύξει, προκαλεῖ τὰς ἐξῆς ἀνωμαλίας :

1) Καθυστερήσιν ἀναπτύξεως, ὅπως μαρτυρεῖ ἡ ἀπώλεια βάρους, ἣτις ἐξικνεῖται μέχρι 17 % τοῦ κανονικοῦ βάρους (μάρτυρες).

2) Ἀνωμαλίας εἰς τὴν στάσιν καὶ τὴν κίνησιν (συνεχῆς κατάκλισις, ἀταξία, γονυ-στηθικὴ στάσις καὶ κίνησις κ.λ.π.).

3) Διαταραχὴν εἰς τὸν μεταβολισμὸν φωσφόρου - ἀσβεστίου ἐκδηλουμένην διὰ ὑπασβεσταίμιας, ὑπερφωσφαταιμίας ἢ ἀκολουθεῖ ὑπερφωσφατουρία, ὑπερτροφία τῶν παραθυροειδῶν, ἣτις ἐμφανίζεται ὡς ἀντισταθμιστικὸς παράγων τῆς ὑπερφωσφαταιμίας.

4) Ἀνωμαλίαν τῆς ὀστεογενέσεως ἀπολήγουσαν εἰς ἐλάσσονα ἀνάπτυξιν τοῦ σκελετοῦ, μείωσιν τῶν ἀλάτων καὶ τοῦ ὀστεώδους ἰστοῦ καὶ κατὰ συνέπειαν εἰς μικροτέραν ποσότητα καὶ στερεότητα τῶν ὀστῶν. Ἡ ἱστολογικὴ εἰκὼν τῶν ὀστῶν ὑπενθυμίζει τὴν τῆς ὀστεϊνώσεως, χαρακτηριζομένην ἐξ ὑπερπλασίας καὶ ἰνοπλαστικῆς ἐπεξεργασίας τῶν μυελωδῶν κυττάρων, ὅπως ἐπίσης καὶ ἀπὸ ἰνώδη ὄψιν τοῦ ὀστεώδους μυελοῦ.

Ἐπὶ τῶν διαπιστώσεων τούτων καὶ ἐπὶ τῶν κλινικῶν καὶ πειραματικῶν δεδομένων στηρίζεται ἡ ἄποψις τῆς σιτιογενοῦς ὀστεϊνώσεως (ἐξ αὐξήσεως τοῦ φωσφόρου τῆς τροφῆς), τῆς ὁποίας ἡ παθογένεια φαίνεται ἀνάλογος πρὸς τὴν τῆς νεφρικῆς ὀστεϊνώσεως, ἥτοι : ὑπερφωσφοροῦχος διατροφή, ὑπερφωσφαταιμία, ὑπερπαραθυροειδισμός, ὀστεοῖνωσις.

THOMAS H. JUKES: Ἡ Βιταμίνη B_{12} , ἡ Χρυσομυκίνη καὶ ἄλλα ἀντιβιοτικά εἰς τὴν διατροφήν τῶν ζῴων (Vitamine B_{12} , Aureomycine and other antibiotics in animal feeding. Proceedings of the Third Conference on Research. Chicago March 22 and 23 1951).

Αἱ τροφαὶ ζωϊκῆς προελεύσεως ἀσκοῦν σπουδαίαν διαιτητικὴν λειτουργίαν καθόσον περιέχουν μίαν θεραπευτικὴν οὐσίαν τῆς ὁποίας ἡ φύσις μέχρι πρὸ ὀλίγου δὲν ἦτο τελείωπ γνωστή.

Ἡ οὐσία αὕτη εἶναι ἡ Βιταμίνη B_{12} , οὐσιώδης παράγων ἀναπτύξεως, μὴ ὑπάρχουσα εἰς τὰ πράσινα φυτὰ εἰς ποσότητα ἐπαρκῆ δυναμένην νὰ ἔχη ἐπίδρασιν τινα ἐπὶ τῆς διατροφῆς ὀρισμένων ζῴων. Ἡ Βιταμίνη αὕτη παρασκευάζεται ὑπὸ διαφόρων μικροοργανισμῶν μεταξὺ τῶν ὁποίων περιλαμβάνονται καὶ τινες οἱ ὅποιοι διαβιοῦν εἰς τὸ ἔδαφος καὶ τὸν πεπτικὸν σωλήνα, εἶναι δὲ ἡ μόνη ἣτις περιέχει Κοβάλτιον.

Ἡ Βιταμίνη B_{12} παράγεται διὰ ζυμώσεως εἰς τὴν μεγάλην κοιλίαν τῶν μηρυκαστικῶν καὶ ἐκεῖθεν αὕτη πιθανώτατα μεταφέρεται εἰς τὸ γάλα, τοὺς μῆς, τὸ ἥπαρ καὶ ἄλλα σπλάγχνα. Ἡ σημασία τῶν κρεατοπαρασκευασμάτων ὡς πηγῆς Βιταμίνης B_{12} περιεγράφη πλήρως ὑπὸ τοῦ C. A. Elvehjem καὶ ἡ μελέτη του περιλαμβάνει μέγαν ἀριθμὸν πρωτοτύπων δεδομένων ἐπὶ τῆς περιεκτικότητος τῶν διαφόρων βιολογικῶν ὑλικῶν εἰς Βιταμίνην B_{12} .

Αἱ νεώτεροι πρόοδοι ὅσον ἀφορᾷ τὴν Χημείαν τῆς βιταμίνης B_{12} ὑπῆρξαν λίαν ἐνδιαφέρουσαι. Τὸν Αὐγούστον τοῦ 1950 ὁ Petron περιέγραψε τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἰόντων τοῦ κυανίου ἐπὶ τῆς βιταμίνης B_{12} . Εἰς τὰ πειράματά του διεπίστωσεν ὅτι τὸ χρώμα τῆς βιταμίνης B_{12} ἠλλάξε ἀπὸ ἐρυθρὸν εἰς πορφυροῦν κατόπιν τῆς προσθήκης κυανίου εἰς ἐλαφρῶς ἀλκαλικὴν διάλυσιν. Τὸ ἀρχικὸν ἐρυθρὸν χρώμα ἀπεκατέστη ὅταν ἡ διάλυσις μετεβλήθη εἰς ὄξινον.

Τὸν Σεπτέμβριον ἡ ὁμάς τοῦ Merck ἀνήγγελεν ὅτι ἡ βιταμίνη B_{12} ἦτο μία ἔνωσις τοῦ κυανίου καὶ ὅτι μία σειρὰ ἐνώσεων ὁμοίων πρὸς τὴν βιταμίνην B_{12} , αἱ κοβολαμίαι, δύναται νὰ σχηματισθοῦν διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ Κυανίου δι' ἄλλων ἰόντων εἰς τὸ μόριον τῆς βιταμίνης B_{12} . Διεπιστώθη ὑπὸ πολλῶν ἐρευνητῶν ὅτι ἡ εἰς φυσικὴν κατάστασιν εὐρισκομένη βιταμίνη $B_{12\beta}$ δύναται εὐχερῶς νὰ μετατραπῇ εἰς βιταμίνην B_{12} διὰ τῆς προσθήκης κυανίου καὶ ἡ ὁμάς τοῦ Merck ἐπρότεινε τὴν ὀνομασίαν ὕδροξυ-κοβαλαμίνη διὰ τὴν βιταμίνην $B_{12\beta}$.

Ὁ ὅρος Βιταμίνη « B_{12} », χρησιμοποιοῦμενος, ἀπὸ ἀπόψεως διατροφῆς, περιλαμβάνει ὁμάδα ἐνώσεων ἔχουσῶν τὴν αὐτὴν ὡς καὶ ἡ βιταμίνη B_{12} δρᾶσιν.

Ἡ ἔλλειψις βιταμίνης B_{12} εἰς τὰ ζῶα δύναται νὰ προκαλέσῃ διαφό-

ρους νοσηράς καταστάσεις χαρακτηριζόμενας από επιβράδυνσιν εις ανάπτυξιν και ύψηλὴν θνησιμότητα εις τὰ νεαρὰ ζῶα.

Ἡ Βιταμίνη B₁₂ περιέχεται ἐπίσης εις τὸ κρεατάλευρον και ἰχθυάλευρον, ἀλλὰ ἡ περιεκτικότης τῶν οὐσιῶν τούτων εις B₁₂ εἶναι ποικίλη. Ἐπίσης αὕτη παράγεται κατὰ τὴν διάρκειαν εἰδικῶν τινων ζυμώσεων λαμβανουσῶν χώραν κατὰ τὴν παρασκευὴν Στρεπτομυκίνης και Χρυσομυκίνης.

Κατὰ τὸ 1947 ὁ Τ. Ζ. διεπίστωσεν ὅτι κατὰ τὴν ζύμωσιν τῆς Χρυσομυκίνης σχηματίζεται Βιταμίνη Β. και ὅτι τὰ ὑποπροϊόντα τῆς ζυμώσεως ταύτης περιέχουν ἓνα νέον παράγοντα ἀναπτύξεως διὰ τοὺς νεοσσούς.

Ἡ προσθήκη τοῦ παράγοντος τούτου εις τὸ σιτηρέσιον, ἀποκλειστικῆς φυτικῆς προελεύσεως, ἐπέφερεν εις τοὺς νεοσσούς μεγαλυτέραν ἀνάπτυξιν παρὰ ἂν εις τροφήν προσετίθειτο ἄλλη πηγὴ Βιταμίνης B₁₂.

Ὁ συγγραφεὺς ἐξηκρίβωσεν ὅτι, τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα ἐπιτυγχάνονται διὰ τῆς προσθήκης εις τὸ σιτηρέσιον κρυσταλλικῆς χρυσομυκίνης και ὅταν ἀκόμη τοῦτο περιεῖχε ὄλας τὰς γνωστὰς Βιταμίνας περιλαμβανομένης και τῆς Βιταμίνης B₁₂ και ὅτι ἡ Στρεπτομυκίνη προὐκάλει τὰ αὐτὰ ὡς και ἡ Χρυσομυκίνη ἀποτελέσματα ἐπὶ τῶν νεοσσῶν.

Βραδύτερον διεπιστώθη ὅτι ἡ Χρυσομυκίνη και ἡ Στρεπτομυκίνη εἶχον τὴν αὐτὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν χοίρων.

Σημειωτέον ὅτι ἡ ὑπὸ τῶν ἀντιβιοτικῶν προκαλουμένη αὔξησις τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἀναπτύξεως, ἐπήρχετο διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσεως ποσοτήτων κατὰ πολὺ κατωτέρων ἀπὸ ἐκείνας αἵτινες ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν καταπολέμησιν τῶν λοιμωδῶν νόσων.

Τὰ ἀντιβιοτικά τὰ προκαλοῦντα τὴν ἐπιτάχυνσιν τῆς ἀναπτύξεως τῶν ζῶων εἶναι τὰ ἑξῆς :

1) Στρεπτομυκίνη· ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν νεοσσῶν, ἰνδιάνων και χοίρων.

2) Ἡ προκαϊνικὴ πενικιλίνη ἐπὶ τῶν νεοσσῶν. Εἰς τοὺς χοίρους στερεῖται ἐπίδρασεως καθόσον καταστέφεται ὑπὸ ἐντερικῆς πενικιλινάσης.

3) Γαιωμυκίνη· ἐπιδρᾷ εὐνοϊκῶς ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως νεοσσῶν, ἰνδιάνων και χοίρων, εις ποσότητα 10 μερῶν ἀντιβιοτικοῦ εις ἓν ἑκατομύριον μέρη σιτηρεσίου.

4) Βασιτρασίνη· ἔχει εὐνοϊκὴν ἐπίδρασιν μόνον ἐπὶ τῶν νεοσσῶν και τῶν ἰνδιάνων ἀλλ' οὐχὶ και τῶν χοίρων.

5) Χλωρομυκητίνη· ἐπίδρασις ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν νεοσσῶν.

6) Νεομυκίνη· εὐνοεῖ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν νεοσσῶν ἀλλὰ μειώνει τὴν τοιαύτην τῶν χοίρων.

7) Χρυσομυκίνη· ἀξιοσημεῖωτα ἀποτελέσματα ἐπετεύχθησαν ἐκ τῆς χρησιμοποιοῦσεως χρυσομυκίνης εις τὴν ἀνάπτυξιν νεοσσῶν, ἰνδιάνων, χοί-

ρων καὶ μόσχων. Ἐπίσης παρατηρήθη πρόληψις διαρροίας εἰς χοίρους καὶ μόσχους. Ἐπίσης προλαμβάνει τὴν καθυστέρησιν ἀναπτύξεως τῶν χοιριδίων καὶ Ἰνδιάνων, ἢ ὅποια εἶναι πιθανὸν νὰ ὀφείλεται εἰς ἐπιβλαβεῖς μικροοργανισμοὺς τοῦ ἐντερικοῦ σωλήνος.

Εἶναι προφανὲς ὅτι τὰ ἀντιβιοτικὰ δὲν δύνανται νὰ ἀντισταθμίσουν τὴν ἔλλειψιν οὐσιωδῶν συστατικῶν τοῦ σιτηροσίου.

K.B.T.

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΙΔΗΣΕΟΓΡΑΦΙΑ

Β' ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΙΣ ΚΤΗΝΙΑΤΡΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Τὴν 7ην, 8ην καὶ 9ην Μαΐου ἐ.ἔ. ἔλαβε χώραν ἔλαβε χώραν εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ Κτηνιατρικοῦ Μικροβιολογικοῦ Ἰνστιτούτου ἡ ὡς ἄνω συγκέντρωσις.

Εἰς ταύτην παρέστησαν ὁ Ἑπουργὸς τῆς Γεωργίας κ. Σ. Ἀλαμανῆς, ὁ Πρύτανης καὶ Καθηγηταὶ τῆς Ἀνωτ. Γεωπονικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν καὶ σημαντικὸς ἀριθμὸς Κτηνιάτρων.

Ὁ τιμῆσας τὰς ἐργασίας τῆς συγκεντρώσεως ταύτης Sir Thomas Dalling Δ)ντῆς τοῦ Βρετανικοῦ Κτηνιατρικοῦ Μικροβιολογικοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ Weybridge καὶ τεχνικὸς σύμβουλος τῆς F.A.O. προέβη εἰς ἐξαιρετικῶς ἐνδιαφέρουσαν ἀνακοίνωσιν ἐπὶ τοῦ φαινομένου τῆς Κυτταροεμπλοκῆς ἣτις θέλει δημοσιευθῆ εἰς τὸ προσεχὲς τεύχος.

Ὁ Δ)ντῆς τῆς Κτηνιατρικῆς Ἑπηρεσίας τοῦ Ἑπουργείου Γεωργίας κ. Φ. Παπαχριστοφίλου προσεφώνησε τὸν κ. Ἑπουργὸν καὶ τοὺς παρισταμένους, ἐξάρας τὴν συμβολὴν τῆς Κτηνιατρικῆς Ἐπιστήμης εἰς τὸν τομέα τῆς πρόληψεως καὶ καταστολῆς τῶν μεταδοτικῶν νόσων τῶν ζώων ὡς καὶ τὸν τῆς Δημοσίας ὑγείας. Ὁ κ. Ἑπουργὸς χαιρετίζων τὴν συγκέντρωσιν ἐξετίμησε δεόντως τὴν συμβολὴν ταύτην καὶ ὑπεσχέθη πᾶσαν δυνατὴν συνδρομὴν διὰ τὴν καλυτέραν ἐξυπηρέτησιν τῆς Κτηνιατρικῆς ἐπιστήμης.

Τὸ πρόγραμμα τῶν ἐργασιῶν περιελάμβανε τὰ κάτωθι θέματα :

1) Γενικὴ ἀνασκόπησις τῆς ἐπιζωοτολογικῆς καταστάσεως τῆς χώρας κατὰ τὸ 1951 (Φωτ. Παπαχριστοφίλου, Δ)ντῆς Κτην. Ἑπηρεσίας Ἑπουργείου Γεωργίας).

2) Τὸ πρόβλημα τοῦ Ἀφθώδους πυρετοῦ ὡς τοῦτο ἐμφανίζεται σήμερον παρ' ἡμῖν (Ν. Τζωρτζάκης Δ)ντῆς τοῦ Μικροβιολογικοῦ Ἐργαστηρίου Ἀφθώδους Πυρετοῦ).

3) Ἄγὼν ἐναντίον τῆς φυματιώσεως τῶν γαλακτοφόρων ἀγελάδων ἐν Ἑλλάδι (Σ. Παπασπύρου, Δ)ντῆς Ὑπ. Γεωργίας).

4) Αἱ σύγχρονοι ἀπόψεις ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν προληπτικῶν ἀντιλυσσι-
κῶν ἐμβολιασμῶν (Κ. Ταρλατζῆς, Κτην. Μικροβ. Ἰνστιτ. Ὑπ. Γεωργίας).

5) Αἱ χρησιμοποιούμενοι σήμερον βιολογικαὶ μέθοδοι διὰ τὴν διάγνω-
σιν καὶ καταπολέμησιν τῆς βρουκελλώσεως τῶν γαλακτοφόρων ἀγελάδων.
(Ἄλ. Σπαῆς, Κτην. Μικρ. Ἰνστιτ. Ὑπ. Γεωργίας).

6) Ἡ συμβολὴ τοῦ Κτηνιάτρου εἰς τὴν περιστολὴν καὶ καταπολέμη-
σιν τῆς ἐχίνοκοκκιάσεως (Ἀχ. Πανέτσος τοῦ Κτην. Μικρ. Ἰνστιτ. Ὑπ.
Γεωργίας).

7) Νεώτεροι προσκλήσεις ἐπὶ τῆς καταπολεμίσσεως τῆς ψευδοπανώ-
λους τῶν ὀρνίθων (Γ. Ζαριφόπουλος, τοῦ Κτην. Μικροβ. Ἰνστιτ. Ὑπ.
Γεωργίας).

8) Ἡ τριχινίασις ἐν Ἑλλάδι (Ι. Καρδάσης τοῦ Κτην. Μικροβ. Ἐρ-
γαστηρίου Θεσσαλονίκης).

9) Ἡ ἰσχύουσα σήμερον Κτηνιατρικὴ Νομοθεσία καὶ ἀπόψεις ὡς πρὸς
τὴν σκοπιμότητα ἐνίων τροποποιήσεων αὐτῆς (Π. Καρβουνάρης, Νομο-
κτηνίατρος Καρδίτσας).

Ὡσαύτως ἔλαβον χώραν ἐλεύθεροι ἀνακοινώσεις ἐκ μέρους τῶν κ.κ.
Κ. Ταρλατζῆ, Ι. Μακρίδη καὶ Ι. Μενασσέ.

Τὴν ἀνάπτυξιν τῶν διαφορῶν θεμάτων ἐπηκολούθησαν συζητήσεις.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συγκεντρώσεως προεβλήθησαν ἐπίσης καὶ
κινηματογραφικαὶ ταινίαι ἐπιστημονικοῦ ἐνδιαφέροντος.

Τὴν ἐσπέραν τῆς 9ης Μαΐου ἔλαβε χώραν συναδελφικὴ συνεστίασις
εἰς τὸ Ἐστιατόριον «Πάλλας», εἰς ἣν εὐηρεστήθη νὰ παραστῇ ὁ Ὑπουρ-
γὸς τῆς Γεωργίας κ. Ἀλαμανῆς μετὰ τῆς ἀξιοτίμου κυρίας του, ὁ Γενι-
κὸς Διευθυντῆς Ὑπ. Γεωργίας κ. Ν. Χριστοδοῦλου, ὁ Πρύτανης τῆς Ἀ-
νωτάτης Γεωπονικῆς Σχολῆς κ. Π. Κουτσομητόπουλος, ὁ Καθηγητῆς τῆς
Ἀνωτ. Γεωπονικῆς Σχολῆς κ. Ι. Δημακόπουλος καὶ οἱ σύεδροι μετὰ τῶν
οἰκογενειῶν των.

Κατὰ τὰ ἐπιδόρπια ὁ κ. Ν. Τζωρτζάκης προσεφώνησεν ἐκ μέρους
τοῦ Κτηνιατρικοῦ κλάδου τὸν κ. Ὑπουργὸν ὅστις καὶ ἀπήντησε ἐκφρά-
σας τὴν ἱκανοποίησίν του διὰ τὴν πλήρη ἐπιτυχίαν τῆς ἐπιστημονικῆς
ταύτης συγκεντρώσεως.

Πρακτικὰ ταύτης θέλουσι δημοσιευθῆ εἰς ἴδιον τεῦχος, μερίμνη τοῦ
Ὑπουργείου Γεωργίας.

ΔΙΟΡΙΣΜΟΙ - ΠΡΟΑΓΩΓΑΙ - ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΙΣ

Διὰ Β.Δ. προήχθη εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Δ) τοῦ Α' ὁ Κτηνίατρος - Μικροβιολόγος Τζωρτζιάκης Νικ., τοποθετηθεὶς εἰς τὴν θέσιν Διευθυντοῦ τοῦ ἀρτισυστάτου Μικροβιολογικοῦ Ἐργαστηρίου Ἀφθώδους Πυρετοῦ.

Ὅμοίως προήχθησαν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Δ) τοῦ Β' τάξεως οἱ Νομοκτηνίατροι Π. Καρβουνάρης (Καρδίτσης) καὶ Ἐμ. Δερμιτζάκης (Θ)νίκης).

Ὅμοίως διορίσθησαν εἰς κενὰς θέσεις ἐπικούρων Κτηνιάτρων οἱ :

Ἄν. Παπαϊωάννου	N. Ἀργολίδος	Ἰ. Βολογιαννίδης	N. Τρικάλων
Γ. Βασιλάκης	N. Δράμας	Μ. Πίγκος	N. Χίου
Π. Μπαλωμένος	N. Ἡλείας	Π. Δριζης	N. Ἀχαΐας
Θ. Ἀτματζίδης	N. Λακωνίας	Σ. Ζουριδάκης	N. Ἀρκαδίας
Ἰ. Οἰκονόμου	N. Αἰτωλίας	Α. Στάνας	N. Καρδίτσης

Η ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΙΣ ΤΗΣ ΛΥΣΣΗΣ

Κατόπιν τῆς παρασκευῆς ἐν Ἀμερικῇ νέου τύπου ἀντιλυσσικοῦ ἐμβολίου τὸ ὁποῖον κατὰ τὰ βιβλιογραφικὰ δεδομένα καὶ τοὺς ἐν τῇ πράξει γενομένους πειραματισμοὺς ἀπέδωκεν ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα ὡς μέσον προλήψεως τῆς λύσσης εἰς τοὺς κύνας, ἐκομίσθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ποσότης δι' ἧς θὰ ἐκτελεσθῇ πειραματισμὸς ἐν Ζακύνθῳ (ἔπου ἡ λύσσα ἐνδημοῖ) εἰς εὐρείαν κλίμακα καὶ συμφώνως πρὸς χορηγηθείσας ὁδηγίας ὑπὸ τῆς Διεθνοῦς ὀργανώσεως υγείας. Ἐὰν τὰ ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα κριθῶσιν ἱκανοποιητικὰ τότε θὰ τεθῇ εἰς χρῆσιν τὸ ἐν λόγῳ ἐμβόλιον καὶ παρ' ἡμῖν, πρὸς προληπτικὸν ἐμβολιασμὸν τῶν κυνῶν εἰς ἅς περιφερείας ἡ λύσσα ἐπιπολάζει, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἐνδεικνυόμενα ὑγειονομικὰ μέτρα, ὅποτε ὑπάρχει βάσιμος ἐλπίς νὰ περιορισθῇ ἡ νόσος αὕτη.

Ο ΑΦΘΩΔΗΣ ΠΥΡΕΤΟΣ

Συμφώνως πρὸς τὸ τελευταῖον ἐπιζωοτικὸν δελτίον ἡ νόσος αὕτη σημειοῦται εἰς ἐλάχιστα σημεῖα τῆς χώρας (Αἰτωλοακαρνανία, Ἀχαΐα, Καβάλα, Λάρισα, Κῶς) ὑπὸ μορφὴν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἐλαφράν. Κατόπιν τῆς παραλαβῆς εἰδικοῦ ἐμβολίου ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, διενεργεῖται ἐμβολιασμὸς εἰς περιμετρικὴν ζώνην πέριξ τῶν ἐστιῶν τούτων καὶ οὕτω ἡ νόσος βαίνει πρὸς παντελεῖ ἀπόσβεσιν.

ΔΙΑΤΙΜΗΣΙΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Δι' Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ εἰς ἐκτέλεσιν σχετικοῦ νόμου καθωρίσθησαν ὡς κάτωθι αἱ τιμαὶ κατὰ μονάδα τῶν ὑπὸ τοῦ Μικροβιολογικοῦ

Ἰνστιτούτου παραγομένων βιολογικῶν προϊόντων. Τὰ εἰσπραττόμενα ποσὰ ἀποτελοῦσι πόρον τῶν Κ.Τ.Γ.Κ. καὶ Δασῶν.

1)	Ἐμβόλιον Συμπωματικοῦ ἄκθρακος	Δρχ.	1000	κατὰ	δόσιν
2)	» Ἐντεροτοξιναιμίας	»	500	»	»
3)	» Εὐλογίας προβάτων	»	500	»	»
4)	» Ψευδοπανώλους ὀρνίθων	»	200	»	»
5)	» Πανώλους χοίρων	»	1000	»	»
6)	» Ἀντιανθρακικὸν μικρῶν ζώων	»	500	»	»
7)	» » μεγάλων »	»	1090	»	»
8)	» Ἀντιλυσικὸν	»	10000	»	»
9)	Ὄρρος Ἀντιανθρακικὸς	»	20000	τὸ	χιλγραμ.
10)	» Δυσεντερίας ἀμνῶν	»	500	κατὰ	δόσιν

ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΑ ΙΔΙΟΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ

Ἐπὶ τῆς οἰκείας Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐπιχειρηματικοῦ Γεωργίας ἔτυχον ἀδείας ἐλευθέρως κυκλοφορίας ἐν Ἑλλάδι τὰ κάτωθι Κτηνιατρικὰ Ἰδιοσκευάσματα :

Α') Ἐγχωρίου κατασκευῆς (Γ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ)

34) Thiosulmet ἐναντίον τῆς Κοκκιδιάσεως.

Β') Τοῦ Γαλλικοῦ Οἴκου Antoine Chiris

35) Chrysonis ἀντιβιοτικόν.

Γ') Τοῦ Ἀγγλικοῦ Οἴκου Imperial Chemical Industries

36) Sulfate de Pholedrine ἀναληπτικὸν τοῦ κυκλοφορικοῦ συστήματος. 37) Antrycide ἐναντίον τῶν Τρυπανοσωματιάσεων.

Δ') Τοῦ Ἀγγλικοῦ Οἴκου BOOTS PURE DRUGS.

38) Phenosan Compound. 39) Phenosan Tablets. 40) Carbon Tetrachloride: 41) Acriflavine. 42) Hexachlorethane. 43) Scour Mixture ἐναντίον τῶν ἐντερίτιδων. 44) Fever Drink for Cattle ἀντιπυρετικόν. 45) Concentrated Maggot Wash παρασιτοκτόνον. 46) Penicillin Suspension Intramammary ἀντιβιοτικόν 47) Udsal Teat Ointment ἐναντίον τῶν μαστιτίδων.

Ε') Τοῦ Ἀμερικανικοῦ Οἴκου DR. SALSBRURV

48) Nitrosal. 49) Chlorocaps. 50) Wormal. 51) Ren - o - sal καὶ 52) Suaquin ἅπαντα παρασιτοκτόνα καὶ ἀνθελμινθικά.

ΧΟΡΗΓΗΣΙΣ ΑΔΕΙΩΝ ΕΞΑΣΚΗΣΕΩΣ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ

Διὰ σχετικοῦ Νόμου ἀνατίθεται εἰς τὴν Κτηνιατρικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ἡ διεξαγωγή τῶν ἐξετάσεων πρὸς χορήγησιν ἀδείας ἐξασκήσεως τῆς Κτηνιατρικῆς ἐν Ἑλλάδι.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΕΠΙΖΩΟΤΟΛΟΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Συμφώνως πρὸς τὰς ἐκδοθείσας ἀνακοινώσεις τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐπιζωοτικῶν, ἢ Νοσολογικῆ κατάστασις τῶν μετεχουσῶν εἰς τοῦτο χωρῶν ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου μέχρι 20 Ἰουνίου ἐ. ἔ. ἔχει ὡς κατωτέρω :

Α) 1 - 17 Ἀπριλίου

1) *Λουξεμβούργον*. Ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου ἡ χώρα αὕτη θεωρεῖται ἀπληλαγμένη Ἀφθώδους Πυρετοῦ.

2) *Μεγ. Βρετανία*. Νεαί ἐστίαι Ἀφθώδους Πυρετοῦ ἐνεφανίσθησαν εἰς 3 περιοχὰς καὶ ἐφηρμόσθη τὸ μέτρον τῆς θανατώσεως.

3) *Ἡνωμένα Πολιτεῖαι*. Αὐστηρότατα μέτρα λαμβάνονται πρὸς ἀποφυγὴν εἰσβολῆς τοῦ Ἀφθώδους Πυρετοῦ εἰς τὴν χώραν ταύτην ἐκ τοῦ Καναδά.

Β) 18 - 30 Ἀπριλίου

1) *Ἀργεντινή*. Λόγω πολλῶν περιστατικῶν λύσεως εἰς τὸν ἄνθρωπον, αὐστηρὰ ὑγειονομικὰ μέτρα ἐφηρμόσθησαν κατὰ τῶν ἀδεσπῶτων κυνῶν καὶ καθιερώθη ὁ ἐτήσιος ὑποχρεωτικὸς ἐμβολιασμὸς αὐτῶν.

2) *Μεγ. Βρετανία*. α) Ἀφθώδης Πυρετός. Ἀπὸ τῆς 14 Νοεμβρίου 1951 ὁ ἀριθμὸς τῶν σημειωθεισῶν ἐστιῶν ἀνῆλθεν εἰς 171. Ἐθανατώθησαν 9.466 βοοειδῆ, 5.192 πρόβατα, 4.743 χοῖροι, καὶ 13 αἴγες καὶ κατεβλήθησαν ἀποζημιώσεις μέχρι τῆς 12 Ἀπριλίου ἐ. ἔ. 557.317 χαρτίνων λιρῶν.

β) Ἐπιζωοτικὴ ἀποβολή. Ἡ χρῆσις τοῦ ἐμβολίου ἐκ στελέχους S 19 συνέβαλεν εἰς τὴν μείωσιν τῶν ζημιῶν εἰς γάλα καὶ κρέας.

γ) Πανώλης τῶν χοίρων. Λόγω ὑπάρξεως τῆς νόσου ταύτης εἰς τὴν Νότιον Ἀφρικὴν, ἀπηγορεύθη ἡ εἰσαγωγή ἐκ τῆς χώρας ταύτης χοιρέιου κρέατος καὶ προϊόντων τῶν ζώων τούτων.

3) *Ἑλλάς*. Ὁ Ἀφθώδης Πυρετὸς εὐρίσκεται ἐν ὑποχωρήσει, ἐλάχισται δὲ μεμονωμένα ἐστία ὑφίστανται εἰσέτι.

4) *Καναδάς*. Ἀπὸ τῆς 8ης Μαρτίου δὲν σημειοῦται οὐδὲν νέον κροῦσμα Ἀφθώδους Πυρετοῦ.

Γ) 1 - 6 Μαΐου

1) *Μεγ. Βρετανία*. Εἰς τὴν νῆσον Γέρσεϋ ἐσημειώθη ἐστία Ἀφθώδους Πυρετοῦ μὲ ἀγνωστον προέλευσιν. Ἡ νῆσος αὕτη ἦτο ἀπληλαγμένη τῆς νόσου ἀπὸ τοῦ ἔτους 1940,

Ὅμοίως ἐστία ἐσημειώθησαν εἰς δύο Κομητείας τῆς Σκωτίας.

Δ) 7 Μαΐου - 3 Ἰουνίου

1) *Μεγ. Βρετανία*. Ἀπὸ τῆς 7ης Μαΐου μέχρι σήμερον ἐσημειώθησαν νεαί ἐστίαι Ἀφθώδους Πυρετοῦ εἰς πλείστας Κομητείας. Σύνολον

έστιων ἀπὸ 14)11)51 μέχρι 24)5)52 368. Ἐθανατώθησαν συνολικῶς 21.975 βοοειδῆ, 13.975 πρόβατα, 8.091 χοῖροι καὶ 26 αἴγες.

Ἐσφαλτικῶς ἐσημειώθη ἐστία Ἀφθώδους πυρετοῦ εἰς τὴν νῆσον Γκερνεσέϋ ἥτις ἀπὸ 50 ἐτῶν ἦτο ἀπηλλαγμένη τῆς νόσου ταύτης.

2) Ἡνωμένα Πολιτεῖαι. Λόγῳ ἐμφανίσεως νέων ἐστιῶν Ἀφθώδους πυρετοῦ εἰς Καναδᾶν καὶ εἰς ἀπόστασιν 90 χλμ. ἀπὸ τῆς μεθορίου, ἐνισχύθησαν τὰ ὑγειονομικὰ μέτρα ἐπιτηρήσεως.

3) Μαρόκον. Δύο ἐστία Ἀφθώδους πυρετοῦ ἐσημειώθησαν εἰς τὴν μεθόριον Ἀλγερίου Μαρόκου. Πρόκειται μᾶλλον περὶ ἐπεκτάσεως τῆς νόσου ἥτις μαστίζει ἀπὸ πολλῶν μηνῶν τὸ διαμέρισμα τοῦ Ὁράν Ἀλγερίου.

4) Κολομβία. Ἀπηγορεύθη ἡ εἰσαγωγή ζώων ἐκ Μεγάλης Βρετανίας λόγῳ τῆς ἐκεῖ ὑπάρξεως τοῦ Ἀφθώδους πυρετοῦ.

5) Καναδᾶς. Λόγῳ ἐμφανίσεως πολλῶν ἐστιῶν ἀνθρακος εἰς πλείστας περιοχὰς τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ἡ Κυβέρνησις τοῦ Καναδᾶ ἀπηγόρευσε τὴν εἰσαγωγὴν λιπασμάτων ζωϊκῆς προελεύσεως.

Ε) 4 - 19 Ἰουνίου

1) Δανία. Τὴν 13ην Ἰουνίου ἐχωρτάσθη πανηγυρικῶς εἰς Κοπεγχάγην ἡ ριζικὴ ἐκρίζωσις τῆς φυματιώσεως συμφώνως πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ Bang. Ἡ τελευταία ἐστία κατεσβέσθη κατὰ τὸ τέλος Μαΐου ἔ.

2) Βελγιον. Μία ἐστία Ἀφθώδους πυρετοῦ τύπου Ο διεπιστώθη εἰς τὴν Ἀνατολ. Φλάνδραν. Ἐξακολουθεῖ μαστίζουσα ὑπὸ ἡπιώτερον ρυθμὸν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ ἡ Ἀφθώδης νόσος τύπου Α5 καὶ C.

3) Μεγ. Βρετανία. Νέαι ἐστία Ἀφθώδους πυρετοῦ ἐσημειώθησαν.

4) Ἰρλανδία. Αὐστηρὰ μέτρα λαμβάνονται διὰ τὴν παρεμπόδισιν εἰσβολῆς τῆς νόσου ταύτης.

5) Γαλλία. Ἡ μορφή τοῦ Ἀφθώδους πυρετοῦ καθίσταται ὀσημέραι βαρυτέρα, μὲ μεγαλύτερον ποσοστὸν θνησιμότητος.

6) Ἑλβετία. 10 ἐστία Ἀφθώδους πυρετοῦ ἐσημειώθησαν ἀπὸ τῆς 9ης μέχρι τῆς 15ης Ἰουνίου.

7) Πολωνία. Ὁ Ἀφθώδης πυρετὸς βαίνει πρὸς ἀπόσβεσιν.

8) Καναδᾶς. Οὐδεμία νέα ἐστία Ἀφθώδους πυρετοῦ ἐσημειώθη ἐπὶ τοῦ παρόντος.

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑΙ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΤΟΥ Δ.Γ.Ε.

1) Τὸ Δ.Γ.Ε. λαβὼν ὑπ' ὄψει τὴν ἔκθεσιν τοῦ κ. Nielsen ἀναφορικῶς πρὸς τὸν κίνδυνον εἰσβολῆς μεταδοτικῆς νόσου διὰ τῆς εἰσαγωγῆς κρεατα-

λεύρων, ὀστεαλεύρων ἢ αἱματαλεύρων ἀνεπαρκῶς ἀποστειρωμένων, συνιστᾷ εἰς ὅλας τὰς χώρας νὰ ρυθμίσουν τὸν ἔλεγχον τῆς ἀποστειρώσεως τῶν ἀλεύρων ζωϊκῆς προελεύσεως.

2) Μελετᾶται σχέδιον ἀνεγέρσεως εἰς νῆσον ἐνὸς Ἐργαστηρίου ἐρευνῶν ἐπὶ τοῦ Ἀφθώδους Πυρετοῦ.

ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ἀποστολαί, ἀφίξεις, ἀναχωρήσεις.

Ἀφίχθη ἐξ Ἰταλίας ὁ Καθηγητῆς sir Thomas Dalling τεχνικὸς σύμβουλος τῆς Φ.Α.Ο., ὅστις καὶ παρέστη εἰς τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Β' Ἐτησίας συγκεντρώσεως τῶν Κτηνιάτρων ὑπαλλήλων Ὑπουργείου Γεωργίας κατὰ τὸν μῆνα Μάιον. Οὗτος προέβη εἰς ἀξιόλογον ἀνακοίνωσιν μεθ' ἑνὸς βιολογικοῦ περιεχομένου καὶ ὑπὸ τὸν τίτλον Interference Phenomenon (τὸ φαινόμενον τῆς Κυτταροεμπλοκῆς).

Ἀνεχώρησε διὰ Συρίαν ὁ Νομοκτηνίατρος Χανίων κ. Ἐμμ. Ξηρονάκης ὡς μέλος Ἐπιτροπῆς προμηθείας ξῶων διὰ τοὺς ἐπαναπατριζομένους ἀγρότας.

Ἐπέστρεψεν ἐξ Ἰταλίας ὁ Νομοκτηνίατρος Ἡλείας κ. Β. Κοῦκος, ὅστις εἶχεν ἀποσταλεῖ ὡς μέλος Ἐπιτροπῆς προμηθείας ζῶων.

Μετὰ 15θήμερον παραμονὴν ἐπέστρεψεν ἐκ Γιουγκοσλαβίας ὁ Διευθυντῆς τοῦ Μικροβιολογικοῦ Ἐργαστηρίου Ἀφθώδους Πυρετοῦ κ. Ν. Τζωρζάκης, ὅστις μετέβη πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ ἐκεῖ λειτουργοῦντος παρεμφεροῦς Ἰδρύματος καὶ πρὸς ἐκπόνησιν προγράμματος κοινῆς συνεργασίας μετὰ τῶν Γιουγκοσλαβικῶν Κτηνιατρικῶν Ἀρχῶν πρὸς λυσιτελεῖ ἀντιμετώπισιν τοῦ προβλήματος τοῦ Ἀφθώδους Πυρετοῦ εἰς ἀμφοτέρας τὰς ὁμόρους Ἐπικρατείας.

Ὁ κ. Τζωρζάκης κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν τῆς Ε.Κ.Ε. προέβη εἰς ἐνδιαφέρουσαν ἀνακοίνωσιν ἐπὶ τῶν ἐκ τῆς ἀποστολῆς του ταύτης ἐντυπώσεων, ἀναφερθεὶς εἰς τὰ ζητήματα τῆς ἐκπαιδεύσεως, ὀργανώσεως καὶ ἀναπτύξεως τῆς Κτηνιατρικῆς Ἐπιστήμης καὶ ὑπηρεσίας ἐν τῇ γειτονικῇ χώρᾳ.

Ἐπέστρεψε, κατόπιν διμήνου ἀπουσίας εἰς τὴν γενέτειράν του, ὁ τεχνικὸς Κτηνιατρικὸς Σύμβουλος παρὰ τῇ Ἀμερικανικῇ ἀποστολῇ Dr. R. Courter.

Ἀνεχώρησεν εἰς Ἡνωμένας Πολιτείας ὁ μέχρι τοῦδε ὑπηρετῶν παρὰ τῇ Στρατιωτικῇ Κτηνιατρικῇ Ἀποστολῇ Ταγματάρχης Dr. MacFadden, ἀντικατασταθεὶς ὑπὸ τοῦ ἰσοβάθμου του Dr Elia.

Ἀνεχώρησε διὰ Τουρκίαν ὁ Νομοκτηνίατρος Εὐβοίας Δ. Σιαμπάνης, ὡς μέλος ἐπιτροπῆς προμηθείας ζῶων.

Ἀφίχθη ἐκ Παρισίων ὁ ἐκεῖ τεχνικός Σύμβουλος τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀποστολῆς Dr Duckworth εἰδικὸς ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ Ἀφθώδους Πυρετοῦ.

Ἐκλογή Ἑταίρων

Ἐξελέγησαν παμψηφεί τακτικά μέλη τῆς Ε.Κ.Ε. οἱ συνάδελφοι Χρ. Βολογιαννίδης καὶ Δημ. Παπαϊωάννου.

Ἀπολύσεις ἐφédρων Κτηνιάτρων

Ἀπελύθησαν τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ οἱ Ἐφεδροὶ Κτηνίατροι: Α. Ἀνασταίου, Γ. Οἰκονόμου, Π. Δραγῶνας, Ν. Καρατζόλας, Ἄντ. Γιαννόπουλος καὶ Σ. Ἀὔφαντῆς.

Συνταξιούχοι τοῦ Τ.Σ.Α.Υ.

Ἐσυνταξιοδοτήθησαν ὑπὸ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ μας ὄργανισμοῦ οἱ κάτωθι συνάδελφοι: Ἄλ. Χαραλαμπόπουλος ἀπὸ 1.9.51, Ἰωάν. Σδριν ἀπὸ 1.11.51 καὶ Γ. Κυριαζῆς ἀπὸ 1.3.52.

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 12^{ΗΣ} ΙΟΥΝΙΟΥ 1952

Προεδρία: Π. ΚΙΑΠΠΕ

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως λαμβάνει χώραν ψηφοφορία ἐπὶ αἰτήσεων τῶν συναδέλφων Χρ. Βολογιαννίδη, καὶ Δημ. Παπαϊωάννου δι' ἐκλογὴν των ὡς τακτικῶν μελῶν τῆς Ἑταιρείας. Αἱ αἰτήσεις αὗται ἐγένοντο παμψηφεί ἀποδεκταί.

Εἶτα ὁ κ. Πρόεδρος προβαίνει εἰς διαφόρους ἀνακοινώσεις ἀφορώσας τὴν ἐτησίαν συγκέντρωσιν τῶν Κτηνιάτρων ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπ. Γεωργίας, τὸ Τ.Σ.Α.Υ. κλπ.

Ἀκολούθως ζητεῖ τὸν λόγον ὁ κ. Ν. Τζωρτζάκης ὅστις ἀνακοινώνει ἐντυπώσεις του ἐκ τοῦ εἰς Γιουγκοσλαβίαν προσφάτου του ταξιδίου.

Εἶτα δίδεται ὁ λόγος εἰς τὸν κ. Ἐμμ. Ματθαϊάκην ὅστις προβαίνει εἰς ἀνακοίνωσιν μελέτης του με θέμα «Ἡ θεϊκὴ Μαγνησία καὶ ἡ θεραπεία τῶν κωλικῶν». Τέλος δὲ λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. Ἄλ. Σπαῆς ὅστις ἀνακοινώνει ἐργασίαν γενομένην ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν κ. κ. Ταρλατζῆ καὶ Βογιατζῆ με θέμα «Αἱ Δεπτοσπειρώσεις τῶν κατοικιδίων ζώων». Αἱ ἐν λόγω ἀνακοινώσεις θέλουσι δημοσιευθῆναι εἰς τὸ Δελτίον τῆς Ἑταιρείας.

Ὁ κ. Πρόεδρος κηρύσσει τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἑταιρείας λόγῳ τῶν θερινῶν διακοπῶν.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ

Θ. Χριστοδούλου - Κ. Ταρλατζή: (Κτηνιάτρων - Μικροβιολόγων). 'Η Λειστερίασις τοῦ Προβάτου ἐν Ἑλλάδι	Σελ. 65— 82
Ἐμμ. Ματθαϊάκη: (Ἀρχικτηνιάτρου). Ἡ θειϊκὴ Μαγνησία καὶ ἡ θεραπεία τῶν κωλικῶν	» 83— 88
Δ. Καραμαρία: (Προϊσταμένου Ἀστυκτηνιατρικῆς Ὑπηρεσίας Ἀθη- νῶν). Ἐπὶ τῆς νόσου Τριχινώσεως εἰς χοίρους καὶ ἐπίμνας ἐν Ἑλλάδι	» 89— 92
Κ. Μπανάου - Ι. Μακρίδη: (Νομοκτηνιάτρων). Περίπτωσης δι- πλοῦ ἐκσπλαγγνισμού ἐπὶ ἵππου	» 92— 94
Κ. Ταρλατζή - Ἀλ. Σπαῆ - Π. Βογιατζή: Λεπτοσπειρώσεις τῶν κα- τοικιδίων ζώων	» 95—105
Δ. Χριστοφόρου: (Ἀρχικτηνιάτρου). Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς θερα- πειᾶς τῶν διαστρεμμάτων τῆς εἰλεακο-μηριαίας ἀρθρώσεως τῶν ἵπποσιδῶν	» 106—103
Ἐλ. Τριαντοπούλου: (Νομοκτηνιάτρου). Ἡ προνυμφικὴ Πενταστό- μωσις ὡς προδιαθέτον αἰτιον τῆς ἐντεροτοξιναιμίας τοῦ προ- βάτου	» 109—112
ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ ΞΕΝΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	» 113—119
ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΙΔΗΣΕΟΓΡΑΦΙΑ	» 120—125
ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ	» 126—127
ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΕΛΛ. ΚΤΗΝ. ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	» 127

TABLE DES MATIÈRES

TRAVAUX ORIGINAUX

Th. Christodouliou - C. Tarlatzis: (De l'Institut Bactériologique Vétérinaire d'Athènes). La Listeriose du Mouton en Grèce. Pag.	65— 82
E. Mattheakis: (Vétérinaire Principal). Le sulfate de magnésie et le traitement des coliques	» 83— 88
D. Caramarias: (Chef du Service de l'Inspection des Viandes à Athènes). Cas de Trichinose constatés sur des porcs et des rats à Athènes	» 89— 92
C. Bonanos - J. Makridès: (Vét. Départementaux). Sur un cas de double eventration chez un cheval	» 92— 94
C. Tarlatzis - A. Spais - P. Voyatzis: (De l'Institut Bacteriolo- gique Vétérinaire). La Leptospirose du Chien	» 95—105
D. Christophorou: (Lieutenant-colonel Vétérinaire). Observa- tions sur le traitement de la luxation coxofémorale des équidés	» 106—103
E. Triantopoulos: (Vétérinaire Départemental). La Linguatu- lose larvaire du Mouton, cause predisposante de l'entero- toxémie du Mouton	» 109—112
EXTRAITS ET ANALYSES	» 113—119
NOUVELLES OFFICIELLES	» 120—125
MOUVEMENT VÉTÉRINAIRE	» 126—127
COMPTES RENDUS DE LA SOCIÉTÉ VÉT. HELLÉNIQUE	» 127